

Lisalmen kaupungin talous- ja toimintasuunnitelma 2015–2017

Kvalt 8.12.2014 § 131

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2015 talousarvio- ja suunnitelma 2016-2017 on valmisteltu maltillisen menokehityksen pohjalta. Talousarvio- ja suunnitelmaehdotusta voidaan kokonaisuutena luonnehtia palvelut turvaavaksi ja tasapainoiseksi. Kaupungin veroprosentti pidetään nykyisellä 20,50% tasolla. Kunnallisverokertymän kasvun arvioidaan olevan 0,6% eli vain 0,4 milj.euroa enemmän verrattuna tämän vuoden toteumaan. Vuoden 2015 alusta voimaan tuleva valtionosuusuudistus tuo porrasteisesti lisäeuroja kaupungin kassaan talousarviovuonna 2015 ja taloussuunnitelmavuosina 2016-2017 noin 1-2 milj.euroa/vuosi.

Vuonna 2015 kaupungin investointitaso on nettona 7,8 miljoonan euroa ja suunnitelmavuosina investointitaso pysyy kohtuullisen korkealla tasolla. Rakennusinvestoinneista suurin hanke on Kangaslammin kouluinvestoinnin aloittaminen. Investointiohjelmassa olevat neljän koulun ja uimahallin peruskorjaamishankkeet on jaksotettu investointisuunnitelmassa useammalle vuodelle. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen liittyviä investointeja suunnitellaan toteutettavan vuosina 2016-2017. Terveyskeskuksen alueen ja sairaalan kokonaisinvestointitarpeista valmistellaan ensi kevääseen mennessä suunnitelma yhteistyössä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kanssa. Runnin ja Kirkonsalmen välttämättömien kouluinvestointien johdosta valtuustositokirjauksen mukaisen 6-7 miljoonan euron investointitason toteutuminen tulee suunnitelmavuosina ylittymään. Vaikka kuluvana vuonna lainanotto on onnistuttu puolittamaan ennakoidusta, asettaa tulevien vuosien investointitarpeet merkittävän paineen myös kaupungin velkaantumiselle.

Kaupungin palvelurakenteessa merkittävin ensi vuotta koskeva muutos on kouluverkko-suunnitelman yhteydessä hyväksytty yläkoulujen yhdistäminen. Kauppi-Heikin ja Juhani Ahon kouluista muodostetaan noin 700 oppilaan yläkoulu. Yhdistämisen tarvitsemat lisätilat järjestetään Luma-keskuksesta. Yläkoululaisten opetuksen järjestäminen Kirkonmäellä on merkittävä rakenteellinen ja toiminnallinen uudistus, joka antaa yläkoululaisille tasapuoliset mahdollisuudet valinnaisaineiden opiskeluun.

Iisalmen kaupungin elinkeinorakenne on monen vahvan ja elinvoimaisen toimialan varassa. Elinkeinoelämän ja yritysten näkökulmasta meillä on monia vahvuuksia. Sijaintimme on erinomainen ja alueella on vahvoja kansainvälisiä vienti- ja kasvuhakuisia yrityksiä sekä osaavaa työvoimaa. Kaupungin aktiivinen työ elinkeinoelämän ja kaupungin vetovoiman perustan vahvistamiseksi jatkuu kaupunkikeskustan liikennöinnin ja Savonkadun kehittämisenä. Lisäksi Soinlahden yrityspuiston markkinointiin kohdennetaan toimenpiteitä.

Kaupungin asukasluku on viimeisen parin vuoden aikana käännetty pieneen kasvuun. Kokonaisuutena Ylä-Savon seutukunnan väestönkehitys on kuitenkin miinusmerkinen. Aktiivisen elinkeinopolitiikan avulla luomme edellytyksiä työpaikkaomavaraisuuden ja työllisyyden paranemiselle sekä myönteiselle väestönkehitykselle. Kuluvan syksyn aikana selvitetään mahdollisuutta lisätä kaupungin tukityöllistämisen määrää erilaisin toimenpitein. Ensi vuonna tapahtuva kuntien työmarkkinatuen kustannusjaon muutos lisää Iisalmen kaupungin osuutta noin 0,3 miljoonalla eurolla (netto).

Kaupungin organisaation uudistamisen valmistelua jatketaan valtuustossa hyväksyttävien linjausten mukaisesti. Samalla on suunnitelmallisesti tehostettava kaupungin palvelujen tuotanto- ja järjestämistapoja sekä kehitettävä konserni- ja omistajaohjausta.

Valmistumassa oleva sote-uudistus ja käynnistymässä oleva toisen asteen koulutuksen uudistus ovat talousarviovuonna palvelujen järjestämiseen liittyviä merkittäviä asiakokonaisuuksia. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä tehtävät valtakunnalliset päätökset ja niiden alueelliset toteuttamismuodot johtavat yhteen kaikkein keskeisimmistä kunnalliseen toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista suomalaisessa kunnallishallinnossa.

Jarmo Ronkainen
kaupunginjohtaja

Sisälllys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	2
I. YLEINEN OSA	6
1. lisälmen kaupungin organisaatio	6
2. Toimintaympäristö.....	8
2.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset.....	9
2.2 Työpaikkakehitys ja työttömyys	10
3. Talouden lähtökohdat.....	10
3.1 Talouden kehitysnäkymät	10
3.2 Kuntatalous	11
3.3 lisälmen kaupungin talous.....	12
3.4 Keskeiset muutokset palvelukeskuksittain	19
II. STRATEGIAOSA.....	21
4. lisälmen kaupunkistrategia vuoteen 2025	21
4.1 Strategiset tavoitteet ja mittarit	23
4.2 Valtuustososopimus	25
4.3 Strategian toteuttamisohjelmat	26
III. TALOUDENHALLINTA	30
5. Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus	30
5.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus	30
5.2 Talouden tasapainottamista koskeva sääntely.....	35
5.3 Tilivelvollisuus	40
6. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa.....	42

7. Käyttötalousosa	43
7.1 Käyttötalous lautakunnittain	43
7.2 Henkilöstö lautakunnittain	44
7.3 Keskusvaalilautakunta	45
7.4 Tarkastuslautakunta	47
7.5 Kaupunginhallitus	48
7.6 Maaseutuhallinnon yhteislautakunta	72
7.7 Koulutuslautakunta	76
7.8 Kulttuurilautakunta	88
7.9 Vapaa-aikalautakunta	99
7.10 Tekninen lautakunta	108
7.11 Rakennuslautakunta	120
7.12 Jätehuoltolautakunta	124
8. Lisalmen kaupungin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	129
9. Investointiosa	130
9.1 Lisalmen kaupungin investoinnit	130
10. Liikelaitokset	136
10.1 Lisalmen Vesi –liikelaitos	136
11. Lisalmen kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	145
11.1 Tytäryhteisöt	145
11.2 Kuntayhtymät	147
LIITTEET	151
POISTOSUUNNITELMA	152

I. YLEINEN OSA

1. Iisalmen kaupungin organisaatio

Iisalmen kaupungin organisaatio (Kuva 1. Iisalmen kaupungin organisaatio 2015) muodostuu kaupunginvaltuustosta, jossa on 43 valtuutettua ja kaupunginhallituksesta, jossa on 11 jäsentä. Kaupungissa on lakisääteisten tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi koulutus-, kulttuuri-, rakennus-, vapaa-aika- ja tekninen lautakunta. Lisäksi organisaatioon kuuluvat maaseutuhallinnon yhteislautakunta ja jätehuoltolautakunta, jotka ovat kuntien yhteislautakuntia.

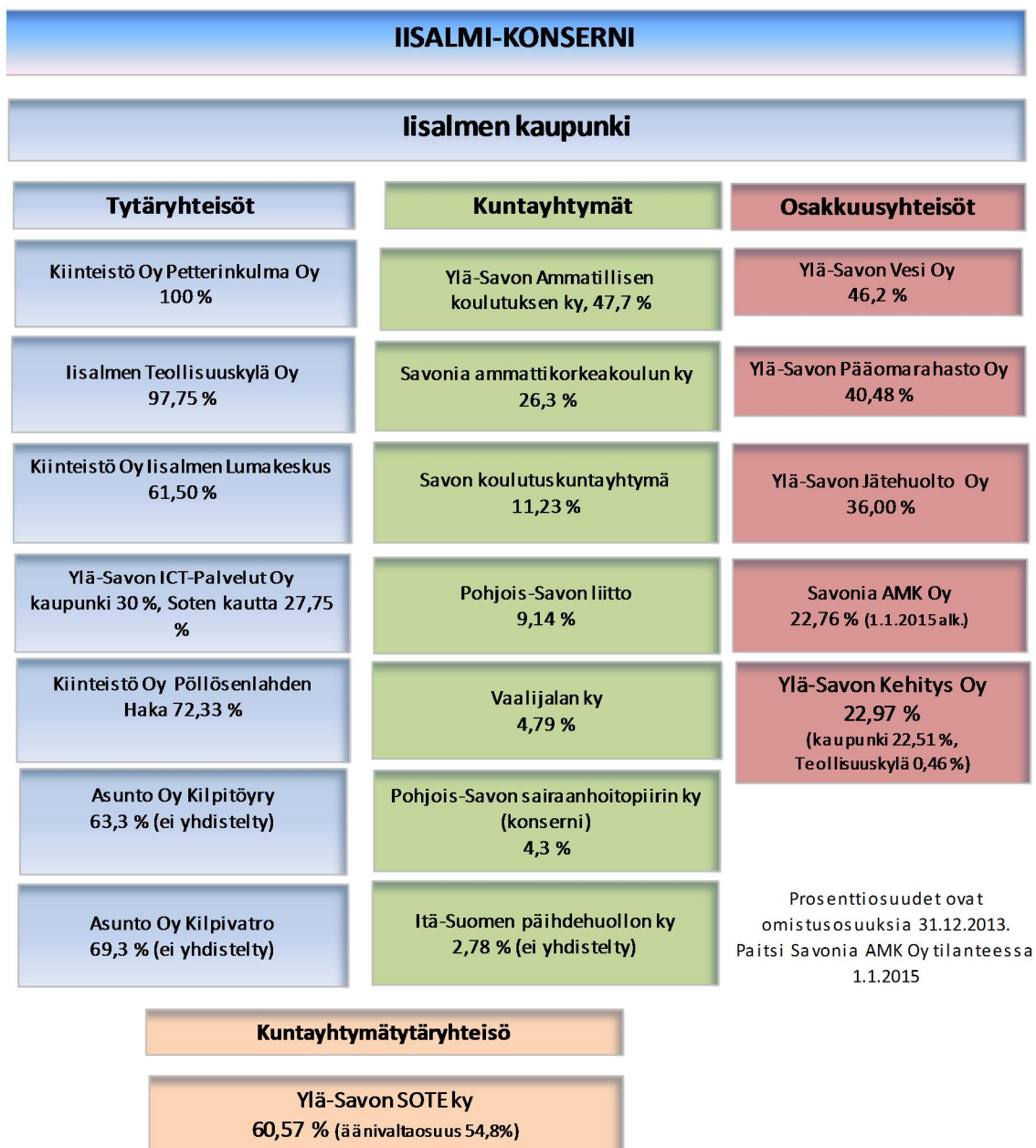
Kaupungin järjestämät palvelut on organisoitu neljään palvelukeskukseen: hallinto- ja elinkeinopalvelu, sivistyspalvelukeskus, tekninen keskus ja vapaa-aikapalvelukeskus. Kirjaamopalvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä tietohallinto on keskitetty hallinto- ja elinkeinopalvelukeskukseen, lisäksi palvelukeskuksissa hoidetaan osa talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä. ICT-palvelut tuottaa Ylä-Savon ICT Oy.

Kuva 1. Iisalmen kaupungin organisaatio 2015.

Iisalmi-konserniin (Kuva 2.) vuonna 2015 kuuluu 7 tytäryhteisöä, 1 kuntayhtymätytär, 7 kuntayhtymää ja 5 osakkuusyhteisöä. Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Kiinteistö Oy Petterinkulma, Iisalmen Teollisuuskylä Oy ja Ylä-Savon SOTE ky. Merkittävimmät kuntayhtymät ovat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Ylä-Savon ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä. Savonia AMK Oy siirtyy vuoden 2015 alusta yhtiöittämisen seurauksena kuntayhtymästä Iisalmen kaupungin osakkuusyhteisöksi. Kaupungin omistusosuus Savonia AMK Oy:stä on 22,76 %.

Vuonna 2011 Ylä-Savon SOTE ky on luettu tytäryhteisöksi (KILA, kuntajaoston lausunto 102, 29.11.2011). Tästä johtuen myös Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiö luetaan Iisalmen kaupungin tytäryhteisöksi. Palvelutuotannon kannalta merkittävä tytäryhteisö on ICT-palveluja kaupungille tuottava Ylä-Savon ICT-Palvelut Oy, josta kaupunki omistaa suoraan 30 %, välillisesti SOTE ky:n kautta 27,25 % (tilanne 31.12.2013).

Kuva 2. Iisalmi-konserni ja tytäryhteisöt 1.1.2015.

Iisalmen kaupunginvaltuusto asettaa vuosittain merkittäville tytäryhteisöilleen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kaupungin edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen päätöksentekokielimissä kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita. Tytäryhteisö on velvollinen raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunta

sekä kaupungin tilintarkastajat arvioivat tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Kaupunki laatii vuosittain konsernitilinpäätöksen, mistä ilmenee kuntakonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi tilinpitovelvollinen.

2. Toimintaympäristö

Iisalmen kaupungin toimintaympäristössä on useita merkittäviä muutostekijöitä samalla kun talouden kasvunäkymät ovat vaisut ja alueen elinkeinotoiminta on yksittäisiä vetureita lukuun ottamatta murroksessa. Iisalmen kaupungin elinkeinorakenne on monen vahvan toimialan varassa. Iisalmi on Ylä-Savon talousalueen keskus ja väestö keskittyy Iisalmen kaupunkikeskuksen läheisyyteen. Entistä suurempi osuus asiointiliikenteestä suuntautuu Iisalmeen. Vahvojen toimialojen, ”maito, metsä ja metalli”, menestys on tärkeää koko Ylä-Savon alueelle. Metsäteollisuuden kasvu on jatkunut myönteisenä, mutta metalliteollisuuden rakennemuutos on näkynyt toimialan kannattavuusongelmina myös yläsavolaisissa yrityksissä.

Näillä toimintaympäristön muutoksilla on vaikutuksensa mm. työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja väestön hyvinvointiin. Iisalmen väestönkasvu on viime vuosina ollut tasaista ja saman hienoisen kasvun odotetaan jatkuvan tulevaisuudessakin.

Kuntauudistus koostuu kuntarakennelaista, kuntalain sekä kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta, metropoliratkaisusta sekä kuntien tehtävien arvioinnista.

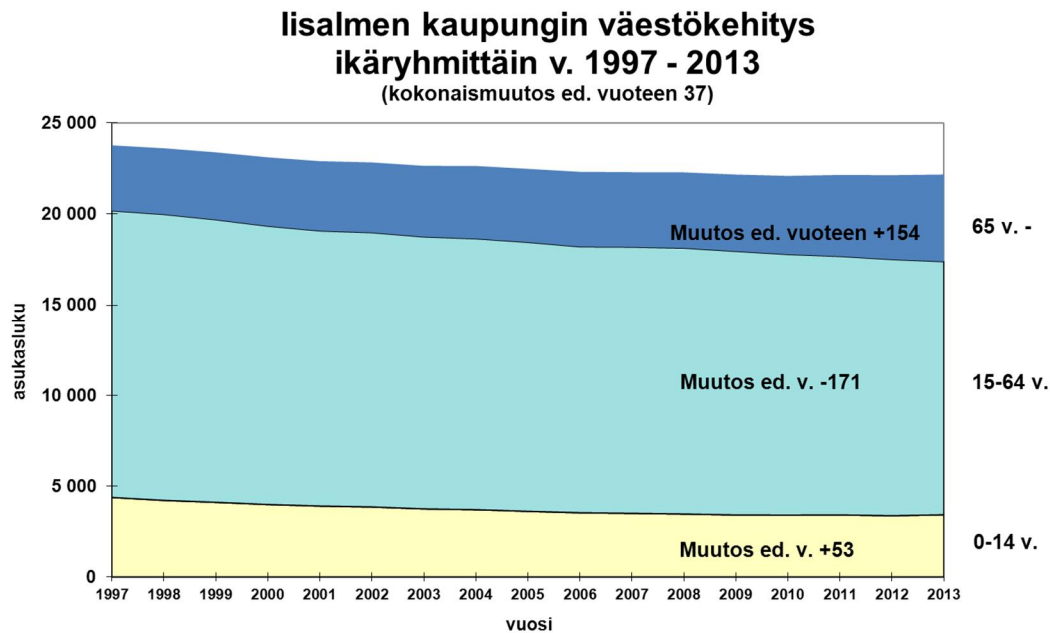
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta uudistetaan osana kuntauudistusta. Uusien sote-alueiden ja tuotantoalueiden toiminta on suunniteltu alkavaksi vuoden 2017 alusta. Vielä on epäselvää, miten tämä uudistus vaikuttaa yksittäisen kunnan talousarvioon ja suunnitelmaan.

Hallitusohjelman mukainen kuntalain kokonaisuudistus on valmisteilla. Kuntalain uudistukseen sisältyy monia kunnan taloutta koskevia muutoksia. Kuntalain yhtenä merkittävänä uudistuksena on alijäämän kattamisvelvollisuuden tiukentuminen koskemaan myös kuntayhtymiä. Kuntalain uudistus ja valtionosuusuudistus tulevat voimaan vuoden 2015 alussa.

Hallitus päätti kehysriihessä maaliskuussa toteuttaa vuosina 2014–2017 toimintaohjelman, jolla vähennetään kuntien lakisääteisten tehtävien perusteella säädettyjä velvoitteita. Kehysriihessä sovitun mukaisesti toimintaohjelman tavoitteena on saavuttaa yhden miljardin euron kokonaisvähennys kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoissa vuoden 2017 tasolla.

Valtiontalousarvioesitykseen sisältyvä ehdotus työttömyysturvalain muuttamisesta työmarkkinatuen rahoitusvastuuta koskevilta osin lisää merkittävästi kuntien menoja. Iisalmen osalta menojen kasvun arvioidaan olevan noin 0,8 M€. Työttömyyden kasvua hillitseviin toimiin onkin panostettava entistä enemmän.

2.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Kuva 3. Iisalmen kaupungin väestökehitys ikäryhmittäin v. 1997-2013.

Väestömuutosten ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savo on yksi viidestä maan sisällä muuttovoittoa saavasta maakunnasta. Tammi-elokuussa 2014 Pohjois-Savon väestökehitys oli parempi kuin vuosi sitten. Pohjois-Savon liiton mukaan väestömuutosten perusteella kolme vuotta jatkuneen hyvän väestökehityksen jatkuminen on myös mahdollista tänä vuonna. Maakunnan väestömäärän kasvusta huolimatta Ylä-Savon väkimäärä vähenee. Myös Iisalmen väkiluku on laskenut kolmen kasvuvuoden jälkeen 52 henkilöllä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja oli 22 119 syyskuussa 2014.

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten (0-14 v.) ja vanhuseläkeläisten (65 v. täyttäneiden) määrän suhdetta työikäisen väestön määrään. Esim. Iisalmen luku 59 kuvaa sitä, että Iisalmissa on 59 lasta ja vanhusta 100 työikäistä kohden. Ylä-Savon seutukunnan huoltosuhde on 65, Pohjois-Savon 58 ja koko maan 56. Iisalmissa yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on 20,8 %, ja Ylä-Savon seutukunnassa 22,8 %. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä odotetaan kasvavan 26 %:iin vuoteen 2020 ja 31 %:iin vuoteen 2030 mennessä. Pohjois-Savossa kehitys on samankaltainen, väestö ikääntyy koko maata selkeästi nopeammin. Koko maan yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä ennustetaan olevan 23 % vuonna 2020 ja 26 % vuonna 2030. Muualla Ylä-Savossa yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa selvästi Iisalmea nopeammin. Muutos näkyy Ylä-Savon huoltosuhteen nopeana heikkenemisenä. Pohjois-Savon liiton mukaan Ylä-Savon huoltosuhteen ennustetaan olevan 80 vuonna 2020 ja 95 vuonna 2030. Iisalmen osalta vastaavat luvut ovat 74 ja 87, Pohjois-Savossa vastaavasti 70 ja 82.

2.2 Työpaikkakehitys ja työttömyys

Työttömyysaste oli Pohjois-Savossa 11,9 %, missä on kasvua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan 0,4 %. Iisalmen työttömyysaste oli 12,8 % syyskuussa 2014. Työttömyyden kasvu voimistuu kausiluonteisuuden vuoksi kohti vuodenvaihdetta. Lomautusten määrän arvioidaan lisääntyvän selvästi talven aikana. Lomautukset kohdistuvat pääasiassa teollisuuteen ja rakentamiseen. (Pohjois-Savon ELY: Työllisyyskatsaus 9/2014)

Työpaikkoja oli tarjolla syyskuun lopussa 2,6 % vähemmän kuin edellisvuonna. Työmarkkinoiden tilanteen odotetaan edelleen pysyvän heikkona. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmat ovat edelleen merkittävät ja rakenteellisen työttömyyden taso korkea.

Toimialoittain tarkasteltuna Iisalmessa työpaikkoja oli yhteensä 9 940 (Pohjois-Savon liitto/ Tilastokeskus 31.12.2014), joista alkutuotannossa 5,8 %, jalostuksessa 24,5 % ja palveluissa 69,8 %. Kolme suurinta toimialaa Iisalmessa ovat sosiaali- ja terveystalvet, jossa työpaikoista on 20 %, teollisuus 18 % ja tukku- ja vähittäiskauppa 13 %.

3. Talouden lähtökohdat

3.1 Talouden kehitysnäkymät

Maailmantalouden kasvu nopeutuu erityisesti Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian talouksien jättäessä finanssikriisin taakseen. Geopoliittiset jännitteet mm. Venäjällä, Irakissa ja Libyassa varjostavat teollisuusmaiden kasvunäkymiä. Venäjän talouskasvu hidastui kuitenkin jo ennen Ukrainan kriisiä. Euroalueen taantuma on päättynyt, ja talous on kääntynyt hitaaseen nousuun. Hauraan kasvun taustalla on toipuminen velkakriisin vaikutuksista. Kasvua hidastavat useiden jäsenvaltioiden heikko kilpailukyky, joka vaimentaa tarjonnan mahdollisuuksia sekä yksityisen sektorin velkojen sopeutus, joka rajoittaa yksityisen kulutuksen ja investointien kasvua.

Suomen bruttokansantuote ei kasva v. 2014. Talouden ennustetaan pääsevän hitaaseen nousuun vuoden loppupuolella. Vuonna 2015 kokonaistuotannon ennustetaan lisääntyvän 1,2 % ennen kaikkea viennin ja yksityisten investointien tukemana. Viennin odotetaan kasvavan 4 %. Yksityisten investointien kasvu nopeutuu sekä rakennus- että koneinvestointien lisääntyessä. Vuoden 2016 talouskasvuksi ennustetaan 1,4 %, ja kasvu on laajapohjaista. Tällöin kokonaistuotanto kasvaa talouden potentiaalista tuotantoa nopeammin, vaikka kasvuvauhti on hidasta historiaan nähden. Talouden kasvupotentiaali on alhainen, sillä työikäinen väestö ei kasva ja tuottavuuden kasvu on merkittävästi hidastunut.

Kuluttajahintojen nousu hidastuu 1,1 prosenttiin tänä vuonna ja nopeutuu 1,5 prosenttiin v. 2015. Molempina vuosina välillisen verotuksen kiristäminen nostaa hintoja 0,5 prosenttiyksikköä.

Julkinen talous on pysynyt alijäämäisenä pitkään jatkuneen heikon suhdannetilanteen vuoksi, vaikka sopeutustoimet ovat osaltaan hillinneet alijäämän kasvua. Matalasuhdanne heijastuu selvimmin valtiontalouteen, joka pysyy selvästi alijäämäisenä, mutta myös kuntasektori on alijäämäinen vaimean verotulokehityksen ja väestön ikääntymisestä

aiheutuvien menojen kasvun vuoksi. Työeläkelaitosten ylijäämää heikentää kasvavat eläkemenot. Muiden sosiaaliturvarahastojen odotetaan pysyvän lähellä tasapainoa.

Julkisyhteisöjen menojen samoin kuin niiden saamien verojen suhde kokonaistuotantoon nousee edelleen v. 2014. Sopeutustoimet ja viriävä talouskasvu kääntävät menoasteen laskuun v. 2015. Julkisen velan suhde kokonaistuotantoon on ylittämässä 60 prosentin rajan v. 2015.

Aluetalouden kehitysnäkymät

Pohjois-Savo on 2000-luvulla saavuttanut koko maan kasvua. Kuopion seudulla, Sisä-Savossa ja Ylä-Savossa toimivien yritysten liikevaihto ja vienti ovat lisääntyneet nopeammin kuin koko maassa. Euroopan heikko talouskasvu heijastuu nyt Pohjois-Savoon ja eniten vientivetoisille Varkauden ja Ylä-Savon seuduille, missä yritysten liikevaihdon kasvu pysähtyi viime vuonna.

Ylä-Savon seudulla pitkään koko maata nopeampana jatkunut liikevaihdon kasvu hiipui viime vuoden aikana (-0,2 %). Seudun talouden yhden tukipilarin, metalliteollisuuden liikevaihto supistui -12,6 %. Ylä-Savon aluebarometrin II/2014 mukaan PK-yritysten suhdannenäkymät ovat heikentyneet ja ovat kaikilla toimialoilla negatiiviset. Lähi-tulevaisuuden tuotanto-odotukset ovat positiivisimmat palvelualalla ja heikoimmat rakentamisessa, mikä näkyy toimialan työttömyyden kasvuna.

3.2 Kuntatalous

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan BKT ei kasva tänä vuonna, vaikka ennuste pitääkin sisällään hyvin maltillisen suhdannekäänteen. Tämä pohjautuu suurelta osin nettoviennin positiiviseen vaikutukseen, sillä viennin arvioidaan lisääntyvän 0,4 % samalla kun tuonti supistuu. Yksityisen kulutuksen ei ennusteta kasvavan. Investointien arvioidaan pysyvän kuluvana vuonna alamaissa, mikä johtuu mm. asuinrakennus-investointien sekä kone- ja laiteinvestointien heikosta kehityksestä. Heikko talouskasvu heijastaa vaikutuksensa myös kuntien talouteen.

Kuntatalouteen on viime vuosina syntynyt tulojen ja menojen epäsuhta. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate riitti v. 2013 niukasti kattamaan poistot mutta ei nettoinvestointeja. Kuntatalouden velka suhteessa bruttokansantuotteeseen nousi 8 prosenttiin.

Kuntatalouden näkymät lähivuosille ovat huolestuttavat. Kuntatalouden tila ei kohene, vaan menojen kasvu uhkaa jatkua tulojen kasvua nopeampana. Kuntatalouden kestävyys-turvaaminen edellyttää sekä rakennepoliittisen ohjelman täysimittaista toimeen-panoa että kuntien omia toimia talouden sopeuttamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi.

Talouskasvun ennustetaan elpyvän hitaasti, ja tästä johtuen kuntien veropohjien kasvu arvioidaan ensi vuonna vaimeaksi. Useat kunnat nostivat v. 2014 kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenttejaan, ja paine veroprosenttien korotusten jatkumiseen on tuntuva. Valtionavut vähenevät v. 2015 mm. peruspalvelujen valtionosuuden leikkaamisen johdosta.

Kuntien toimintamenot kasvavat puolestaan tasaisesti väestön määrän ja ikärakenteen muutoksen lisätessä palvelutarvetta. Kustannustason nousun arvioidaan pysyvän maltit-

lisena. Valtion toimenpiteisiin ensi vuodelle sisältyy niin kuntien menoja lisääviä kuin niitä vähentäviä toimia, mutta koko kuntatalouden tasolla toimilla ei yhteenlaskettuna juuri ole vaikutusta kuntatalouden menotasoon.

Kuntien palkkauskustannukset kasvavat aikaisempiin vuosiin nähden varsin maltillisesti. Sopimuskorotusten kustannusvaikutus on keskimäärin 0,5 %. Kuntatyönantajan keskimääräinen sosiaalivakuutusmaksujen taso suhteessa palkkasummaan säilyy tänä ja ensi vuonna noin 30 prosentissa. Koko valtakunnan tasolla kunta-alan palkkasumman muutosten arviointia vaikeuttavat tänä ja ensi vuonna kunnallisten liikelaitosten ja ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen. Yhtiöittämisten myötä osa aikaisemmin kuntatalouteen liittyneistä toiminnoista siirtyy kuntatalouden ulkopuolelle. Liikelaitosten yhtiöittämiseen liittyvät kertaerät kohentavat laskennallisesti kuntatalouden tulosta v. 2014. Yhtiöittämisen pysyvä vaikutus arvioidaan sen sijaan hieman kuntataloutta heikentäväksi tulos- ja rahoituslaskelmatasolla. Kansan-talouden tilinpidon mukaiseen kuntasektorin sektorirajaukseen edellä mainitut yhtiöittämiset eivät vaikuta. Tilinpidon käsittein kuntatalouden alijäämän ennustetaan olevan v. 2015 noin prosentti suhteessa bruttokansantuotteeseen.

3.3 Iisalmen kaupungin talous

Kuntalain mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä alueellaan. Tätä varten kunta järjestää erilaisia palveluita. Kunnanvaltuusto päättää kunnan strategiasta ja tavoitteista. Kunnan toimintojen on oltava valtuuston tavoitteiden mukaisia. Valtuustolle kuuluu päätösvalta kunnan talouden suhteen, kun taas hallituksen tehtävänä on talouden hoidon järjestäminen.

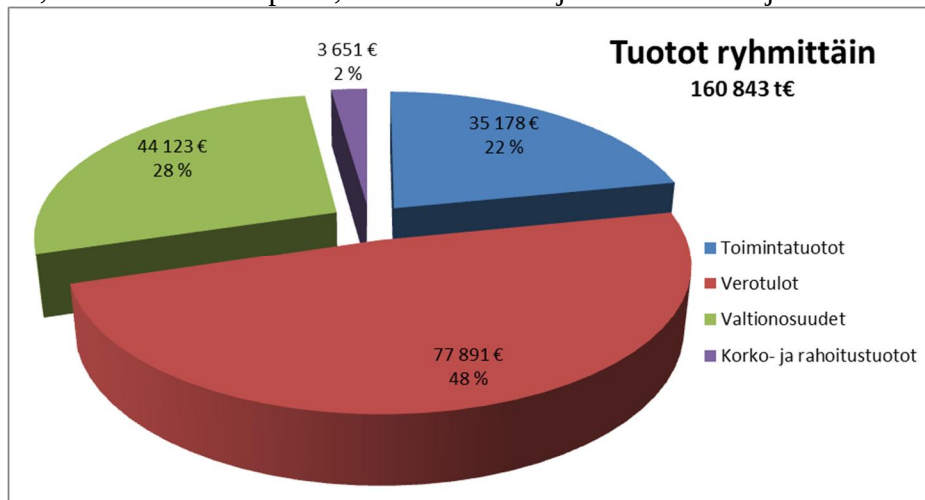
Taloushallinnon tehtävänä on antaa kunnan päätöksentekijöille hyvää ja havainnollista tietoa kunnan taloudellisesta tilanteesta ja riskeistä. Kunnan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Rahoituslaskelma antaa informaatiota varojen hankinnasta ja käytöstä sekä talouden tasapainosta. Riskienhallinnan avulla varmistetaan toimintaedellytykset muuttuvissa olosuhteissa ja vaihtuvissa tilanteissa. Riskienhallinta on osa päätöksentekoa. Jokaisen merkittävän päätöksenteon yhteydessä on arvioitava siihen liittyviä riskejä. Alla olevassa taulukossa on esitetty Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut vuosilta 2013-2015.

Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut 2013-2015			
(Luvut eivät sisällä vesilaitosta)			
	TP2013	TA2014	TA2015
Tuloveroprosentti	19,75	20,50	20,50
Toimintakate, milj. euroa	-113,8	-115,6	-118,9
Verotulot, milj. euroa	73,1	75,8	77,9
Valtionosuudet, milj. euroa	43,7	44,0	44,1
Vuosikate, milj. euroa	5,9	6,5	5,9
Vuosikate, euroa/asukas	266	292	265
Investoinnit, (br.) milj. euroa	9,1	9,3	8,2
Lainojen muutos, milj. euroa	3,5	1,4	1,8
Lainat, euroa/asukas	1809	arv. 1875	arv. 1812
Asukasluku 31.12.	22 171	arv. 22171	arv. 22171

Kuva 4. Iisalmen kaupungin talouden keskeiset tunnusluvut 2013-2015.

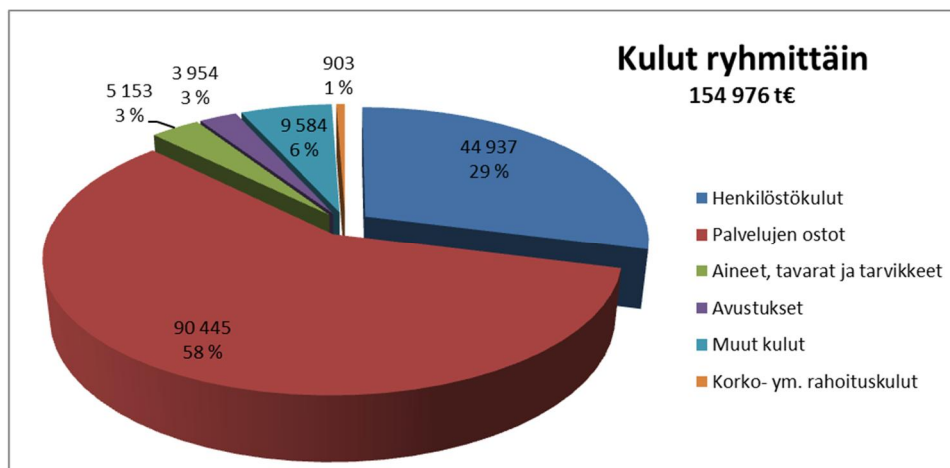
Iisalmen kaupungin talousarvio vuodelle 2015 on laadittu tasapainoiseksi. Vuoden 2015 osalta talousarvio on ylijäämäinen 0,24 M€. Suunnitelmavuosina 2016 talousarvio on ylijäämäinen 0,7 M€ ja 2017 0,8 M€, Talousarvio vuodelle 2015 sisältää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi ja nämä on eritelty tarkemmin lautakunnittain käyttötalous -luvussa. Talousarvion tuotoista 160,8 M€ (Kuva 5.) yhteensä 122 M€ eli lähes 80 % muodostuu verotuloista ja valtionosuuksista. Verotuloista ja valtionosuuksista on tarkempi selvitys kohdassa verotulot ja valtionosuudet.

Suurimmat erät toimintatuotoista ovat lomituspalvelukorvaukset ja –maksut, lasten hoitopäivämaksut sekä vuokratuotot. Toimintatuotot yhteensä 35,2 M€ muodostavat 21,9 % tuotoista. Loput 2,3 % ovat korko- ja rahoitustuottoja.

Kuva 5. Tuotot ryhmittäin 2015.

Toimintakuluista (Kuva 6.) suurin osa 58 % on palvelujen ostoja, josta suurin osuus on sote-palvelusopimusmenoja 72,5 €/ 80,2 %. Henkilöstökulut ovat peruskaupungin toimintakuluista suurin menoerä, yhteensä 44 M€/ 29 %. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat 5,2 M€ (3 %), avustukset 4 M€ (3 %), suurimpana lasten kotihoidontuki 2,7 M€. Muut kulut 9,6 M€ (6 %) sisältäen sisäisiä vuokratuluja 7,9 M€ ja ne muodostavat 5 % koko kaupungin toimintakuluista. Suunnitelmavuosille 2016-2017 sote-menoihin on varattu 2-4%:n kasvu ja palkkoihin 2-2,5 %:n kasvu.

Kuva 6. Toimintakulut ryhmittäin.

3.3.1 Verotulot

Verotulojen ja valtionosuuksien ennusteet perustuvat valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteisiin.

Iisalmi verotulot	TP	TP	TP	TA	TAE	TS	TS
Tilivuosi, 1 000 €	2011	2012	2013 enn.	2014	2015**	2016**	2017**
Kunnallisvero	57 565	60 832	63 237	65 713	65 938	67 443	69 030
Muutos %	3,2	5,7	4,0	3,9	0,3	2,3	2,4
Yhteisövero	5 583	3 985	4 759	5 943	6 156	5 444	5 821
Muutos %	20,2	-28,6	19,4	24,9	3,6	-11,6	6,9
Kiinteistövero	4 156	4 331	5 145	5 798	5 798	5 798	5 798
Muutos %	-3,7	4,2	18,8	12,7	0,0	0,0	0,0
VEROTULOT YHTEENSÄ	67 304	69 148	73 141	77 454	77 891	78 684	80 648
Muutos %	4,0	2,7	5,8	5,9	0,6	1,0	2,5
Efektiivinen veroaste %	14,15	14,14	14,21	14,73	14,68	14,69	14,73

Vuonna 2013 kuntien verotilitykset yhteensä kasvoivat 6,8 %, johtuen mm. maksatusaikataulumuutoksesta. Vuonna 2014 verotulojen tilitysten kasvuvauhti tippuu Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan reippaasti viime vuoden poikkeuksellisen korkealta tasolta. Verotulojen hitaaseen kasvuun vaikuttavat myös mm. uuden työmarkkina- ratkaisun maltilliset korotukset.

Vuonna 2014 Iisalmen kokonaisverokertymän kasvun ennakoidaan olevan 5,9 % edellisvuoden toteumaan verrattuna. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna kasvu on 1,7 M€ eli 2,2 %. Vuonna 2015 Iisalmen verotulojen kokonaiskertymän ennakoidaan olevan suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2014 eli 77,9 M€, missä on kasvua 0,4 % vuoden 2014 ennakoituun toteumaan verrattuna. Talousarvioon 2014 verrattuna kasvua on 2,1 M€ eli 2,7 % vuonna 2015.

Efektiivinen veroaste on 14,68 vuonna 2015.

Kunnallisvero

Kuntien kunnallisveron kasvun vuonna 2014 arvioidaan jäävän 1,4 %:n kasvuun, vaikka lähes puolet kunnista nosti vuoden alussa tuloveroprosenttejaan. Korotusten seurauksena kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi 0,36 prosenttiyksiköllä 19,74 %:iin. Vuonna 2015 kunnallisveron tilitysten arvioidaan kasvavan vain 1,2 %. Keskeinen syy tilitysten vaimeaan kasvuun on kunnallisverosta myönnettävien vähennysten kasvu. Kaikkien kuntien tuloveroihin vaikuttavien veroperustemuutosten yhteisvaikutukseksi vuonna 2015 arvioidaan -131 milj. Verotulomenetykset kuitenkin kompensoidaan kunnille täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta lisäämällä kuntien valtionosuuksia.

Iisalmen kunnallisverotulojen kasvun ennakoidaan olevan 0,3 % vuoden 2014 toteumaan (ennuste) verrattuna. Vuonna 2015 kunnallisveroja ennakoidaan kertyvän 65,9 M€. Iisalmen kaupunki nosti vuonna 2014 kunnallisveroprosenttia 19,75 %:sta 20,50 %:iin. Verotulojen kasvu kunnallisveron osalta on ollut 3,9 % verrattuna

edellisvuoden toteumaan. Vuoden 2015 talousarviossa kunnallisveroprosenttiin ei esitetä korotusta.

Yhteisövero

Vuonna 2014 kuntien jako-osuus yhteisöveron tuotosta on 35,56 %. Yhteisöverotuoton arvioidaan kasvavan vuonna 2014 peräti 6,0 %. Vuonna 2015 sovellettava kuntien yhteisöveron jako-osuus nousee tämän vuoden luvusta, sillä kuntien jako-osuutta nostetaan 75 miljoonalla työmarkkinatukiuudistukseen liittyvien lisäkustannusten kompensoimiseksi kunnille. Peruspalvelubudjetin ennuste kuntien osuudeksi yhteisöveron tuotosta vuonna 2015 on 36,36 %.

Iisalmen yhteisöveron kasvu on ollut suurta vuosina 2013 ja 2014. Yritysten ja yhteisöjen tulot ovat nousseet, mutta suurimmaksi osaksi tämä kasvu johtuu kunnille myönnettyistä määräaikaista verokannusteista, joiden voimassaolo päättyy vuoden 2014 lopussa. Samalla on esitetty muutetavan kuntien jako-osuutta verovuodelle 2016 siten, että määräaikaisen 5 prosenttiyksikön korotuksen vaikutus poistetaan, mikä vaikuttaa suunnitelmavuosina merkittävästi yhteisöveron kertymään. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän 3,6 % enemmän vuonna 2015 kuin vuonna 2014 eli 6,2 M€.

Kiinteistövero

Kuntien kiinteistöveron tilitykset nousevat kiinteistöverouudistustyön vuoksi vuonna 2014 reippaasti. Tilitysten määrän arvioidaan lisääntyvän yli 10 %. Vuonna 2015 kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän noin neljä prosenttia enemmän kuin vuonna 2014.

Iisalmen kiinteistöverokertymään kiinteistöverotuksen uudistuksella ei katsota olevan merkittävää vaikutusta. Vuonna 2015 kiinteistöveron kertymän arvioidaan olevan vuoden 2014 tasolla eli 5,8 M€. Kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä korotuksia.

Veroprosentit vuonna 2015

Tuloveroprosentti 20,50 %

Kiinteistöveroprosentit

- vakituinen asuinrakennus	0,55 %
- muu asuinrakennus	0,80 %
- yleinen kiinteistövero	1,10 %
- voimalaitos	2,85 %
- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
- rakentamaton asuinpaikka	3,00 %

3.3.2 Vuoden 2015 valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistuu

vuoden 2015 alusta. Valtionosuuden määräytymisen ikäryhmitystä ja määräytymisen kriteeristöä on muutettu olennaisesti.

Peruspalvelubudjettitarkastelun piirissä olevat kuntien valtionavut ovat v. 2015 yhteensä 9,9 mrd. euroa. Laskennallisiin valtionosuuksiin ehdotetaan yhteensä 9,0 mrd. euroa ja muihin valtionavustuksiin 0,9 mrd. euroa. Valtionavut vähenevät vuoden 2014 varsinaiseen talousarvioon verrattuna yhteensä 0,5 mrd. euroa v. 2015. Suurimmat valtionapuja vähentävät tekijät ovat peruspalvelujen valtionosuuden 188 milj. euron leikkaus, ammattikorkeakoulujen rahoitusuudistukseen liittyvät siirrot ja useiden harkinnanvaraisten valtionavustusten leikkaukset.

Vuonna 2015 peruspalvelujen valtionosuuksien indeksikorotus on 0,6 %. Peruspalvelujen hintaindeksin muutokseksi v. 2015 ennustetaan 1,1 %, ja lisäksi indeksikorotuksessa otetaan huomioon vuoden 2013 peruspalvelujen hintaindeksin toteutuneen muutoksen ja talousarvioesityksessä käytetyn arvion erotus, -0,6 prosenttiyksikköä. Indeksikorotus lisää peruspalvelujen valtionosuutta 43 milj. eurolla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla valtionosuuksien indeksikorotus on 1,1 %. Korotuksessa ei oteta huomioon em. toteutuneen muutoksen ja talousarvioesityksessä käytetyn arvion erotusta, koska hallinnonalan valtionosuuksiin ei säästösyistä tehty indeksikorotusta v. 2013. Korotus lisää valtionosuutta n. 19 milj. eurolla, mistä kuntien arvioitu osuus on 12 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset perusopetukseen liittyvät rahoitukset sidotaan uuteen valtakunnalliseen kotikuntakorvauksen perusosaan.

Laskennallisiin valtionosuuksiin vaikuttaa myös ikärakenteen ja väestön määrän sekä muiden laskentatekijöiden muutos. Sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset kasvavat väestö- ja ikärakenteen muutoksen vuoksi 236 milj. euroa v. 2015. Valtionosuudet lisääntyvät niistä johtuen n. 60 milj. euroa.

Valtion toimenpiteiden arvioidaan menojen, tulojen ja veroperustemuutosten kokonaisvaikutuksena heikentävän kuntien rahoitusasemaa v. 2015 nettomääräisesti n. 218 milj. eurolla.

Iisalmi valtionosuudet	TP	TP	TP	TA	TAE	TS	TS
Tilivuosi, 1 000 €	2011	2012	2013 enn. 2014	2015**	2016**	2017**	2017**
Valtionosuudet	42 006	43 500	43 666	42 615	44 123	46 376	48 508
<i>Muutos %</i>		3,6	0,4	-2,4	3,5	5,1	4,6

Valtionosuuksia arvioidaan Iisalmessa kertyvän vuonna 2015 yhteensä 44,1 M€.

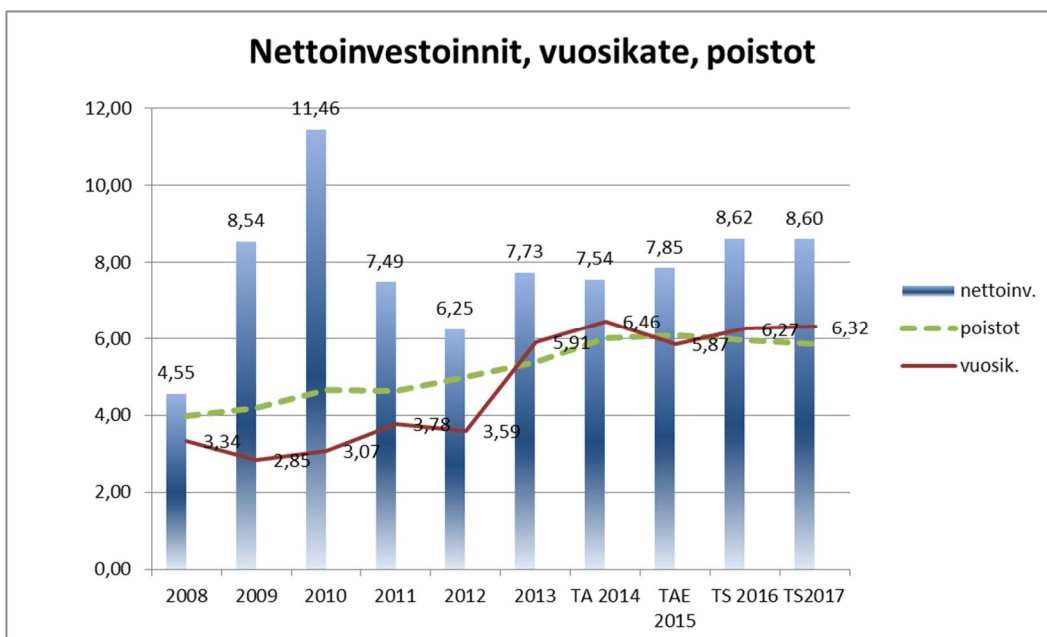
Iisalmi verotulot ja valtionosuudet yhteensä							
Tilivuosi, 1 000 €	2011	2012	2013 enn. 2014	2015**	2016**	2017**	2017**
Verot yhteensä	67 304	69 148	73 141	77 454	77 891	78 684	80 648
<i>Muutos %</i>		2,7	5,8	5,9	0,6	1,0	2,5
Valtionosuudet	42 006	43 500	43 666	42 615	44 123	46 376	48 508
<i>Muutos %</i>		3,6	0,4	-2,4	3,5	5,1	4,6
YHTEENSÄ	109 310	112 647	116 807	120 069	122 014	125 060	129 156
<i>Muutos %</i>		3,1	3,7	2,8	1,6	2,5	3,3

3.3.3 Investoinnit ja vuosikate

Iisalmen kaupungilla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää, taseylijäämää on 0,455 M€ ja talousarvio 2015 sekä toimintasuunnitelma 2016-2017 ovat laadittu niin, että talous on tasapainossa. Vuoden 2015 talousarviossa toimintakate heikkenee 3,3 M€ vuoden 2014 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna, mikä johtuu toimintakulujen nopeammasta kasvusta verrattuna toimintatuottojen kasvuun. Vuosikate kattaa poistot 96,4 %:sti vuonna 2015. Vuosikatteen riittävyys poistoihin on yksi mittari sille, että kaupungin talous on terveellä pohjalla eikä lisälainaa tarvitse ottaa perustoimintojen rahoittamiseen. Nettoinvestointeihin vuosikate ei riitä.

Bruttoinvestoinnit ovat vuonna 2015 noin 8,2 M€ ja nettoinvestoinnit 7,8 M€. (Nettoinvestoinnit = omahankintameno = bruttoinvestoinnit – valtionosuudet investointeihin). Iisalmen kaupungin nettoinvestoinnit ovat 352 €/ asukas ja vuosikate 265 €/ asukas. Vuonna 2015 rahoitusosuudet investointeihin ovat 0,4 M€. Tulorahoituksen riittävyys investointeihin on noin 75,3 %. Tulorahoitus ei ole riittävä, mistä seuraa lisääntyvä lainanottotarve.

Investointitasoa on tarkasteltu kriittisesti valtuustososopimuksessa, jossa vuosittaiseksi investointitasoksi on sovittu noin 7 M€. Investointien määrää nostaa rakennusten sisäilma-ongelmat. Investoinnit on eritelty tarkemmin käyttötalousosassa.

Kuva7. Nettoinvestoinnit, vuosikate, poistot.

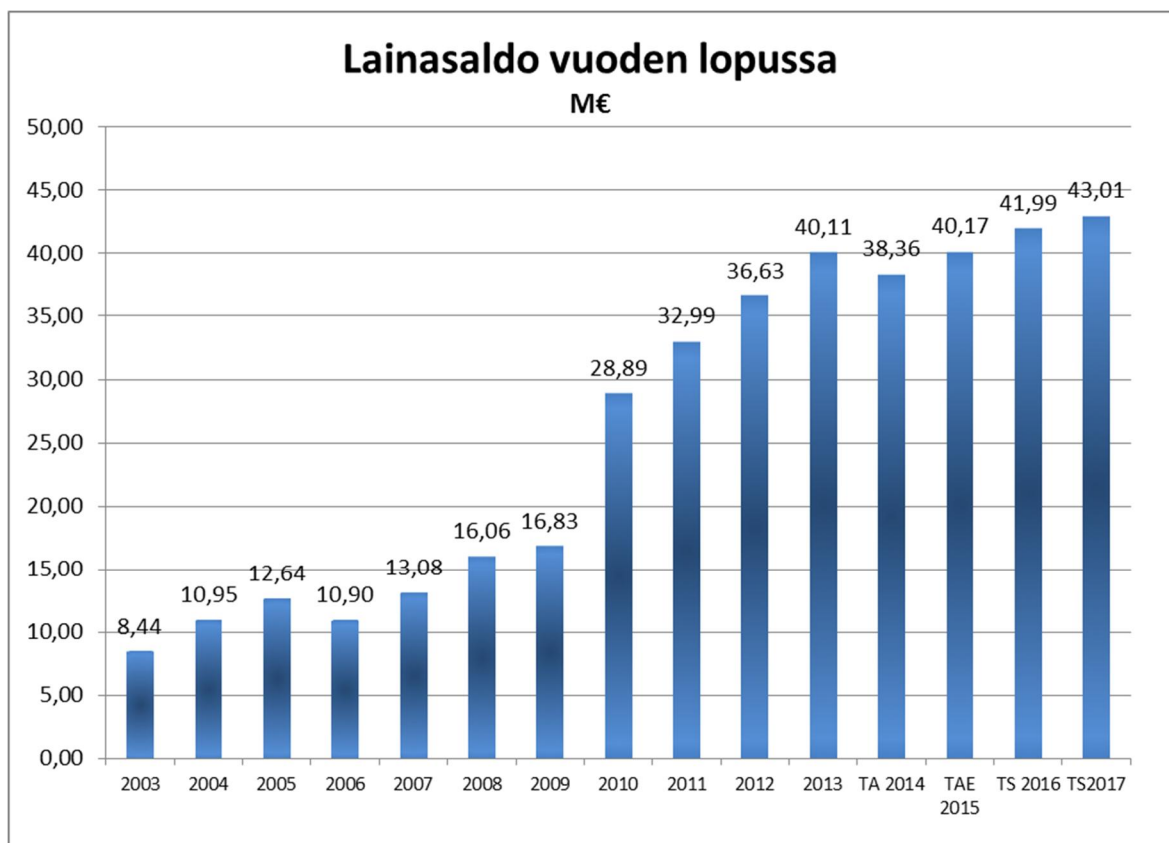
3.3.4 Lainoitus

Talousarvion tasapainoperiaatteen mukaan talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta

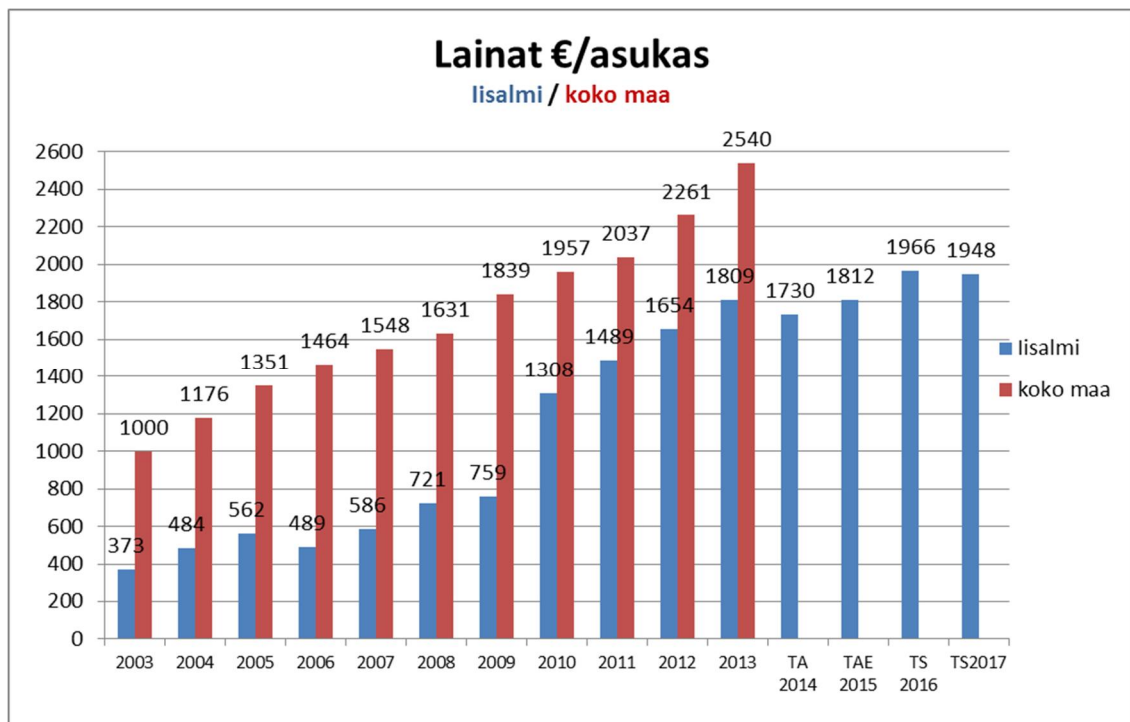
investointeihin ja lainanlyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan. Tulorahoituksen riittämättömyys tarkoittaa lisääntyvää lainanottotarvetta ja korkomenojen kasvua.

Valtuuston vastuulla on seurata velkaantumista ja tarvittaessa reagoida, mikäli rahoituksen riittävyys ja vakavaraisuus vaarantuu. Seuranta ja reagointivastuu koskevat koko konsernia, ei pelkästään Iisalmen kaupunkia. Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, josta on nähtävissä myös konsernilainat.

Iisalmen kaupungin kokonaislainamäärä vuoden 2014 lopussa alittuu talousarviossa arvioidusta. Vuonna 2014 on nostettu vain puolet lainamäärästä ja investointien rahoittamiseen on käytetty tulorahoitusta. Kaupungin talousarvioon 2015 sisältyy uutta lainanottoa 7,8 milj. euroa ja lainojen lyhennystä 6,0 milj. euroa (ei sis. vesilaitosta). Antolainojen lyhennyksiä talousarvioon sisältyy 0,09 milj. euroa. Uusien antolainojen myöntämistä talousarvioon ei sisälly. Vuoden 2015 lopussa arvioitu lainasaldo on 40,17 M€ ja suunnitelmakauden lopussa vuonna 2017 lainasaldon arvioidaan olevan 43,01 €. (Kuva 8.)

Kuva 8. Lainasaldo vuoden lopussa.

Kuva 9. Lainat €/ asukas.

Lainamäärä vuonna 2015 on 40,17 milj. euroa eli 1 812 euroa/ asukas (ei sis. vesilaitosta). Keskimäärin kuntien lainamäärä/ asukas on 2 540 €/ asukas vuoden 2013 tilinpäätöstiedoin. (Kuva 9.)

3.4 Keskeiset muutokset palvelukeskuksittain

Hallinto- ja elinvoimapalvelut

- eduskuntavaalien järjestäminen
- kaupungin tietohallinnon organisoiminen
- elinkeino- ja kehittämisspalvelujen keskittäminen omaan organisaatioon
- työllistämistoimen uudelleenjärjestelyt
- lomatoimen palvelutarpeen väheneminen
- maksuosuus Ylä-Savon SOTE ky:lle 72,5 M€ (lisäys 1,9 M€, +2,8%)
- organisaatiouudistuksen valmistelu

Sivistyspalvelut

- perhepäivähoidon väheneminen
- yläkoulujen yhdistyminen
- Kangaslammin koulun peruskorjaus/uudisrakentaminen
- uuden opetussuunnitelman valmistelutyö
- lukion opetusmäärän suhteuttaminen laskevaan oppilasmäärään
- kirjastojärjestelmän uusiminen
- musiikki- ja kansalaisopiston opetusvälineiden uusiminen

Vapaa-aika palvelut

- nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelman toteuttaminen
- Tyttötyön uudelleenjärjestäminen
- sähköisten palvelujen kehittäminen asiakastyössä

Tekniset palvelut

- uusien liikenneväylien aiheuttama kulujen lisäys
- Paikkatietojärjestelmän päivitys
- katuvaloenergiakulujen vähennys
- rakennusvalvontatuottojen lasku

Investoinnit

- Kangaslammin peruskorjauksen aloitus
- Kirkonsalmen koulun korjaus
- Karjalan- ja Savonkadun peruskorjaus
- Soinlahden liikennejärjestelyt
- katuvalolamppujen vaihto

II. STRATEGIAOSA

4. Iisalmen kaupunkistrategia vuoteen 2025

Iisalmen kaupunkistrategia ”Iisalmi 2025 - Positiivisuuden alkulähteillä” hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2013. Kaupunkistrategia ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Valtuuston rooli strategiaprosessissa on keskeisiä tavoitteita linjaava ja näihin tavoitteisiin konkreettista sisältöä luova. Kuntastrategiassa esitetään visio, arvot ja strategiset tavoitteet. Talousarvioon otetaan lähtökohtaisesti vain valtuuston hyväksymät tavoitteet (KuntaL 13§ ja 65.2 §). Strategiaosassa esitetään myös muut strategiaa täydentävät ohjelmat ja suunnitelmat. Nämä esitetään myöhemmin strategiaosassa.

Iisalmen kaupungin **toiminta-ajatuksena** on edistää asukkaiden hyvinvointia sekä Iisalmen ja koko Ylä-Savon kilpailukykyä ja vetovoimaa tekemällä laajasti yhteistyötä menestyvän elinkeino- elämän edellytysten luomiseksi, laadukkaiden palvelujen turvaamiseksi ja kuntatalouden tasapainottamiseksi.

Iisalmen kaupungin **visiona** on olla monipuolinen teollisten vientiyritysten sekä kaupan ja palveluiden seutukaupunki. Iisalmi on myös monipuolinen koulutuskaupunki, joka on helppo saavuttaa. Arkielämä Iisalmessa on sujuvaa ja turvallista. Kaupunki on viihtyisä asuinympäristö. Iisalmelle on ominaista vahva historiaan ja kulttuuriin perustuva identiteetti, jonka pohjalte tulevaisuus rakennetaan modernia teknologiaa hyödyntäen. Samoista lähteistä pulppuaa iisalmelainen sosiaalisuus ja välitön tekemisen meininki. Kaupunkistrategian arvoperustana ovat **Iisalmen kaupungin arvot**.

1. Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ovat kaupungin toimintoja, hallintoa ja kehittämistä koskevia läpileikkaavia periaatteita.

2. Avoimuus

Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat päätöksenteon perustana, jolla luodaan luottamusta ja luovuuden ilmapiiri. Avoimuus on demokratian toteutumisen perusta, joka antaa mahdollisuuden vaikuttamiseen ja helpottaa päätöksentekoa. Avoimuutta noudatetaan myös sisäisessä ja ulkoisessa tiedottamisessa sekä kaupungin virkojen ja tehtävien täytössä.

3. Edistyksellisyys

Edistyksellisyys on rohkeutta kyseenalaistaa vanhoja toimintatapoja ja ideoita uusia. Iisalmen tulee alueen keskuksena kulkea kehityksen kärjessä ja toimia rohkeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Edistyksellisyys tarkoittaa henkilöstön sisäistä yrittäjyyttä ja tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä työskentelyssä.

4. Kestävä kehitys

Kestävä kehitys edellyttää taloudellista yhteiskuntarakennetta, tasapainoista ja kestävää taloutta sekä kustannustehokkuutta. Päätöksenteossa kestävä kehitys tarkoittaa

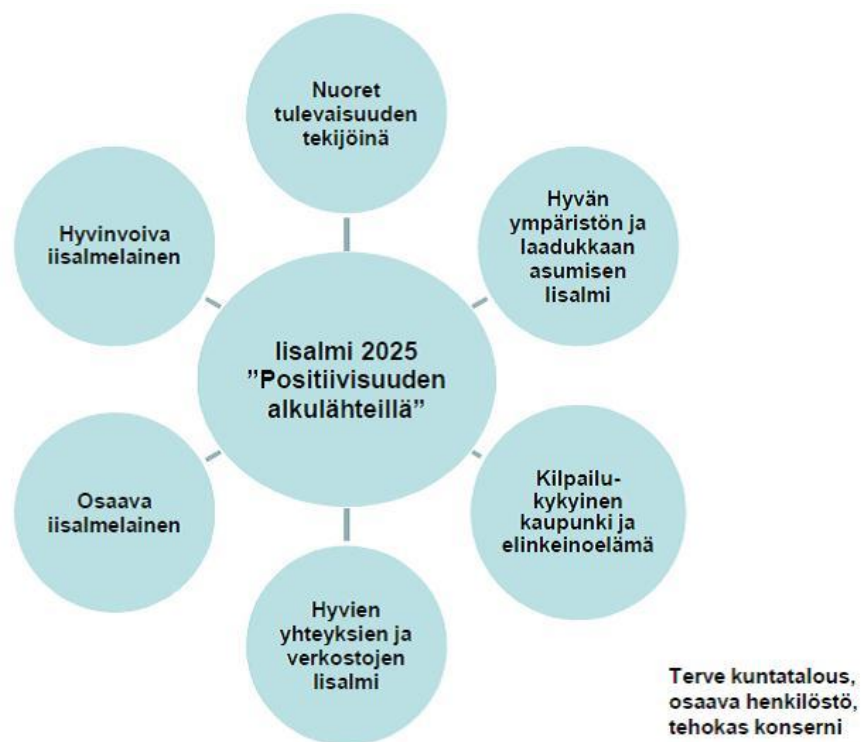
pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta, syrjäytymisen ehkäisyä sekä panostamista ennalta ehkäisevään toimintaan.

5. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyydellä luomme hyvää henkeä ja viihtyisyyttä. Kaiken toiminnan lähtökohtana on asiakas, kuntalainen. Kaupunkia kehitetään yhdessä henkilöstön, kuntalaisten, palvelujen tuottajien ja sidostyhmiä kanssa.

Strategisia painopistevalintoja ovat:

1. Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä
2. Hyvinvoiva iisalmelainen
3. Osaava iisalmelainen
4. Nuoret tulevaisuuden tekijöinä
5. Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi
6. Hyvien yhteyksien ja verkostojen Iisalmi
7. Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja tehokkaasti toimiva konserni

Kuva 10. Strategiset painopisteet.

4.1 Strategiset tavoitteet ja mittarit

Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2025
Väestönkasvu: Iisalmen kaupungin väestö kasvaa hallitusti	Asukasluku	22 171 asukasta	22 250 asukasta	23 000 asukasta
Työpaikkojen kokonaismäärän lisääntyminen: Iisalmi edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Työpaikkojen määrä	9.610 (vuosi 2011)	9.610 (säilyy ennallaan)	10.000 (5 % kasvu)
	Työttömyysaste	12,8 %	alle 13 %	10 %
Elinkeinoelämän monipuolistuminen/ Osaamisalojen kehittyminen	Työpaikkojen jakautuminen toimialoittain: teollisten toimipaikkojen ja työpaikkojen määrä	112 toimipaikkaa/ 2000 työpaikkaa	112 toimipaikkaa/ 2000 työpaikkaa	Työpaikkojen määrän kasvu 5 %:lla
Toimivat liikenneyhteydet	Pääliikenneväylien parantamistoimenpiteet	Juna/auto matka-aika Iisalmi-Hki /5,5 h	Juna/auto matka-aika Iisalmi-Hki /5,5 h	Juna/auto matka- aika Iisalmi-Hki/ 4,5 h
	Tietoliikenneyhteyksien kattavuus ja nopeus	Maaseutualueil- la 80 %/ 100 MB	Maaseutualueil- la 95 %/ 100 MB	Maaseutualueilla 100%/ 200 MB
Kaupungin imagon ja vetovoiman paraneminen	Sijoituksen nousu Suomen Yrittäjien ja EK:n imago tutkimuksissa	96. Suomen Yrittäjät 38. EK	Sijoituksen nousu	Keskisuurten kaupunkien ylempi kymmenys.
Kansainvälistyminen	KV-hankkeiden määrä	Hankkeiden määrä kpl/€	Kasvu 10 %	Kasvu 2 % vuodessa
	Ulkomaalaisten osuus väestöstä	310 ulkoma- laista / 1,4 % väestöstä	340 ulkoma- laista/ 1,5 % väestöstä	400 ulkomaalaista/ 1,7 % väestöstä

Hyvien yhteyksien ja verkostojen Iisalmi				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2025
Iisalmen aseman vahvistuminen seutukaupunkina	Työpaikkaomavaraisuus	105 % (2011)	105 %	110 %
	Ylä-Savon kuntien tietoverkot muodostavat maantieteellisesti yhtenäisen, hallitun palvelualueen, jonka palvelut ovat aika- ja paikkariippumattomia.			ICT:n avulla voidaan saavuttaa seudullinen työssäkäyntialue ilman kuntarajoja. Kuntaraja ei rajoita tietoverkkoa.

Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja toimiva konserni				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2025
Toiminnallista ylijäämää valtuustokaudella	Vuosikatteen riittävyys nettoinvestointeihin.	Vuosikate kattaa poistot, ei nettoinvestointeja.	Vuosikate kattaa poistot.	Talous on tasapainossa. Vuosikate riittää nettoinvestointeihin.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla/ SOTE-palvelut	SOTE-palvelujen tuotannon tehokas organisointi	Ylä-Savon SOTE ky tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut Iisalmen kaupungille ja muille jäsenkunnille. Uusi SOTE-järjestämislain mukaisesti SOTE-palvelut organisoidaan uudelleen vuoden 2015-2016 aikana.	Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun uudelleenorganisoinnin valmistelu vuoden 2015 aikana.	Uusi SOTE-järjestämislain mukainen organisaatio toimii taloudellisesti ja tehokkaasti. Ylä-Savon SOTE ky:n nykyinen palvelutuotanto ja tuotantovastuu pl. ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu säilyvät alueella.
Henkilöstöstrategian linjausten ja henkilöstöpoliittisten periaatteiden päivittäminen	Henkilöstöstrategian päivittäminen/ uudistaminen vuoden 2015 aikana.	Henkilöstöstrategia on päivitetty vuoteen 2015	Henkilöstöstrategia päivitetään vuoden 2015 aikana.	Iisalmen kaupungin henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.
	Ikäohjelman käyttöönotto	Ikäohjelma valmistuu vuonna 2014	Ikäohjelma on otettu käyttöön vuoden 2015 aikana.	Ikäohjelman toimenpiteet on saatu jalkautettua vuoden 2017 loppuun mennessä.

4.1.1 Hyvinvointikertomus osana kaupunkistrategiaa ja hyvinvointijohtamista

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointikertomuksen painopisteenä niin strategisella kuin toiminnallisella tasolla on hyvinvointitiedon tuottaminen, analysointi ja kehittäminen. Hyvinvointikertomus on hyvinvointitiedolla johtamista ja päätöksentekoa tukeva työväline kunnille.

Hyvinvointikertomus on olennainen osa kunnan normaalia vuosittaista strategia-, talousarvio-, toiminta- ja käyttösuunnitelmatyötä ja liittyy tilinpäätöksiin ja arviointiin. Hyvinvointikertomustieto liitetään muuhun toimintaympäristötietoon ja hyödynnetään talousarvion suunnitteluohjeiden ja itse talousarvion laadinnassa. Talousarvioon linkitetään kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät osa-alueet eli ns. hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan normaalien tilinpäätösten yhteydessä ja valtuustokausittaisella laajemmalla hyvinvointikertomuksella. Hyvinvointikertomustiedon perustalta on uuteen kaupunkistrategiaan asetettu hyvinvointiin liittyvät strategiset linjaukset, indikaattorit ja tavoitteet. Strategian hyvinvointimittarit osoittavat painopisteet hyvinvoinnin johtamiselle.

Iisalmen kaupungin tavoitteena on luoda toimivat, poikkihallinnolliset hyvinvointirakenteet ja kytkeä hyvinvointijohtamisen näkökulma osaksi Iisalmen kaupungin toimintaa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua. Tavoitteena on myös lisätä luottamus-henkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden hyvinvointijohtamisen osaamista. Kuntalaisten osallisuutta ja järjestöyhteistyötä hyvinvointityössä kehitetään edelleen. Toimintamallin ja sähköisen työkalun kehittämistä tehdään TervIS-hankkeessa.

4.2 Valtuustosopimus

Valtuustoryhmät allekirjoittivat marraskuussa 2013 valtuustosopimuksen valtuustokaudelle 2013-2016. Valtuustosopimuksen tarkoitus on vahvistaa Iisalmen kaupungin toimintamahdollisuuksia nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja lisätä eri poliittisten ryhmien yhteistyötä iisalmelaisten kokonaisedun varmistamiseksi. Valtuustosopimuksessa sovittiin talouden tasapainon saavuttamisesta ja hallinto-organisaation ja johtamisjärjestelmän uusimisesta.

Talouskehityksessä tavoitteena on pysäyttää velkaantuminen ja nostaa vuosikate vuosina 2014-2016 tasolle, jolla katetaan minimissään sekä poistot että kertyneet alijäämät vuoden 2016 loppuun mennessä. Kunnallisveroksi sovittiin 20,50 % vuosiksi 2014-2016. Kaupungin omissa toimintamenoissa sitouduttiin kulukuriin ja sote-palvelujen osalta kustannusten nousu vuositasolla saa olla korkeintaan 2 % ja toiminnat tulee sopeuttaa tulokehitykseen. Tarvittaessa palvelusopimuksen sisältöä tulee tarkastaa kustannuskehitystä ja kokonaistaloudellista kantokykyä vastaavaksi.

Lisäksi valtuustosopimuksessa sovittiin keskimääräiseksi investointitasoksi 6-7 M€/vuosi.

Kaupungin oman hallinto-organisaation uudistaminen sovittiin ajoitettavaksi seuraavan valtuustokauden alkuun.

4.3 Strategian toteuttamisohjelmat

Kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat muodostuvat strategian painopisteistä ja strategisista linjauksista. Ohjelmakokonaisuus täsmentää painopisteiden ja linjausten keskeiset tavoitteet ja kärkihankkeet. Ohjelmat tukevat poikkitoiminnallista toimintamallia ja asiakaslähtöisyyden kehittämistä. Seuraavassa on esitetty keskeisimmät strategian toteuttamisohjelmat.

4.3.1 Elinkeino-ohjelma

Iisalmen elinkeino-ohjelman lähtökohdat muodostuvat kaupunkistrategian ydinsisällöistä. Elinkeino-ohjelma paneutuu etenkin kaupungin yrityselämän edellytysten parantamiseen, Iisalmen yleismarkkinointiin ja matkailun edistämiseen, osaamisen ja koulutustoiminnan edistämiseen sekä kaupunkirakenteen kehittämiseen elinkeinoelämän näkökulmasta.

Elinkeino-ohjelmassa ”Elinvoimainen Iisalmi” on asetettu seuraavat painopisteet ja tavoitteet vuosille 2014-2017

1. Yrittäjiä palveleva Iisalmi

Iisalmi tunnetaan yritysmayönteisenä kaupunkina. Iisalmi ottaa huomioon aktiivisesti erikokoisten ja –tyyppisten yritysten tarpeet, luo edellytyksiä aloittavien yritysten menestymiselle ja auttaa jo toimivia yrityksiä onnistumaan liiketoiminnassaan. Iisalmen kaupunki on luonteva yhteistyökumppani kaikille yrityksille.

2. Iloisten ihmisten Iisalmi

Iisalmi profiloituu markkinoinnissaan vetovoimaisena Ylä-Savon keskuksena, jolla on oma vahva identiteetti ja hyvät tulevaisuuden näkymät. Iisalmen imago rakentuu edistyksellisen seutukaupunkirakenteen ja vetovoimaisen elinkeinoelämän ympärille uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Uudet palvelu- ja matkailuliiketoiminnan toimenpiteet sekä aktiivinen tapahtumatarjonta lisäävät matkailutuloa alueella sekä yhdistävät alan toimijoita toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

3. Osaava ja oppiva Iisalmi

Iisalmi parantaa kaupunkilaisten osaamistasoa tehokkaalla ja yritysten muuttuvat tarpeet huomioonottavalla koulutuksella. Yrittäjyyttä tuetaan aktiivisella yrittäjyyskasvatuksella yhteistyössä oppilaitosten ja toimivien yritysten kanssa. Iisalmi toimii aktiivisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämässä sekä tukee yrityksiä osaavan työvoiman löytämisessä. Maahanmuuttoneuvonnalla edistetään työperäisten maahanmuuttajien kotoutumista Ylä-Savoon.

4. Toimiva ja rakentava Iisalmi

Iisalmi tarjoaa hyvät olosuhteet yrittämiselle ja asumiselle kehittämällä kaupunkirakennetta asukkaita ja elinkeinoelämää kuunnellen. Uudet yritysalueet houkuttelevat kaupunkiin yrityksiä ja työpaikkoja, uudet asuinalueet tarjoavat monipuolisia vaihto-

ehtoja asumiselle. Iisalmi toimii aktiivisesti kaupungin saavutettavuuden parantamiseksi valtakunnallisella tasolla.

Elinkeino-ohjelma löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Tyo,-yrittaminen-ja-elinkeinot/Elinkeino-ohjelma) osoitteesta <http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Tyo,-yrittaminen-ja-elinkeinot/Elinkeino-ohjelma>

4.3.2 Hankintaohjelma 2014-2016

Kaupunkistrategian toiminta-ajatuksen mukaan kaupunki tekee laajasti yhteistyötä menestyvän elinkeinoelämän edellytysten luomiseksi, laadukkaiden palveluiden turvaamiseksi ja kuntatalouden tasapainottamiseksi. Hankintaohjelma tukee näitä tavoitteita. Iisalmen kaupungin hankintaohjelman päätavoitteena on parantaa kaupungin taloutta ja parantaa julkisten hankintojen laatua. Tärkeimpinä keinoina tavoitteen saavuttamiseksi ovat hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen, sähköisten hankintatyökalujen hyödyntäminen, hankintaorganisaatioiden osaamisen ja hankintavolyymien hyödyntäminen ja alueellisten näkökulmien huomioiminen hankinnoissa.

Paikallisen talouden ja työllisyyden korostaminen hankinnoissa ei ole hankintalain mukaan sallittua, mutta hankintaohjelman, aktiivisen tiedottamisen, oman toimintatavan ja hankintakriteereiden hyödyntämisellä voidaan edesauttaa paikallisen elinkeinoelämän osallistumista kilpailuun. Perinteisten kilpailullisten tavoitteiden lisäksi, Iisalmi pyrkii hankinnoissaan painottamaan yhä enenevissä määrin myös ympäristönäkökohtiin ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen liittyvät tavoitteita, siltä osin kuin hankintalaki sen mahdollistaa.

Vuosittain valmistellaan hankintasuunnitelma, johon kootaan konkreettiset hankinnat. Hankintaohjelman toteutumista arvioidaan valtuustokauden viimeisen vuoden syksyllä ja uudistetaan uuden valtuuston aloittaessa työnsä. Hankintaohjelman hyväksymisen jälkeen kaupunginvaltuusto päätti liittyä IS-hankinta Oy:n osakkaaksi. Jo nyt voidaan sanoa, että IS-hankintaan liittyminen ja kilpailutettujen tuotteiden hankinta on tuonut merkittäviä säästöjä.

Hankintaohjelma 2014-2016 löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Hallinto-ja-talous/Toimintaohjeet-ja-saannot) osoitteesta <http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Hallinto-ja-talous/Toimintaohjeet-ja-saannot>

4.3.3 Tietohallinto-ohjelma

Iisalmen kaupungin tietohallinnon strategisena tavoitteena on kehittää aktiivisesti tieto- ja viestintätekniikan palveluita päämääränään entistä paremmat palvelut kuntalaisille, sekä kustannustehokas ja moderni hallinto. Iisalmen kaupungilla on vahva paikallinen ja seudullinen rooli, joka edistää seudullisen tietohallinnon kehittymistä, osaamista ja kyvykkyyttä. Seutukunnan kannalta Iisalmella on ohjaava rooli hyödynnettäessä mahdollisimman tehokkaasti kansallisia ICT-hankkeita sekä kehittyviä palvelurakenteita, mm. kuntaydinverkkoa, palveluväylää sekä palveluja. Kehittäminen ja hankinnat tapahtuvat kansallisten mahdollisuuksien ja seudullisen palvelutuotannon tarpeiden kautta.

Tietohallinto-ohjelma on johdettu kaupunkistrategiasta ja sen tehtävänä on kuvata kaupungin yleistavoitteiden toteuttamista tietohallinnossa. Tietohallinto-ohjelmassa on kuvattu Iisalmen kaupungin ja seudullisen kehittämisen huomioiva hallintomalli.

Tietohallinto-ohjelmassa on määritelty tietohallinnon kehittämisen painopisteet ja keskeiset kehittämishankkeet sekä palvelukeskuskohtaiset kehittämishankkeet.

Tietohallinto-ohjelma valmistuu syksyn 2014 aikana ja se viedään valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa 2014. Tämän jälkeen ohjelma löytyy Iisalmen kaupungin verkkosivuilta.

4.3.4 Palvelustrategia vuoteen 2015 saakka

Palvelustrategian mukaan Iisalmen kaupunki arvioi aktiivisesti palvelutuotantoaan ja etsii vaihtoehtoisia tuotantotapoja, mikäli ne parantavat palvelujen laatua, kilpailukykyä tai tuovat kokonaistaloudellista säästöä. Iisalmen palvelustrategialla halutaan kehittää omaa palvelutuotantoa ja edesauttaa vaihtoehtoisia tuotantotapoja. Palvelustrategiassa on hyväksytty ne palvelukokonaisuudet, joissa voidaan käyttää ostopalvelua. Kun palvelun ostopalvelua harkitaan, päätös kilpailuttamisprosessin aloittamisesta tulee perustua mahdollisimman pitkälle kokonaistaloudellisesti edullisimman toimintamallin etsimiseen. Päätökseen vaikuttavat kaupungin arvot, palvelustrategia ja voimassa olevat elinkeino- ja henkilöstöpolitiikka. Kilpailuttaminen on perusteltua silloin kun se ennakoarvion perusteella tuo kaupungille hyötyä joko hinnan tai laadun näkökulmasta ja parantaa palveluiden kilpailukykyä tai muusta erityisestä syystä, esimerkiksi työvoiman saatavuudesta johtuen. Tarjouspyyntöprosessi käynnistetään aina hankintalainsäädännön siihen velvoittaessa ja prosessi suoritetaan hankintalainsäädännön ja kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti.

Palvelustrategia ulottuu vuoteen 2015 saakka. Palvelustrategia tulee päivittää ajan tasalle vuoden 2015 aikana. Palvelustrategian liitetaulukkoissa on yhteenveto keskeisimpien palvelujen nykytilasta, kehittämistarpeista sekä vaihtoehtoisista tuotantotavoista palvelukeskuksittain. Taulukoissa on myös esitys palvelun toteuttamistavasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi liitetaulukot ohjeellisena. Palvelustrategia on ohjannut vuoden 2015 talousarvion valmistelua.

Palvelustrategia löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Kaupunki-Info/Strategiat/Muut-strategiat-ja-kehittamisohjelmat) osoitteesta <http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Kaupunki-Info/Strategiat/Muut-strategiat-ja-kehittamisohjelmat>

4.3.5 Henkilöstösuunnitelma 2012-2015

Palvelustrategia on ohjannut henkilöstösuunnitelman tekemistä ja suunnitelmaa on päivitetty vuosittain niin, että se palvelee mahdollisimman hyvin sekä kaupungin että henkilöstön tarpeita. Henkilöstösuunnitelma toteuttaa valittuja henkilöstöpoliittisia linjauksia käytännössä ja toimii samalla taloussuunnittelun pohjana. Henkilöstösuunnitelma on tehty yhteistyössä palvelukeskusten ja henkilöstön edustajien kanssa. Suunnitelmassa on ensimmäistä kertaa avattu kaupunkistrategia 2020 eli kuvattu mitä kaupunkistrategiassa olevat henkilöstöpoliittiset linjaukset tarkoittavat käytännössä koko kaupungin henkilöstöasioiden hoidon kannalta.

Henkilöstösuunnitelman vuosittaisen päivityksen yhteydessä kootaan yhteen kaikki seuraavan talousarviovuoden henkilöstöpoliittiset erityistoimenpiteet ja tulevat henkilöstömuutokset, jotka palvelukeskusten tulee ottaa huomioon talousarviota tehdessään.

Henkilöstösuunnitelman liitteenä olevassa toimenpideohjelmassa on kuvattu kaikki henkilöstöpoliittiset toimenpiteet konkreettisella tasolla ja nimetty vastuuhenkilöt ko. toimenpiteille. Tarkoituksena on saada aikaan tavoitteellisuutta ja sitä kautta tulokellisuutta toimintaamme. Toimenpideohjelman toimivuutta tarkastellaan myös jatkossa vuosittain.

Uudella henkilöstösuunnitelmalla pyritään varautumaan ennen kaikkea tulevaisuuden haasteisiin, eli miten me turvaamme sen, että kaupungilla on riittävästi osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä jatkossakin turvaamassa kuntalaisten palvelut. Henkilöstö ikääntyy koko ajan ja työssä jaksaminen tulee yhä tärkeämmäksi, lisäksi työuria pitää pystyä pidentämään. Nämä ovat isoja haasteita, jotka meidän tulee ottaa huomioon. Henkilöstösuunnitelma on hyvin työhyvinvointipainotteinen ja tähtää jatkossa yhä enemmän ennaltaehkäisevään toimintaan niin yksilö- kuin koko työyhteisötasolla. Osaamiseen ja rekrytointiin panostetaan myös paljon. Talousarviossa henkilöstöhallinnon kohdassa on esitetty vuosittaiset täsmennykset henkilöstösuunnitelmaan.

4.3.6 Toimitilastrategia 2013-2017

Kaupungin merkittävä omaisuus muodostuu kiinteistöomaisuudesta. Kiinteistöomaisuuden hallinnan ja hoidon tavoitteiden määrittelemiseksi on tehty toimitilastrategia. Strategian tavoitteena on määritellä kaupungin toimitilojen omistamisen, vuokrauksen tai muun hankkimisen yleiset periaatteet sekä asettaa pitkän aikavälin tavoitteet kiinteistöjen kunnolle. Kiinteistöstrategialla määritellään tilantarve sekä kaupungin suhtautuminen omistamiseen. Kaupungin tavoitteena on tarjota käyttäjille toimivat, kustannuksiltaan edulliset, terveelliset ja turvalliset toimitilat, joiden käyttöaste on korkea.

Iisalmen kaupungin toimitilastrategia löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta osoitteesta http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Hallinto-ja-talous/Toimintaohjeet-ja-saannot](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Hallinto-ja-talous/Toimintaohjeet-ja-saannot)

4.3.7 Iisalmen nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelma

Nuorisotakuu tuli voimaan vuoden 2013 alusta. Nuorten yhteiskuntatakuu eli nuorisotakuu on yksi hallitusohjelman 2013-2016 kärkihankkeista. Nuorisotakuun tavoitteena on edistää nuorten työllisyyttä ja ehkäistä syrjäytymistä. Iisalmen kaupungin nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelma valmistui keväällä 2014. Toimenpiteitä ohjaavat seuraavat tavoitteet: nuorten työllistäminen koskee kaikkia, yhteistyö nivelvaiheessa on toimivaa ja nuorille suunnatut palvelut ovat kaikkien tiedossa. Suunnitelmaa seurataan ja täydennetään säännöllisesti. Iisalmen kaupungin nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelman on laatinut Iisalmen monialainen (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) työryhmä. Monialainen työryhmä toimii yli hallintorajojen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Iisalmen kaupungin nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelma löytyy Iisalmen kaupungin [www-sivuilta osoitteesta](http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Nuorisopalvelut/Nuorisotakuu)

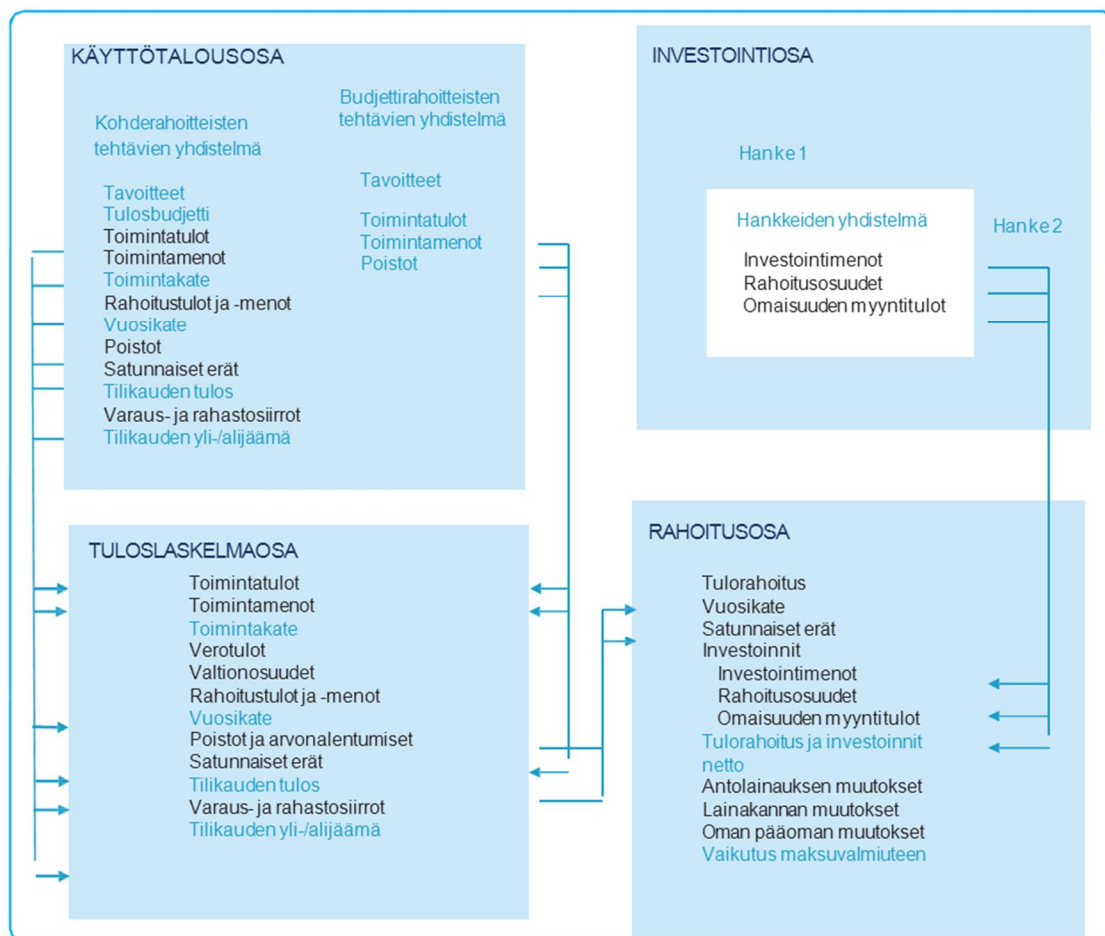
<http://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Nuorisopalvelut/Nuorisotakuu>

III. TALOUDEN HALLINTA

5. Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus

5.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Liitetiedoissa esitetään Iisalmen Vesiliikelaitoksen talousarvio sekä Iisalmen keskeisimpien tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kuva 11. Kunnan talousarvio- ja suunnitelmarakenne.

Taloussuunnittelulla on kolme päätehtävää:

1. asetetaan palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet
2. budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille
3. osoitetaan miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Taloussuunnittelun periaatteita

Taloussuunnittelun periaatteita ovat tasapaino-, täydellisyys-, brutto- ja netto-, suorite- ja realisointiperiaate sekä julkisuus.

Tasapainoperiaate tarkoittaa, että tulojen on suunnitelmakaudella katettava menot ja että kunnan maksuvalmiuden tulee aina olla riittävä. Tuloylijäämän kerryttämiselle on oltava perusteet. Talousarvion rahoituslaskelmaosassa on osoitettava kuinka rahoitustarve katetaan ja kuinka rahoitusylijäämä käytetään.

Täydellisyysperiaatteen mukaan talousarvioon on otettava kunnan rahan käyttö ja rahan lähteet kokonaisuudessaan. Tiedostossa olevia menoja tai tuloja ei voi jättää talousarviosta pois. Myös kunnan sisäiset ostot ja myynnit on otettava talousarvioon vaikka niihin ei sisälly rahan käyttöä.

Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että menot ja tulot päätetään talousarviossa ja -suunnitelmassa bruttomääräisinä eli tuloja ei vähennetä menoista.

Nettoperiaatteella tarkoitetaan, että valtuusto voi päättää menojen tai tulojen erotuksen (vuosikatteen) määrärahana tai tuloarviona. Näin voidaan menetellä liiketoiminnassa ja toiminnassa, jotka rahoitetaan pääosin myynti- ja maksutuotoilla.

Suorite- ja relisointiperiaate merkitsee sitä, että talousarvioon otetaan varainhoitovuoden aikana vastaanotetuista tuotannontekijöistä aiheutuvat menot ja suoritteiden luovuttamisesta aiheutuvat tulot sekä muut sellaiset menot joiden suorittamiseen kaupunki on varainhoitovuoden aikana sitoutunut ja muut lopullisesti kaupungille kuuluvat tulot.

Julkisuusperiaate edellyttää, että talousarvio on julkinen asiakirja, johon kenellä tahansa on oikeus tutustua.

Talousarvion sitovuustaso

Talousarvio on sitova ohje kaupungin talouden hoitamista varten. Sitovuus ilmenee erityisesti siinä, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin talousarviossa on osoitettu. Käyttötarkoitus ilmenee määrärahojen nimikkeistä ja määrärahojen sitovista perusteluista.

Käyttötaloulosan määrärahat ja tuloarviot

Talousarvion käyttötaloulosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia tulosaluetasolla valtuustoon nähden.

Tilivelvollisuus

Iisalmen kaupungin tulosalueet ja niiden tilivelvolliset:

Tulosalue	Tilivelvollinen
110 Vaalit	Hallintojohtaja
111 Tilintarkastus	Tarkastuslautakunta
120 Yleishallinto	Hallintojohtaja
140 Elinvoimapalvelut	Elinkeinojohtaja
170 Sosiaali- ja terveydenhuolto	Kaupunginjohtaja
180 Henkilöstötoimi	Henkilöstöpäällikkö
185 Työllisyydenhoito	Hallintojohtaja
189 Lomatoimi	Lomatoimenjohtaja
190 Ylä-Savon maaseutulauslautakunta	Maaseutujohtaja
300 Sivistyspalvelukeskuksen hallinto	Sivistystoimenjohtaja/ talouspäälikkö
310 Lasten päivähoidon ja esiopetus	Päivähoidon johtaja
315 Perusopetus	Sivistystoimen johtaja
320 Lukiokoulutus	Rehtori
330 Ruokahuolto ja siivous	Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö
400 Kansalaisopisto	Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori
410 Kirjastopalvelut	Kirjastotoimen johtaja
420 Kulttuuripalvelut	Kulttuuritoimen johtaja
430 Musiikkiopetus	Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori
500 Vapaa-aikatoimi	Vapaa-aikatoimenjohtaja
540 Uimahalli	Vapaa-aikatoimenjohtaja
600 Tekvin hallinto	Taluspäälikkö
630 Kaupunkirakenne	Tekninen johtaja
690 Tilapalvelu	Kaupunginarkkitehti
695 Rakennusvalvonta	Rakennustarkastaja
710 Ylä-Savon jätehuoltolauslautakunta	Jäteasiantuntija

Tilivelvollisuudesta tarkemmin kohdassa 5.3 Tilivelvollisuus.

Tulosalueet noudattavat bruttositovuustasoa uimahallia lukuun ottamatta, joka käsitellään talousarviossa epäitsenäisenä liikelaitoksena eli nettoyksikkönä. Valtuustoon nähden uimahalli-tulosaluetta sitoo toimintakate.

Virkojen ja toimien henkilöstömäärärahat ovat sitovia kaupunginhallitukseen nähden lukuun ottamatta virkoja, joiden täyttämisestä päättää valtuusto. Valtuuston päättämien virkojen määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden hanke- tai hankeryhmittämisellä, ellei talousarvion perusteluissa ole esitetty yksityiskohtaisempaa määrittelyä määrärahalle.

Investointiosan määrärahojen käytöstä vastaa se lautakunta/johtokunta, jonka alaisuuteen ne on talousarviossa merkitty. Talousarviossa teknisen lautakunnan alaisuuteen on merkitty myös muiden hallintokuntien investointimäärärahoja. Mikäli tällaisia määrärahoja ei ole osoitettu tiettyyn hankkeeseen, määrärahojen etuoikeusjärjestyksen päättää ao. lautakunta/johtokunta ja toteutuksesta vastaa tekninen lautakunta määrärahojen puitteissa.

Käyttötalouden toiminnalliset tavoitteet

Käyttötalouden osan toiminnalliset tavoitteet ovat valtuuston hyväksymiä tavoitteita, jotka sitovat kuntia valtuustoon nähden. Lautakuntatason tavoitteet esitetään tarkemmin käyttösuunnitelmassa, joka hyväksytään valtuuston hyväksyttyä talousarvion. Lautakuntatason tavoitteet hyväksyy lautakunta ja niiden toteutumisesta raportoidaan ao. lautakunnalle. Hallitus ja valtuusto saavat raportit tiedokseen.

Talousarvion perustelut

Talousarviossa on esitetty perustelut ja merkittävimmät toiminnassa tapahtuvat muutokset.

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan sitovuus

Tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan erät sitovat valtuustoon nähden ko. osien perusteluissa esitetyllä tasolla.

Uudet tai laajennettavat toiminnot

Vuoden 2015 talousarvion perusteluissa on määritelty toiminnoissa tapahtuvat laajennukset ja supistukset. Mikäli toimintaa on tarve laajentaa oleellisesti tai aloittaa uusi toiminta, jota ei ole määritelty talousarviossa, tulee tähän olla ehdottomasti kaupunginhallituksen ja tarvittaessa kaupunginvaltuuston lupa.

Uudet tai laajennettavat toimitilat

Mikäli hallintokunnat tarvitsevat toimintaansa uusia tiloja, niin ensisijaisesti käytetään kaupungin omistuksessa tai muuten hallinnassa olevia tiloja tilapalvelun osoittamalla tavalla. Ulkopuolelta tapahtuva uusien tilojen vuokraus tehdään aina teknisen keskuksen toimesta ja päätöksellä.

Taloussuunnitelman sitovuus

Talousarvion sitovuus on vahvempi kuin suunnitelmavuosien. Vaikka oikeudellisesti talousarvion sitovuus onkin vahvempi kuin taloussuunnitelman, on myös taloussuunnitelma kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja. Talousarviossa ja -suunnitelmassa turvataan edellytykset tehtävien hoitamiseen.

Talousarvion käyttösuunnitelma

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kunnanhallitus sen täytäntöönpanomääräyksen lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kunnanhallitus, lautakunta tai johtokunta hyväksyy sen jälkeen käyttösuunnitelman, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja projekteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kunnanhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin. Edellä tarkoitettu viranhaltija voi vastaavasti antaa alaiselleen viranhaltijalle oikeuden päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmasta.

Käyttöomaisuuden poistot

Kirjanpitojärjestelmässä käyttötalous ja pääomatalous on eriytetty toisistaan. Tällöin käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteiseksi kuluksi poistosuunnitelman mukaisesti. Talousarviossa aktivointirajaksi on määritelty 10 000 euroa (KV. 25.3.2002 § 23) eli vähintään 10 000 euron hankinnat käsitellään investointimenona ja kirjataan poistoaikanaan tuloslaskelman kuluksi. Kaupunginvaltuusto on 11.11.2006 § 134 (muutos 17.12.2008 § 143) vahvistanut kaupungin poistosuunnitelman, joka on liitteenä 2. Kirjanpitolausakunnan kuntajaosto on tarkistanut v. 2011 yleisohjettaan suunnitelman mukaisista poistoista. Kaupunginhallitus on käsitellyt poistosuunnitelmaa kokouksessaan 3.9.2012 § 295 ja todennut, että tarvetta poistosuunnitelman muutokseen ei ole.

Kaupunginhallituksen lainanottovaltuus

Kaupungin hallintosäännön 32 §:n mukaan kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista. Lainanottovaltuus on tarkoituksenmukaista rajata siten, että kaupunginhallituksella on vuonna 2015 oikeus ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja.

Päätös voi koskea:

- lainan ennakkaista takaisinmaksamista sekä lainaehtojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa
- talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja korko enintään 5 %
- talousarviolainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla enintään 5 %

Kaupungin hallinto- ja toimintasäännön 48 § mukaisesti talousjohtajalla on oikeus päättää lainojen korkoriskeiltä suojautumisesta kaupunginhallituksen enimmäisvaltuuksin. Vuonna 2015 lainojen suojaamiseen voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia ja sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta. Uusien korkoriskiltä suojaavien sopimusten nimellismäärä saa olla vuonna 2015 enintään 20 milj. euroa.

Taloussuunnitelma vuosille 2016 – 2017

Taloussuunnitelma vuosille 2016 – 2017 on esitetty talousarviokirjan osissa tuloslaskelma ja rahoituslaskelma.

5.2 Talouden tasapainottamista koskeva sääntely

Kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa koskevassa Kuntalain 65 §:ssä säädetään tasapainottavan taloussuunnitelman laatimisesta alijäämäisessä kunnassa ja mahdollisuudesta jo kertyneen alijäämän kattamisesta erityisellä toimenpideohjelmalla. Uudessa kuntalaissa alijäämän kattamista koskeva sääntely on suunniteltu koskevan myös kuntayhtymää.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamisesta (Kuntalaki 69 §).

Tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja toimenpideohjelman riittävyttä (Kuntalaki 71 §).

Sääntelyn tarkoitus

Kuntalain määräyksillä on pyritty lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on määrältään merkittävä.

Lain mukaan kunnalla on ehdoton tasapainovaatimus taloussuunnittelussa alijäämätilanteessa; taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma. Jos taseen kattamatonta alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, kunnan on laadittava erikseen yksilöity toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi.

Kunnanhallituksen rooli tasapainottavan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman laatimisessa ja tasapainotusta koskevan selonteon antamisessa on keskeinen. Tarkastuslautakunnan on arvioitava arviointikertomuksessa tasapainotuksen toteutumista sekä toimenpiteiden riittävyttä ja realistisuutta. Tilintarkastajat joutuvat puuttumaan alijäämän kattamisvelvoitteen laiminlyömiseen.

Kattamisvelvoitteen määrittely

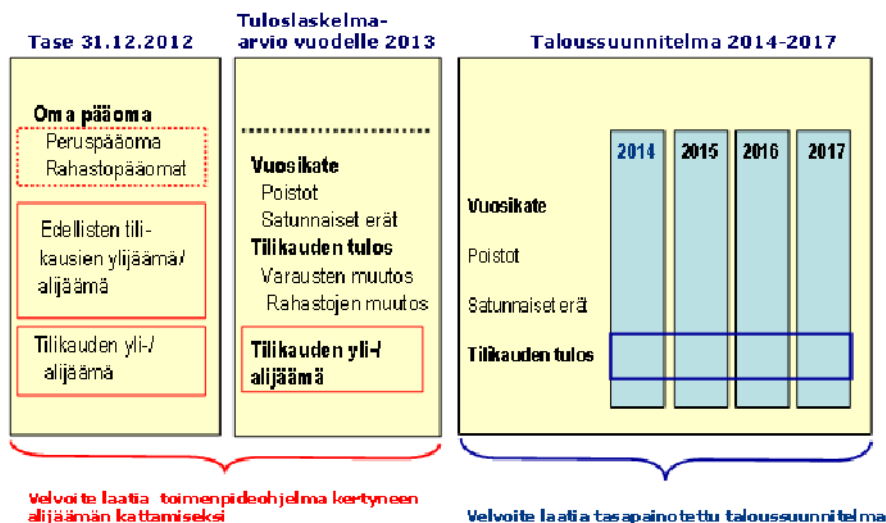
Alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan kuluvan vuoden taseen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi. Tasearvio on alijääminen silloin, kun viimeksi hyväksytyn

tilinpäätöksen ja kuluvan vuoden talousarvion yli- ja alijäämäerien yhteenlaskettu määrä on negatiivinen. Yhteenlaskettavia eriä kattamisvelvoitetta määriteltäessä on siten kolme:

- Edellisen tilinpäätöksen taseen mukainen Edellisten tilikausien yli-/alijäämä,
- Edellisen tilinpäätöksen taseen mukainen Tilikauden yli-/alijäämä ja
- Kuluvan talousarviovuoden Tilikauden yli- tai alijäämä.

Kirjanpidollisesti eriytettyjen liikelaitosten arvioidut yli-/alijäämät otetaan huomioon kunnan talousarviovuoden yli-/alijäämäarviossa. Samoin yli-/alijäämäarvioon otetaan mukaan talousarviomuutokset.

TASAPAINOTTAVA TALOUSSUUNNITELMA JA TOIMENPIDEOHJELMA (Kuntal 65.3 §:n muutos)

Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Taloussuunnitelman neljän vuoden tasapainovaatimus sitoo nimenomaan kuntaa, jonka taseeseen ei kerry ylijäämäeriä. Kunta, jonka kuluvan vuoden tasearvio on ylijäämäinen, voi sen sijaan tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Ylijäämäinen kunta voi laatia taloussuunnitelman myös neljää vuotta pidemmäksi, jos sen taseeseen ei muodostu kattamatonta alijäämää. Pidennetyn taloussuunnitelman neljän ensimmäisen vuoden tilikauden tuloksen summa ei kuitenkaan voi olla määrältään negatiivinen enempää kuin määrän, minkä kattamiseen kuluvan vuoden tasearvion mukaiset ylijäämäerät riittävät.

Taloussuunnitelmaan kuuluvien vuosien tilikauden tuloksella tarkoitetaan tulosta ennen tilinpäätössiirtoa eli ennen varaus-, poistoero- ja rahastosiirtoja.

Taloussuunnitelmaa koskeva neljän vuoden enimmäispituus ei estä kuntaa laatimasta sitä pidemmälle ulottuvaa investointiohjelmaa tai erillisiä pitkän aikavälin palvelusuunnitelmia.

Toimenpideohjelma

Kuntalain 65.3 §:ssä on erityissäännös taloutta tasapainottavasta toimenpideohjelmasta. Säännös koskee kuntaa, jolla on kattamatonta alijäämää taseessa erityisen suuri määrä ja joka ei saa taseen alijäämää katettua taloussuunnitelmassa. Toimenpideohjelma kohdistuu taseeseen jo kertyneen alijäämän kattamiseksi. Toimenpideohjelman laatimisesta riippumatta taloussuunnitelma on laadittava tasapainoiseksi tai ylijäämäiseksi, jos kunnalla on kertynyt alijäämää.

Valtuuston on hyväksyttävä toimenpideohjelma taloussuunnitelman yhteydessä. Toimenpideohjelma voi myös olla erillinen, valtuuston hyväksymä asiakirja.

Valtuusto päättää toimenpideohjelman kestosta, joka voi olla nelivuotista taloussuunnitelmaa pidempi. Vaatimus toimenpiteiden realistisuudesta asettaa kuitenkin käytännössä takarajan alijäämän kattamiskaudelle, vaikka varsinaista enimmäisaikaa ei laissa ole säädetty. Usealle vuodelle ulottuva toimenpideohjelma tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja –suunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Toimenpideohjelmaan otetaan ne tuloja lisäävät ja menoja vähentävät toimenpiteet, jotka eivät sisälly varsinaiseen taloussuunnitelmaan. Toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Määrättyjen toimenpiteiden jättämistä varsinaisen taloussuunnitelman ulkopuolelle ja niiden esittämistä erillisessä toimenpideohjelmassa saattaa puoltaa niiden erityisluonne tai merkittävä rahallinen arvo. Esimerkiksi palvelurakenteiden olennaista muuttamista koskevien ratkaisujen rahamääräisiä vaikutuksia voi olla vaikea viedä taloussuunnitelmaan ennen kuin yksityiskohtaiset toimeenpanopäätökset on tehty. Erillisessä toimenpideohjelmassa voidaan sen sijaan tehdä periaateratkaisut tarvittavien toimenpiteiden määrästä ja rahamääräisestä tasosta, vaikka niiden kohdistumista tehtävittäin ei vielä olisikaan ratkaistu. Tuloperusteiden muutoksia koskevia ratkaisuja ei myöskään voitane tehdä vuosia etukäteen niin yksilöidyllä tasolla kuin taloussuunnitelmakäytäntö edellyttäisi. Toimenpideohjelmassa riittävänä voidaan lain perustelujen mukaan pitää tarkistettavien tuloperusteiden nimeämistä ja tulonlisäys-tavoitteiden asettamista tulolähteittäin.

Toimenpideohjelmaan voidaan ottaa myös sellaiset omaisuuden luovutukset ja niistä saatavat luovutusvoitot, jotka ajoittuvat taloussuunnitelman ulkopuolelle. Toimenpideohjelmassa voidaan esittää myös alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla silloin, kun edellytykset peruspääoman alentamiselle ovat olemassa.

Alijäämän kattaminen tase-eristä

Kertynyttä tai kertyväksi arvioitua alijäämää voidaan kattaa suunnitteluvuosien ylijäämän lisäksi myös taseen oman pääoman eristä määrättyin edellytyksin. Päätös kertyneen alijäämän kattamisesta tase-eristä tulee tehdä ennakkoon seuraavan vuoden

talousarviota ja -suunnitelmaa hyväksyttäessä ja siirto oman pääoman eristä kirjataan päätöksen tekovuoden tilinpäätöksessä tai sitä seuraavien suunnittelukauden vuosien tilinpäätöksissä. Jos kunnalla on merkittäviä ylijäämääriä taseessa, voi se laatia taloussuunnitelman, jossa kertyväksi arvioitu alijäämä katetaan myös taseen ylijäämämäärillä.

Tilikauden alijäämän kattaminen edellisten tilikausien ylijäämästä

Kunnan tilikauden alijäämä katetaan tilinpäätöstä seuraavan vuoden kirjanpidossa edellisten tilikausien ylijäämästä määrään, mihin taseen ylijäämämäärät riittävät.

Alijäämän kattaminen rahaston ja varauksen pääomasta

Muiden omien rahastojen kuten asuntotuotanto-, vahinkovastuu-, kehittämis- ja lahjoitusrahastojen pääoman alentaminen on tavallisesti sidottu määrättyihin liiketapahumiin. Mainittujen rahastojen pääomien käyttäminen alijäämän kattamiseen voi tapahtua vain erityisestä syystä ja pääoman alentamisen tulisi olla luonteeltaan pysyvää.

Arvonkorotusrahastoa ei voida käyttää alijäämän kattamiseen. Rahaston pääoman muuttaminen on sidottu maa-alueiden ja arvopapereiden arvon muutoksiin.

Investointivaraus voidaan kuntajaoston tuloslaskelmaohjeen mukaan tehdä vastaista hankintamenoa varten. Investointivaraus on tuloutettava viimeistään tilivuotena, jona hyödykkeestä aletaan tehdä suunnitelman mukaisia poistoja tai ei-poistonalaisen hyödykkeen kohdalla hankinnan toteutumisvuotena. Investointivarauksen kartuttaminen tai purkaminen tilikauden tuloksen tasaamiseksi ilman, että siirtojen perustana on suunnitellut investointihankkeet tai niiden toteutuminen, ei siten ole hyvän kirjanpito-tavan mukaista. Varauksen purkaminen tulee tehdä tulosvaikutteisesti. Alijäämän kattaminen taseen sisällä varausta vastaan ei siten ole annettujen kirjanpito-ohjeiden mukaista.

Alijäämän kattaminen peruspääomasta

Kuntalain 65.3 § perustelujen mukaan kertynyttä alijäämää voidaan kattaa myös peruspääomasta määrätyin edellytyksin. Peruspääoman alentamisen perusteena voi olla pysyvien vastaavien määrän pysyvä alentuminen joko omaisuuden luovutuksen, menetyksen tai ylimääräisten poiston taikka arvonalentumisen seurauksena. Peruspääomaa ei kuitenkaan tulisi alentaa enempää kuin peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman yhteismäärä ylittää pysyvien vastaavien määrän. Edellytys peruspääoman vähentämiselle on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän.

Arvonkorotusrahaston pääomaa ei mainitussa taseyhtälössä lasketa mukaan pitkäaikaiseen pääomarahoituksen eriin. Mukaan lukeminen tarkoittaisi mahdollisuutta käyttää arvонkorotusta kertyneiden alijäämien kattamiseen. Tämä taas merkitsi pysyvien vastaavien arvioitujen, mutta vielä realisoitumatta olevien luovutusvoittojen tulouttamista ennakkoon oman pääoman sisällä, mikä ei olisi hyvän kirjanpito-tavan mukaista.

Käyttöomaisuuden pysyvällä luovuttamisella tarkoitetaan käyttöomaisuuden myyntiä, vastikkeetonta luovutusta tai omaisuuden tuhoutumista siten, ettei luovutuksesta seuraa uuden käyttöomaisuuden hankintaa. Luovutuksen seurauksena pysyvien vastaavien määrän on supistuttava olennaisesti pienemmäksi kuin peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman yhteismäärän ennen kuin peruspääoman alentamiseen on syytä ryhtyä.

Peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä myös silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

Poistoista johtuvan alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kysymykseen myös silloin, kun kunta on supistamassa palvelutuotantoaan esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaavaa korvausinvestointien tulorahoitustarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella. Vaihtoehtoinen menettely on, että käyttämättömien tai vajaakäyttöisten tuotantovälineiden poistosuunnitelmaa kevennetään.

Peruspääoman alentaminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka edellyttää kunnalta riittävää omavaraisuutta. Erityisesti kunnan, jonka suunniteltu, keskimääräinen investointitaso on poistotasoa olennaisesti korkeampi ja jonka velkamäärä on suuri, tulisi välttää peruspääoman alentamista, vaikka tase-yhtälö antaisi siihen mahdollisuuden. Mitä suurempi osuus kunnan pysyvistä vastaavista on rahoitettu peruspääomalla, sitä vakaampi kunnan rahoitusasema on. Erityisesti maanhankinta ja pääomasijoitukset sitovat kunnan pääoman tavallisesti olennaisesti pitemmäksi ajaksi kuin mitä kunnan ottaman pitkäaikaisen vieraan pääoman takaisinmaksuaika on.

Vaikka peruspääoman alentaminen ei sinänsä vaikuta omavaraisuus- tai velkaisuustunnuslukuihin, saattaa menettely johtaa virheellisen kuvan antamiseen kunnan taloudellisesta asemasta. Alijäämän eliminointi peruspääomasta on kirjanpidollinen ratkaisu, joka saattaa siirtää todellisiin ja välttämättömiin tasapainottamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Alijäämäerien kattamisen suorittamisjärjestys

Edellisten tilikausien alijäämä katetaan ensisijaisesti tilikauden ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla. Rahastopääomasta ja peruspääomasta kattaminen edellyttää lisäksi edellä mainittujen erityisehtojen täyttymistä.

Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti edellisten tilikausien ylijäämällä ja taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla.

Suunnitteluvuoden alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämällä tai taloussuunnitteluvuosien ylijäämillä.

Kunnanhallituksen selonteko toimintakertomuksessa

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on kunnanhallituksen tehtävä toimintakertomuksessa selkoa talouden tasapainotuksesta päättyneellä tilikaudella sekä voimassaolevan taloussuunnitelman ja erillisen toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Selonteko jakaantuu kahteen osaan. Ensinnäkin tulee selvittää tilinpäätösvuonna voimassa olleen taloussuunnitelman toteutumisesta. Jos kunnalla lisäksi oli päättyneellä tilikaudella voimassa oleva toimenpideohjelma kertyneen alijäämän kattamisesta, tulee lisäksi selvittää tämän ohjelman toimenpiteiden toteutumista.

Toiseksi, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on tehtävä selkoa, onko kuluvana vuonna voimassaoleva taloussuunnitelma ja mahdollisesti erikseen laadittu toimenpideohjelma riittävä. Käytännössä selonteon antaminen tulee kyseeseen, jos tilikauden alijäämä on olennaisesti suurempi kuin se oli taloussuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa hyväksyessä edellisenä syksynä.

Tarkastuslautakunnan arvio

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä (71.3 §). Tarkastuslautakunnan on siten puututtava arviointikertomuksessaan kunnan talouden tasapainotukseen, jos kunnan talous tai taloutta koskevat suunnitelmat ovat alijäämäisiä.

Tarkastuslautakunnan arvio tulisi olemaan kaksiosainen samaan tapaan kuin kunnanhallituksen selonteko toimintakertomuksessa. Ensinnäkin tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilinpäätösvuonna. Arvioinnin kohteena ovat tällöin taloussuunnitelman toteutuminen ja mahdollisesti erikseen laaditun toimenpideohjelman toteutuminen. Toiseksi lautakunnan tulee arvioida voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä ja realistisuutta.

Tarkastuslautakunta voi arviointinsa perusteena käyttää kunnanhallituksen toimintakertomuksessa antamaa selontekoa ja muita mahdollisia kunnan taloudellista asemaa kuvaavia tietoja.

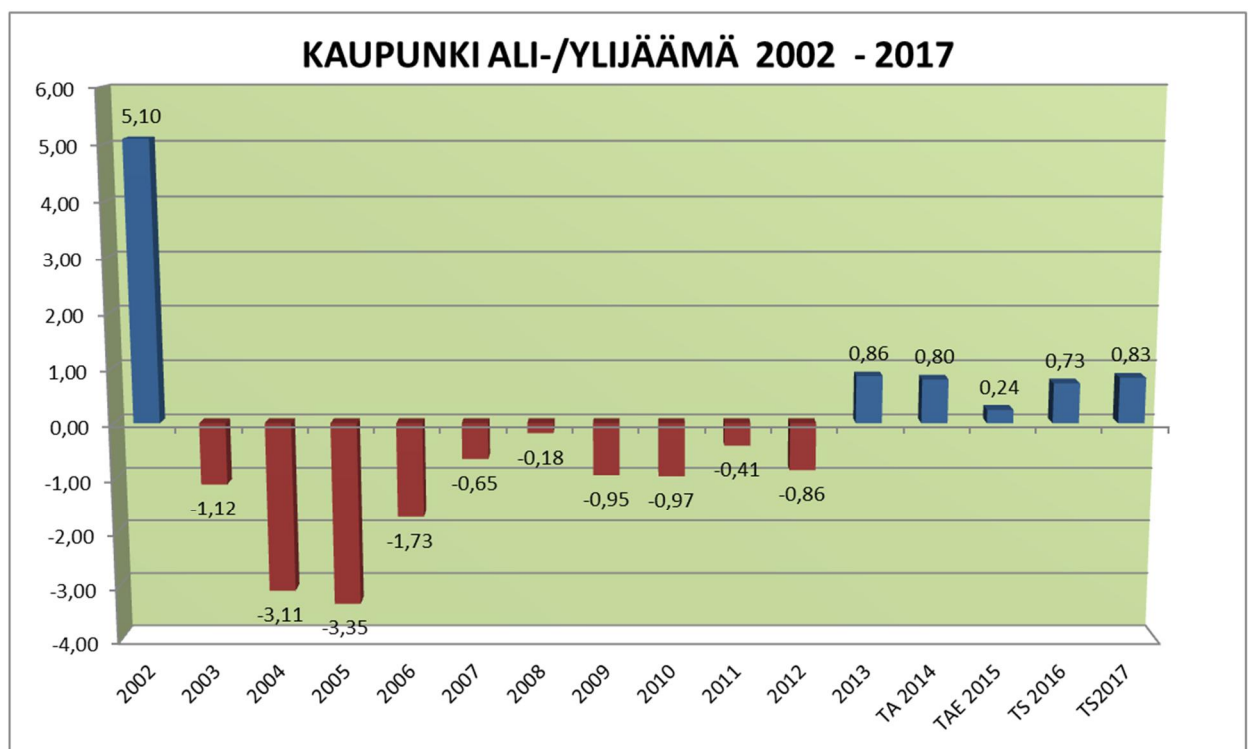
5.3 Tilivelvollisuus

Kuntalain 75 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan

myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 75§:n mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

6. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa

TULOSLASKELMA Iisalmen kaupunki	TP2013	TA2014	Muutettu TA2014	TA2015	Muutos TA14/TA15	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	36 036 245	36 577 790	36 577 790	35 177 880	-3,8 %	35 356 250	35 583 160
Toimintamenot	-149 825 829	-152 171 450	-152 171 450	-154 072 860	1,2 %	-156 700 190	-160 921 540
Toimintakate	-113 789 584	-115 593 660	-115 593 660	-118 894 980	2,9 %	-121 343 940	-125 338 380
Verotulot	73 141 125	75 790 000	75 790 000	77 891 100	2,8 %	78 684 000	80 648 500
Valtionosuudet	43 665 557	43 950 280	42 915 222	44 123 140	0,4 %	46 375 800	48 508 000
Rahoitustuotot- ja kulu	2 890 077	2 316 380	2 316 380	2 747 900	18,6 %	2 549 700	2 497 810
Korkotuotot	51 618	50 800	50 800	42 700	-15,9 %	42 700	35 000
Muut rahoitustuotot	3 577 014	3 323 580	3 323 580	3 608 500	8,6 %	3 484 000	3 472 400
Korkokulut	-268 616	-440 000	-440 000	-424 500	-3,5 %	-527 200	-620 690
Muut rahoituskulut	-469 939	-618 000	-618 000	-478 800	-22,5 %	-449 800	-388 900
Vuositake	5 907 175	6 463 000	5 427 942	5 867 160	-9,2 %	6 265 560	6 315 930
Poistot							
Suunnitelmapoistot	-5 403 536	-6 016 770	-6 016 770	-6 083 950	1,1 %	-5 955 140	-5 864 760
Tilikauden tulos	503 639	446 230	-588 828	-216 790	-148,6 %	310 420	451 170
Poistoeron muutos	-404 686	-650 000	-650 000	-40 600	-93,8 %	-85 200	-123 100
Rahastojen muutos	758 052	1 000 000	1 000 000	500 000	-50,0 %	500 000	500 000
Yli-/alijäämä	857 005	796 230	-238 828	242 610	-69,5 %	725 220	828 070

Rahoituslaskelma € Iisalmen kaupunki	TP2013	TA2014	Muutettu TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Toiminnan rahavirta						
Vuositake	5 907 175	6 463 000	5 427 942	5 867 160	6 265 560	6 315 930
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-820 963	-564 200	-564 200	-583 010	-583 010	-583 010
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-9 093 566	-9 283 000	-9 283 000	-8 160 000	-8 723 000	-8 810 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	350 019	1 741 000	1 741 000	311 000	100 000	210 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	1 014 664	664 200	664 200	683 010	683 010	683 010
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 642 672	-979 000	-2 014 058	-1 881 840	-2 257 440	-2 184 070
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	191 589	260 826	260 826	86 517	2 180 948	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 300 000	7 000 000	7 000 000	7 800 000	8 623 000	8 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 823 474	-5 595 974	-5 595 974	-5 985 974	-6 890 974	-7 687 140
Rahoituksen rahavirta	2 758 497	1 664 852	1 664 852	1 900 543	3 912 974	912 860
Rahavarojen muutos	115 825	685 852	-349 206	18 703	1 655 534	-1 271 210

7. Käyttötalousosa

7.1 Käyttötalous lautakunnittain

Toimielin (ei sis. lask.vyör.eriä)	Ta 2014 1 000 € tuotot	Ta 2015 1 000 € tuotot	muutos ed.v. %	Ta 2014 1 000 € kulut	Ta 2015 1 000 € kulut	muutos ed.v. %	Ta 2014 1 000 € netto	Ta 2015 1 000 € netto	muutos ed.v. %
10 Rahoitus *	120,0	0,0	-100,0	0,0	0,0		120,0	0,0	-100,0
11 Keskusvaalilautakunta	40,0	35,0		40,0	35,0		0,0	0,0	0,0
12 Tarkastuslautakunta	5,0	5,0	0,0	49,0	53,7	9,5	-44,0	-48,7	10,6
14 Kaupunginhallitus	17 183,5	15 712,1	-8,6	94 963,2	96 167,3	1,3	-77 779,6	-80 455,2	3,4
19 Maaseutulauslautakunta	346,3	341,7	-1,3	458,1	453,6	-1,0	-111,8	-111,9	0,1
30 Koulutuslautakunta	4 553,0	4 464,5	-1,9	36 767,8	36 949,9	0,5	-32 214,8	-32 485,4	0,8
40 Kulttuurilautakunta	625,6	693,9	10,9	3 292,6	3 483,8	5,8	-2 667,0	-2 789,9	4,6
50 Vapaa-aikalautakunta	979,7	1 010,6	3,2	3 505,6	3 587,2	2,3	-2 525,9	-2 576,6	2,0
60 Tekninen lautakunta	12 422,5	12 660,5	1,9	12 681,9	12 939,7	2,0	-259,4	-279,2	7,6
69 Rakennuslautakunta	184,0	154,0	-16,3	293,6	307,2	4,6	-109,6	-153,2	39,8
70 Jätehuoltolautakunta	118,3	100,5	-15,0	119,8	95,6	-20,2	-1,5	5,0	-426,3
yhteensä	36 577,8	35 177,9	-3,8	152 171,5	154 072,9	1,2	-115 593,7	-118 895,0	2,9

Tulosalue (ei sis. lask.vyör.eriä)	Ta 2014 1 000 € tuotot	Ta 2015 1 000 € tuotot	muutos ed.v. %	Ta 2014 1 000 € kulut	Ta 2015 1 000 € kulut	muutos ed.v. %	Ta 2014 1 000 € netto	Ta 2015 1 000 € netto	muutos ed.v. %
Rahoitus *	120,0	0,0	-100,0	0,0	0,0		120,0	0,0	0,0
Vaalit	40,0	35,0		40,0	35,0		0,0	0,0	0,0
Tilintarkastus	5,0	5,0	0,0	49,0	53,7	9,5	-44,0	-48,7	10,6
Yleishallinto	797,2	974,5	22,2	3 986,9	4 562,2	14,4	-3 189,7	-3 587,7	12,5
Elinvoimapaalvelut	352,9	479,1		1 391,8	1 555,8		-1 038,8	-1 076,8	
Sos. ja terveydenhuolto	286,3	450,6	0,0	72 920,6	75 158,6	3,1	-72 634,3	-74 708,0	2,9
Henkilöstötoimi	487,0	485,9	-0,2	959,7	984,0	2,5	-472,8	-498,1	5,4
Työllisyydenhoito	276,6	276,6	0,0	1 129,6	1 135,9	0,6	-853,0	-859,3	0,7
Lomat	14 983,6	13 045,5	-12,9	14 574,6	12 770,8	-12,4	408,9	274,7	-32,8
Maaseututoimi	346,3	341,7	-1,3	458,1	453,6	-1,0	-111,8	-111,9	0,1
Sivoympäristökeskus hallinto				728,3	729,3	0,1	-728,3	-729,3	0,1
Lasten päivähoito ja esiopetus	1 247,0	1 155,4	-7,3	12 830,8	13 083,0	2,0	-11 583,8	-11 927,6	3,0
Peruskoulutus ja esiopetus	342,4	329,7	-3,7	17 346,2	17 524,3	1,0	-17 003,9	-17 194,6	1,1
Lukiokoulutus	112,3	112,3	0,0	3 113,8	2 879,2	-7,5	-3 001,5	-2 766,9	-7,8
Ruokahuolto ja siivous	2 851,3	2 867,1	0,6	2 748,6	2 734,2	-0,5	102,7	132,9	29,4
Kansalaisopisto	164,4	215,4	31,0	711,0	773,0	8,7	-546,5	-557,6	2,0
Kirjastopalvelut	91,6	62,6	-31,6	1 192,9	1 204,5	1,0	-1 101,3	-1 141,9	3,7
Kulttuuripalvelut	115,6	157,0	35,8	621,3	707,1	13,8	-505,7	-550,1	8,8
Musiikinopetus	254,0	258,8	1,9	767,4	799,1	4,1	-513,5	-540,3	5,2
Vapaa-aikatoimi	283,1	299,1	5,6	2 570,9	2 619,6	1,9	-2 287,8	-2 320,5	1,4
Uimahalli	696,6	711,6	2,2	934,7	967,7	3,5	-238,1	-256,1	7,6
Tekninen hallinto	55,8	54,8	-1,8	2 279,2	2 289,1	0,4	-2 223,4	-2 234,3	0,5
Kaupunkirakennepolitiikka	2 723,8	2 917,6	7,1	3 897,1	3 976,4	2,0	-1 173,3	-1 058,9	-9,8
Tilapalvelu	9 642,8	9 688,1	0,5	6 505,6	6 674,1	2,6	3 137,3	3 014,0	-3,9
Rakennusvalvonta	184,0	154,0	-16,3	293,6	307,2	4,6	-109,6	-153,2	39,8
Jätehuolto	118,3	100,5	-15,0	119,8	95,6	-20,2	-1,5	5,0	-426,3
yhteensä	36 577,8	35 177,9	-3,8	152 171,5	154 072,9	1,2	-115 593,7	-118 895,0	2,9

7.2. Henkilöstö lautakunnittain

Alla olevassa taulukossa on yhteenveto Iisalmen kaupungin henkilöstöstä lautakunnittain vuosina 2013 - 2017. Henkilöstön määrässä on huomioitu mahdolliset tulevat eläköitymiset ja uudet ja lakkautettavat virat ja tehtävät sekä tiedossa olevat muut muutokset palvelurakenteissa. Henkilöstön määrät perustuvat palvelukeskusten ilmoittamiin määriin. Henkilöstön määrä laskee vuosittain 8,5 -16 henkilötövuotta. Vähennystä on yhteensä 48,6 henkilötövuotta vuodesta 2013 vuoteen 2017. Sanalliset perustelut henkilöstömuutoksille on esitetty tarkemmin lautakuntien henkilöstöosuuksissa.

HENKILÖSTÖ	Henkilöstö/htv	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Keskusvaalilautakunta	Vakituiset	0	0	0	0	0
	Määräaikaiset	0	0,1	0,1	0	0,1
	Yhteensä	0	0,1	0,1	0	0,1
Tarkastuslautakunta	Vakituiset	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kaupunginhallitus	Vakituiset	222	241,5	223,5	213,8	203,8
	Määräaikaiset	68,7	59,2	57,3	57,2	57,2
	Yhteensä	290,7	300,7	280,8	271	261
Maaseutuhallinnon yhteislautakunta	Vakituiset	7	7	7	7	7
	Määräaikaiset	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
	Yhteensä	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Koulutuslautakunta	Vakituiset	410,6	432,8	437,0	439,1	438,1
	Määräaikaiset	22,5	7,7	6,5	0	0
	Yhteensä	433,1	440,5	443,5	439,1	438,1
Kulttuurilautakunta	Vakituiset	33,4	31,6	34,6	35,9	35,9
	Määräaikaiset	32,2	25,3	21,5	20,6	20,6
	Yhteensä	65,6	56,9	56,1	56,5	56,5
Vapaa-aikalautakunta	Vakituiset	30	31	31	31	31
	Määräaikaiset	2,3	2,1	0,9	0	0
	Yhteensä	32,3	33,1	31,9	31	31
Tekninen lautakunta	Vakituiset	70,8	69	70	71	71,5
	Määräaikaiset	14,3	1	1	1	0
	Yhteensä	85,1	70	71	72	71,5

HENKILÖSTÖ	Henkilöstö/htv	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Rakennuslautakunta	Vakituiset	4	4	4	4	4
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	4	4	4	4	4
Jätehuoltolautakunta	Vakituiset	1	1	1	1	1
	Määräaikaiset	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	Yhteensä	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Yhteensä	VAKITUISET	778,9	818,0	808,2	802,9	792,4
	MÄÄRÄAIKAISET	141,0	96,4	88,3	79,8	78,9
KAIKKI YHTEENSÄ	YHTEENSÄ	919,9	914,4	896,5	882,7	871,3
Muutos edelliseen vuoteen	Htv	0	-5,5	-17,9	-13,8	-11,4

7.3 Keskusvaalilautakunta

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Henkilöstö

Keskusvaalilautakunta	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
	Vakituiset	-				
	Määräaikaiset		0,1	0,1		0,1
	Yhteensä					
Yhteensä	VAKITUISET					
	MÄÄRÄAIKAISET		0,1	0,1		0,1
Keskusvaaliltk yht.	YHTEENSÄ		0,1	0,1		0,1

Talous

Keskusvaalilautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Vaalit						
Toimintatuotot	0	40	35	-12,5 %	0	35
Toimintakulut	0	-40	-35	-12,5 %	-35	-35
Netto (=toimintakate)	0	0	0	0,0 %	-35	0
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytys, netto	0	0	0	0,0 %	0	0

110-3 Vaalit	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	0	40 000	35 000	35 000	0	35 000
Myyntituotot	0	0	35 000	35 000	0	35 000
Muut toimintatuotot	0	40 000	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-40 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Palvelujen ostot	0	-150	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	-39 850	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Vuokrat	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	-39 850	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Toimintakate	0	0	0	0	-35 000	0

Toimintasuunnitelma

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tehtävänä on huolehtia niin kunnallisvaalien kuin valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikautta vastaavat neljä vuotta.

Keskusvaalilautakunnan tehtävät valtiollisissa vaaleissa ovat:

- vaaleista tiedottaminen
- ennakkoäänestyksen valmistelut
- laitos- ja kotiaäänestyksen valmistelut
- vaalipäivän äänestyksen valmistelut
- kunnan vaaliviranomaisten kouluttaminen
- äänestäjille suunnatun puhelinpäivystyksen järjestäminen vaalien aikaan
- ennakkoäänestysasiakirjojen tarkistaminen
- alustavan ääntenlaskennan tiedotus

Kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtäviin kuuluu myös:

- ehdokashakemusten vastaanotto ja tarkastaminen
- ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen
- kaikkien kunnassa annettujen äänten tarkastuslaskenta ja tiedottaminen
- vaalien tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen

Huhtikuussa 2015 järjestetään eduskuntavaalit. Käytännön vaalijärjestelyt Iisalmessa hoitaa hallintotoimisto yhdessä vaalitoimikunnan ja vaalipäivänä äänestysalueiden vaalilautakuntien kanssa. Äänestysalueiden lukumäärää vähennettiin viime vuonna yhdestätoista yhdeksään. Keskusvaalilautakunnalla ei ole vakinaista henkilöstöä vaan vaalien käytännön järjestelyt hoitaa hallintotoimiston henkilöstö ja tarvittaessa palkataan määräaikaista lisätyövoimaa.

Kunnallisvaalien järjestämisen ajankohtaa on suunniteltu muutettavaksi niin, että seuraava kuntavaali olisi vasta huhtikuussa 2017 ja nykyisten valtuustojen toimikautta jatkettaisiin toukokuun loppuun 2017 saakka.

Riskianalyysi

Vaalien käytännön järjestämisessä on aina mahdollisuus virheisiin eri vaiheissa. Vaalien toimittamisen valmisteluissa on siirrytty sähköiseen menettelyyn, joka voi erilaisissa häiriötilanteissa aiheuttaa ennakkoon arvaamattomia riskejä. Riskeihin on

varaoduttu siten, että vaalien käytännön järjestämisestä laaditaan vastuumatriisi ja myös valmiutta ylläpidetään esim. tulospalvelun osalta myös paperipohjaisesti ja tarvittaessa fax- tai puhelinvälitteisesti.

7.4 Tarkastuslautakunta

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Kuntalain 71 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Kuntalain 73 §1:n mukaan tilintarkastajien on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Henkilöstö

Tarkastuslautakunta	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Tilintarkastus	Vakituiset	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	Määräaikaiset					
	Yhteensä	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	VAKITUISET	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	MÄÄRÄAIKAISET					
Tarkastuslautakunta yht.	YHTEENSÄ	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Talous

Tarkastuslautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Tilintarkastus						
Toimintatuotot	5	5	5	0,0 %	5	5
Toimintakulut	-47	-49	-54	9,5 %	-54	-54
Netto (=toimintakate)	-42	-44	-49	10,6 %	-49	-49
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-1	-1	-1	0,0 %	-1	-1
Vyörytys, netto	-1	-1	-1	0,0 %	-1	-1

111-3 Tilintarkastus	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Myyntituotot	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-47 380	-49 010	-53 580	-53 680	-53 790	-53 940
Henkilöstökulut	-15 913	-12 890	-14 170	-14 170	-14 280	-14 430
Palkat ja palkkiot	-14 613	-11 710	-12 930	-12 930	-13 020	-13 140
Eläkekulut	-985	-880	-920	-920	-940	-960
Muut henkilösivukulut	-315	-300	-320	-320	-320	-330
Palvelujen ostot	-28 431	-32 820	-36 040	-36 040	-36 040	-36 040
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-530	-500	-550	-550	-550	-550
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 506	-2 800	-2 820	-2 920	-2 920	-2 920
Vuokrat	-1 490	-2 800	-2 820	-2 920	-2 920	-2 920
Muut toimintakulut	-1 016	0	0	0	0	0
Toimintakate	-42 380	-44 010	-48 580	-48 680	-48 790	-48 940

Toimintasuunnitelma

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalaissa ja sillä on erityinen asema lautakuntien joukossa. Tarkastuslautakunnan tehtävä eroaa muista lautakunnista, koska se ei valmistelee asioita hallitukselle kuten muut lautakunnat. Sen tehtävänä on hallituksen ja sen alaisen organisaation suoritusten arvioiminen ja raportointi valtuustolle. Lautakunnalla ei ole valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita.

Talousarvio on laadittu nykymuotoisen ja laajuisen toiminnan pohjalta. Tarkastuslautakunnalla on vuodessa noin 8 kokousta. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtäviä hoitaa rahoitussihteerin 0,1 henkilötyövuoden panoksella ja tilintarkastaja osallistuu kokouksiin mahdollisuuksiensa mukaan. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman valtuustokaudelle, joka tarkennetaan vuosittain työohjelmaksi. Iisalmen kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Julkishallinnon palvelut OY. Tilintarkastuspäivien määrä on enintään 50 päivää.

Vuodelle 2015 on tavanomaisten menojen lisäksi budjetoitu tarkastuslautakunnan osallistuminen kaksipäiväiseen konferenssiin muuttuvan kuntalain vuoksi.

7.5 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen alaiseksi on koottu useita palvelukokonaisuuksia ja toimintoja. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii seuraavat tulosalueet: yleishallinto, elinvoimapalvelut, sosiaali- ja terveystoimi, henkilöstötoimi, työllisyydenhoito ja lomatoimi. Lomatoimella tarkoitetaan maatalousyrittäjien lomituspalveluja.

Tarkemmin eriteltynä tämä kohta sisältää mm. kaupunginvaltuuston ja kaupungin-hallituksen toiminnan edellyttämät määrärahat, avustukset, jäsenmaksut- ja maksuosuudet,

hallintotoimiston, kaupunginjohtajan, suhdetoiminnan ja edustuksen, sisäisen tarkastuksen, hallintopalveluiden, taloustoimen, elinvoimapalveluiden, markkinoinnin, Ylä-Savon kehitykseltä ostettavat palvelut, hankerahan, tietohallinnon, joukkoliikenteen, Sote-kuntayhtymän maksuosuuden, ns. muut sosiaali- ja terveystyöpalvelut, maahanmuuttoneuvonnan, pakolaisten vastaanoton, henkilöstöhallinnon, henkilöstöpalvelut, työllisyyden hoidon, erityistyöllistämisen, nuorten kesätyötoiminnan, lomatoimen hallinnon ja maatalousyrittäjien lomatoimen tarvitsemat määrärahat.

Jakoa on aiemmasta selkeytetty niin, että elinvoimapalvelut muodostavat oman tulosalueensa.

Henkilöstö

KAUPUNGINHALLITUS	Henkilöstö/htv	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Yleishallinto	Vakituiset	13,4	12,8	13,6	13,8	13,8
	Määräaikaiset	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	Yhteensä	13,6	13	13,8	14	14
Elinvoima- ja kehittämisspalvelut	Vakituiset	4,7	6	6	6	6
	Määräaikaiset	4	4	4	4	4
	Yhteensä	8,7	10	10	10	10
Sosiaali- ja terveyshuolto	Vakituiset	1,7	1,7	2	2	2
	Määräaikaiset	2	2	2	2	2
	Yhteensä	3,7	3,7	4	4	4
Henkilöstötoimi	Vakituiset	8	8	8	8	8
	Määräaikaiset					
	Yhteensä	8	8	8	8	8
Työllisyydenhoito	Vakituiset					
(henkilöstö jakaantuu palvelukeskuksiin)	Määräaikaiset	28,5	28	28	28	28
	Yhteensä	28,5	28	28	28	28
Lomatoimi	Vakituiset	194,1	213	193,9	184	174
	Määräaikaiset	34	25	23,1	23	23
	Yhteensä	228,1	238	217	207	197
Yhteensä	VAKITUISET	222	241,5	223,5	213,8	203,8
Yhteensä	MÄÄRÄAIKAISET	68,7	59,2	57,3	57,2	57,2
KAUPUNGINHALLITUS YHT.	YHTEENSÄ	290,7	300,7	280,8	271	261

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2015

Lomatoimi: Tilojen ja maatalousyrittäjien väheneminen johtaa lomituspäivien vähenemiseen ja edelleen henkilöstön vähenemiseen.

Työllisyydenhoito: Työllistämistuella palkattujen määrä riippuu valtion työllistämispolitiikan painopisteistä.

Lisäykset 2015

Yleishallinto: Tietohallintokoordinaattorin tehtävä 1.2.2015 alkaen 0,8 htv, joka on palvelukeskusten yhteinen, sijoittuu yleishallinnossa tietohallintoon.

Elinvoimapalvelujen sihteerin 30 % / 0,3 htv (pakolaistyö).

Määräaikaiset 2015

Pakolaistyön pakolaiskoordinaattori ja -ohjaaja ovat 30.6.2015 saakka Uusi Koti II – hankkeessa. 1.7.2015 alkaen kaupungin (määräaikaisessa) työsuhteessa.

Perustelut vuosien 2016-2017 henkilöstömuutoksille:

Lomatoimi: Tilojen ja maatalousyrittäjien väheneminen johtaa lomituspäivien vähentämiseen ja edelleen henkilöstön vähentämiseen.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Toimivat liikenneyhteydet	Haja-asutusalueiden tietoverkkoyhteyksien parantaminen: Haja-asutusalueen laajakaistaverkon rakentamisen loppuunsaattaminen	Rakennettu 80%	Laajakaistaverkon rakentamistyö valmis vuoden 2015 loppuun mennessä.	
	Laajakaistaverkon nopeus 100 MB	Nopeus 100 MB	Nopeus 100 MB	Nopeus 100 MB
Elinvoimapalvelu alueen toiminnan tehokkuus	Asiakasmäärät Kontaktointi Asiakaspalaute	9 kk:n aikana 2014: asiakkaita 208 kpl kontakteja 367 kpl Asiakaspalautekysely tehdään loppuvuoden aikana	250 asiakasyritystä 450 kontaktia Asiakaspalaute keskiarvo vähintään 3,5 (asteikolla 1 – 5)	Vähintään sama kuin vuonna 2015

Osaava iisalmelainen				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Kuntalaisten, asiakkaiden sähköisten palvelujen käytön lisääminen (eIisalmi)	Sähköisten palvelujen käyttöasteen muutos	Käyttöaste selvitetään vuoden 2015 aikana	Kasvu 20 %	Kasvu 30%

Hyvien yhteyksien ja verkostojen Iisalmi				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Iisalmen aseman vahvistuminen seutukaupunkina (tietohallinto)	Seudullinen tietohallintomalli on otettu käyttöön.	Seudullinen tietohallintomalli on valmisteilla.	Seudullinen tietohallintomalli on hyväksytty kunnallisissa päätöksentekokoelmissä.	Seudullisen tietohallintomallin mukaisesti hallitaan ja kehitetään seudullista tietohallintoa toimittajaympäristössä hyödyntäen kansallisia hankkeita.

Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja toimiva konserni				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Toiminnallista ylijäämää valtuustokaudella	Vuosikate kattaa poistot	96 %	100 %	100 %
Kilpailukykyisen veroprosentit ja maksut	Iisalmen veroprosentit ovat kilpailukykyisiä alueen muihin kuntiin tai verokkikuntiin verrattuna.	tuloveroprosentti 20,5 %	tuloveroprosentti 20,5 %	tuloveroprosentti 20,5 %
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla SOTE-palvelut	Sote-palvelujen taloudellisuus €/asukas vrt. saman kokoluokan verokkikunnat Kustannusten kasvu on max. 1,5 % vuositasolla	3 270 €/asukas 2,8 %	3 320 €/ asukas 2 %	3 350 €/ asukas 1,5 %
	Hoitotakuu toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti. Ylä-Savon SOTE ky raportoi Iisalmen kaupungille hoitotakuun toteutumisesta osavuositarkastuksessa.	Hoitotakuu ei toteudu hammashuollossa.	Hoitotakuu toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti.	Hoitotakuu toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Tietohallinto	Monikanavaisten asiointipalvelujen käyttöönotto/ sähköisen asioinnin laajentaminen.	Palvelujen määrä, joissa monikanavaisuus on toteutettu 8 kpl.	Palvelujen määrä, joissa monikanavaisuus on toteutettu 10 kpl.	Palvelujen määrä, joissa monikanavaisuus on toteutettu 12 kpl.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Lomatoimi	Tilojen työaika-mitoitus ja lomitus-palveluresurssien mitoitukset ovat oikeat/ päivän hinta eroaa valtakunnallisesta keskiarvosta korkeintaan +10 %	Tieto kulkee jäljessä: vuonna 2013 +12 % tavoite v. 2014 +10 %	+10 %	+10 %

	Palvelusuunnitelmat ovat ajan tasalla/ vuosittain päivitetään 33 % palvelusuunnitelmista	33 %	33 %	33 %/ v. 2017 päivityskierros alkaa alusta
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Ylä-Savon maaseutupalvelut	Tukipäätösten käsittelyaika/ Sähköisen maataloustukien käsittelyjärjestelmän käyttöaste	2 kk/ 60%	Max 2 kk/ 70%	Max 2 kk/ 75%
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Työllisyydenhoito	Työllisyyspalveluiden organisointi uudistetaan vuoteen 2016 mennessä	Uusi toimintamalli valmistellaan vuoden 2015 aikana.	Uusi toimintamalli on käytössä vuoden 2016 alusta.	Toimintamallin kehittäminen ja seuranta.
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Henkilöstötoimi	Palkkalaskelmien määrä/ Palkanlaskennan kulut €/palkansaaja	22000 kpl/ 365 €/palkansaaja	22000 kpl/ 365 €/palkansaaja	22000/ 365 €/palkansaaja
Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi työkyvyn ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Työkykyindeksi: arvo/ keskiarvo	67,5 %:lla on työkykyindeksi hyvä tai erinomainen	68 %:lla työkykyindeksi hyvä tai erinomainen	69 %:lla työkykyindeksi hyvä tai erinomainen
	Sairauspoissaolojen määrän lasku	16,2 pv /htv	15,4 pv/ htv	15 pv/ htv
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Osaaminen vastaa tehtäväkuvaa (luku saadaan henkilöstökyselystä joka toinen vuosi)	96 %	96 %	97 %
Henkilöstön osaaminen, ammattitaidon ylläpitäminen	Henkilöstön perustietotekniikka-profiilit on määritetty.	Profiileja ei ole määritetty.	Henkilöstön tietotekniikkaprofiilit määritellään (kysely ja kehityskeskustelut) ja osaamistarpeet viedään koulutusohjelmaan.	Henkilöstön tietotekniikkakoulutusta järjestetään osaamistarpeiden mukaisesti.
Henkilöstöresurssien joustava ja tehokas käyttö	Tavoitteet asetetaan organisaatiouudistuksen yhteydessä.			Vuoden 2016 loppuun mennessä henkilöstöresurssien käyttö on suunniteltu tehokkaaksi ja joustavaksi vastaamaan uuden organisaatiomallin tarpeita.

Johtamisjärjestelmän ja omistajaohjauksen kehittäminen	"Iisalmi way of working" – Iisalmen tapa toimia. Yhteisen työskentelyprosessin kehittäminen. Pikaviestintävälineet otetaan käyttöön ja sähköiset kalenterit ovat avoimia.	Pikaviestintävälineet (LYNC) ovat käytössä 2 %:lla ja sähköiset kalenterit eivät ole kaikilla käytössä eivätkä avoimia.	Pikaviestintävälineet (LYNC) ovat käytössä 20 %:lla ja kalenterit ovat avoimia kaikilla.	Pikaviestintävälineet (LYNC) ovat käytössä 50 %:lla.
	Organisaation uudistaminen ja keventäminen.	Valtuustopöytäkirjassa on sovittu organisaatiouudistuksen ajoittamisesta seuraavan valtuustokauden alkuun.	Periaatepäätös organisaation uudistamisesta on tehty vuoden 2015 loppuun mennessä.	Vuoden 2016 loppuun mennessä uusi organisaatiomalli on valmis ja sen käyttöönotto on organisoitu hyvin. Uuden organisaatiomallin käyttöönotto vuoden 2017 alussa.
	Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Selkeitä ja mitattavia tavoitteita ei ole asetettu.	Kaupunki on asettanut omistuksilleen selkeät ja mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista.	Kaupunki on asettanut omistuksilleen selkeät ja mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista.

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2015	Hankintapaikka	Hankintatapa
Elinvoimapalvelut, ml. yritysneuvontapalvelut	säilyy ennallaan	85 %	15 %		omana työnä
Seudulliset kehittämistehtävät	uusi työnjako		11 €/ vuosi	Ylä-Savon Veturi ry, oppilaitokset, muut seudullisten ja/ tai maakunnallisten hankkeiden toteuttajat	kuntayhteistyö/ ostopalvelu
Pakolaisten vastaanotto	kasvaa (+ 20 henkilöä)			Iisalmi hallinnoi Pakolaisrahaston hanketta	Kuntayhteistyö (3 kuntaa)
Henkilöstöpalvelut	säilyy ennallaan	100 %			
Lomituspalvelujen tuottaminen maatalousyrittäjille	lomituspäivät vähenevät	85 %	10 %	kilpailutetut palvelun tuottajat	omana työnä/ ostopalveluna
Itsejärjestetty lomitus	5 % lomituspäivistä				korvauksen maksaminen

7.5.1 Yleishallinto

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Yleishallinnon kohtaan kuuluvat yleinen luottamus henkilöhallinto eli kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston toiminta sekä käyttövarausmäärärahat, varsinainen hallinto eli kaupunginjohtajan, suhdetoiminnan ja edustuksen ja sisäisen tarkastuksen määrärahat, hallintopalvelut, taloustoimi, tietohallinto ja joukkoliikenne.

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Yleishallinto						
Toimintatuotot	935	858	975	13,6 %	975	975
Toimintakulut	-4 270	-3 962	-4 562	15,1 %	-4 553	-4 576
Netto (=toimintakate)	-3 335	-3 104	-3 588	15,6 %	-3 579	-3 602
Suunnitelmapoistot	-118	-115	-166	44,7 %	-50	-1
Vyörytystuotot	1 734	1 623	1 724	6,2 %	1 724	1 724
Vyörytyskulut	-441	-402	-473	17,7 %	-473	-473
Vyörytys, netto	1 293	1 221	1 251	2,4 %	1 251	1 251
120-3 Yleishallinto	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	934 972	858 070	974 510	974 510	974 510	974 510
Myyntituotot	790 820	768 570	790 010	790 010	790 010	790 010
Maksutuotot	866	500	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	132 884	79 700	182 500	182 500	182 500	182 500
Muut toimintatuotot	10 402	9 300	2 000	2 000	2 000	2 000
Toimintakulut	-4 270 120	-3 962 340	-4 532 530	-4 562 200	-4 553 060	-4 576 220
Henkilöstökulut	-1 323 697	-1 214 940	-1 544 050	-1 534 720	-1 564 580	-1 587 740
Palkat ja palkkiot	-744 268	-656 460	-758 940	-751 340	-775 640	-794 490
Eläkekulut	-543 935	-525 140	-745 610	-744 320	-748 460	-751 670
Muut henkilösivukulut	-35 494	-33 340	-39 500	-39 060	-40 480	-41 580
Palvelujen ostot	-2 464 557	-2 483 510	-2 694 100	-2 733 100	-2 694 100	-2 694 100
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-44 688	-18 100	-18 250	-18 250	-18 250	-18 250
Avustukset	-205 935	-105 300	-105 500	-105 500	-105 500	-105 500
Muut toimintakulut	-231 243	-140 490	-170 630	-170 630	-170 630	-170 630
Vuokrat	-146 269	-116 290	-114 830	-114 830	-114 830	-114 830
Muut toimintakulut	-84 974	-24 200	-55 800	-55 800	-55 800	-55 800
Toimintakate	-3 335 148	-3 104 270	-3 558 020	-3 587 690	-3 578 550	-3 601 710

Toimintasuunnitelma

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston toiminnan kustannukset muodostuvat lähinnä kokouspalkkiosta ja muista kokouskuluista. Talousarviossa on varauduttu noin 6 kokoukseen. Yhden kokouksen kustannukset ovat noin 8 000 euroa. Kunnallislain kokonaisuudistuksen tavoitteena on vahvistaa kunnanvaltuuston asemaa strategisen päätösvallan käyttäjänä.

Tavoitteena on, että uusi kuntalaki tulisi voimaan 1.1.2015. Kaupunginvaltuuston toimikausi mahdollisesti jatkuu toukokuun 2017 asti eli viisi kuukautta aiempaa pitempänä. Muutos liittyy kuntalain kokonaisuudistukseen, jonka tavoitteena on, että uusi valtuusto voi vaikuttaa seuraavan toimintavuoden talousarvioon ja taloussuunnitelmaan omalla päätöksellään.

Kaupunginhallitus

Uusi kaupunginhallitus valitaan vuoden 2015 kaupunginvaltuuston ensimmäisessä kokouksessa. Mahdollisesti 1.1.2015 voimaan tuleva uusi kuntalaki selkeyttää kaupunginhallituksen asemaa. Kaupunginhallituksen perustehtävä uuden kuntalain mukaan on vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuusvalvonnasta. Uudessa kuntalaissa on selkeytetty myös kunnanhallituksen puheenjohtajan asemaa. Lakiin on otettu uusi kohta, jonka mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua, jota kaupunginhallituksen tehtävien hoito edellyttää. Kaupunginhallituksen alle on siirretty käyttövarausmäärärahoista hallituksen osuus luottamushenkilöiden ansionmenetyskorvauksista. Luottamushenkilöillä on oikeus ansionmenetykseen mikäli he joutuvat ottamaan palkatonta vapaata työstään kaupungin luottamustehtävän hoitamista varten.

Käyttövarausmäärärahat

Sisältää kohdistamattomat KuEL-eläkemenoperusteiset maksut ja koko kaupungin KuEL-varhemaksut.

Avustukset

Tässä kohdin on budjetoitu kaupunginhallituksen myöntämät avustukset eri yhteisöille. Hakumenettelyä uudistetaan siten, että avustusten myöntämisperusteet yhtenäistetään yhdessä vapaa-aikatoimen ja kulttuuritoimen kanssa. Myös hakuajat ja hakumenettely yhtenäistetään. Tässä kohdin hyväksytään vain kokonaismääräraha. Kokonaismääräraha on 105 800 euroa. Vuonna 2014 tehtiin tähän määrärahaan 20 %:n leikkaus.

Jäsenmaksut ja maksusuudet

Sisältää Suomen Kuntaliiton, Pohjois-Savon Liiton, Pohjois-Savon kehittämisrahaston ja Snellman-instituutin jäsenmaksut.

Muu yleishallinto

Muu yleishallinto kohdan alle on koottu useita eri toiminta menoja. Suurimpana menoeränä on kaupungin osuus verotuskustannuksiin 537 170 euroa. Tästä menokohdasta maksetaan myös eri toimikuntien kustannukset, kuten ikäihmisten neuvosto, vammaisneuvosto, romaaniaasian neuvosto. Mikäli kuntalain kokonaisuudistus toteutuu suunnitellussa muodossa tulevat nuorisoneuvosto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto pakollisiksi toimielimiksi. Uudistuksella tavoitellaan kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksien parantamista.

Myös velkaneuvonnan, puhelinvaihteen, ystävyyskaupunkitoiminnan ja löytöeläinpalvelujen kustannukset, oikeudenkäyntikulut, lehdet, kokous- ja neuvottelukulut yms. on budjetoitu tässä kohdin. Asfalttikartelli jutun käsittely jatkuu hovioikeudessa keväällä 2015, samoin puukartellin käsittely alkaa käräjäoikeudessa. Iisalmen kaupunki on mukana kummassakin jutussa kantajana. Telepalvelut on vuoden 2014 aikana kilpailutettu. Kilpailutuksen tuloksena tele-palveluiden hinnat laskevat.

Varsinainen hallinto

Tässä kohdin on kaupunginjohtajan toimintakulut ja suhdetoiminta ja edustuskulut ja sisäinen tarkastus. Myös johdon sihteerin palkkauskuluista 0,75 htv:tä on tässä kohdin. Suhdetoiminta ja edustuskulut ovat pienentyneet merkittävästi. Sisäinen tarkastus hoidetaan niin, että johdon sihteerin työpanoksesta ohjataan 0,25 htv:tä sisäiseen tarkastukseen. Myös tilintarkastusyhteisön kanssa tehdään sopimus sisäisen tarkastuksen ostamisesta. Talousjohtaja johtaa ja koordinoi sisäistä tarkastusta. Sisäistä tarkastusta hoidetaan vuosisuunnitelman mukaisesti ja tarkastushavainnoista raportoidaan kaupunginhallitukselle ja ao. toimijoille.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa on hallintojohtajan, hallintosihteerin, tieto- ja viestintävastaavan, tietopalvelusihteerin ja asiakassihteerin toiminta- ja palkkauskulut. Kaupungintalon neuvonta-, kassa-, tietopalvelu ja asiakaspalvelu yhdistettiin viime vuonna hallintopalveluiden toiminnaksi. Tieto- ja viestintävastaavan palkkauskulut on siirretty tähän kohtaa elinvoimapalveluista, koska pääosa hänen työpanoksestaan kohdistuu hallintopalveluihin. Vuoden 2015 alussa toteutetaan asianhallinnan tuotevaihto. Työasemapohjaisesta KuntaToimistosta siirrytään selainpohjaisen asian- ja dokumenttienhallintajärjestelmän käyttöön, joka on nimikilpailun perusteella saanut nimen IITA. Dokumenttienhallintajärjestelmä on ollut käytössä jo vuodesta 2008 ja nyt tuotevaihdossa asianhallinnan laajennusosa otetaan käyttöön vaiheittain. Viranhaltijapäätösten osalta käyttöönotto oli syksyllä 2014, asiarekisteri 1.1.2015 alkaen sekä kokoustenhallinnan esityslista- ja pöytäkirjaosio otetaan käyttöön toimielinkohtaisesti tammikuun alusta alkaen. Lisäksi luottamushenkilöille tulee vuoden alusta käyttöön luottamushenkilöportaali, josta toimielimien esityslistat ja pöytäkirjat ovat jatkossa tietoturvallisesti luottamushenkilöiden käytettävissä. Toimintamenoissa on hallinnon käytössä olevien muiden tietojärjestelmien kustannukset.

Taloustoimi

Taloustoimessa työskentelee viisi henkilöä ja taloustoimea johtaa talousjohtaja. Kaupungin maksuliikenne, myynti- ja ostoreskontran hoito ja kirjanpito sekä tilinpäätöksen ja talousarvion valmistelu on keskitetty taloustoimeen. Palvelukeskuksissa hoidetaan osa päivittäisistä taloustoiminnoista lähinnä ostolaskujen kierrätyksen ja palvelualueiden laskutuksen osalta. Taloustoimen osalta vuoden 2015 henkilöstössä ei tapahdu muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Taloustoimen toimintasuunnitelmassa vuodelle 2015 on konserniohjelman ja konserniohjeiden päivitys. Konsernin talousohjausta tehostetaan vuoden 2015 aikana. Myös raportoinnin kehittäminen ja talousohjeistuksen uusiminen sekä riskienhallinnan kehittäminen ja riskikartoituksen tekeminen ovat vuoden 2015 toimenpiteinä.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on selvittää kaupungin johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä. Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin. Iisalmen kaupungin sisäistä tarkastusta johtaa talousjohtaja ja sisäisen tarkastuksen resurssina on 0,25 htv:n osuus johdon sihteerin työpanoksesta. Lisäksi sisäisen tarkastuksen yhteistyökumppanina ja ulkopuolisena asiantuntijana on

kaupungin tilintarkastusyhteisö, jonka kanssa on tehty yhteistyösopimus. Sisäinen tarkastus tekee vuodelle 2015 toimintasuunnitelman, jonka toteutumisesta raportoidaan tarkastuslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle.

Tietohallinto

Iisalmen kaupungin tietohallintoa johtaa ja koordinoi talousjohtaja. Tietohallinnon suunnittelu, kehittäminen ja hankinnat ovat olleet viime vuosina hajautettuina kaupungin eri toimialoille. Kaupungin tietotekniikkapalvelut tuottaa Ylä-Savon ICT Oy. Lisäksi palveluja ostetaan eri toimittajilta. Vuoden 2014 aikana on valmisteltu tietohallinto-ohjelma ja tietohallintomalli, jonka avulla voidaan aktiivisesti johtaa ja kehittää Iisalmen tietohallintoa. Vuoden 2015 aikana Iisalmen kaupungin tietohallinnon koordinointi ja suunnittelu keskitetään hallintopalveluihin ja tätä työtä koordinoimaan perustetaan tietohallintokoordinaattorin tehtävä. Vuoden 2015 aikana toteutetaan tietohallinto-ohjelman mukaisia toimenpiteitä ja käynnistetään kehittämishankkeet. Iisalmen kaupungilla on vahva paikallinen ja seudullinen rooli, joka edistää seudullisen tietohallinnon kehittymistä, osaamista ja kyvykkyyttä. Kaupungin tietohallinnosta vastaava koordinoi seudullisia hankkeita yhteistyössä Ysitin ja kuntien kanssa.

Joukkoliikenne

Iisalmen kaupungin joukkoliikenne koostuu kahdesta paikallisliikenteen bussista, kahdesta palveluliikenteen pienoislinja-autosta sekä kymmenestä kaupungin sisäisestä joukkoliikennevuorosta. Paikallisliikenne toimii Jordanin ja Peltosalmen välisellä kaupunkialueella. Palveluliikenteen toinen auto toimii keskusta-alueella hoitaen vammaisten, ikäihmisten sekä koululaisten kuljetuksia ja toinen hoitaa maaseutualueen asiointiliikennettä. Joukkoliikennevuorot palvelevat sekä työmatka- että koululaisliikennettä kaupungin reuna-alueilla.

Talven 2014-15 aikana selvitetään Ramboll Oy:n toimesta esiselvityksen muodossa olisiko järkevää yhdistää Ylä-Savon alueen henkilökuljetukset, millä tavoin yhteistyö organisoitaisiin ja miten toimivalta joukkoliikenneasioissa järjestettäisiin tulevaisuudessa. Valtiovallan linjaukset ovat olleet joukkoliikenteen osalta seudullisen organisoitumisen suuntaan ohjaavia.

Palveluliikenteen sopimus päättyy 31.5.2015 ja kilpailutus yhdessä Ylä-Savon SOTE:n kanssa järjestetään talven aikana. Kaupungin sisäiset joukkoliikennevuorot ja paikallisliikenne kilpailutettiin keväällä 2014, sopimukset ovat voimassa 31.5.2015 saakka ja molemmissa on optiomahdollisuus. Paikallisliikenteen ja yleisemminkin valtakunnallisten joukkoliikenneuudistusten tilannetta tarkastellaan yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa talven aikana ja päätetään jatkotoimenpiteistä Iisalmen osalta.

Uusi valtakunnallinen Waltti- joukkoliikennekortti on jo pilotointivaiheessa joissakin Suomen kaupungeissa. Se tulee myös Iisalmen kaupungin käyttöön viimeistään vuoden 2016 aikana. Ko. kortti korvaa jatkossa seutuliput ja kaupunkiliput ja mukaan on mahdollisesti tulossa mahdollisuus ladata samalle kortille myös junamatkoja.

Riskianalyysi

Yleishallinnon riskit

Kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen yksi keskeinen tehtävä on koko Iisalmi-konsernin johtaminen. Riskinä voi olla, että konserni- ja omistajaohjaus ei toimi. Tämän riskin pienentämiseksi on kaupunginhallituksen esityslistalle otettu vakiopykälä konserniohjauksen käyttämisestä. Konserniohjauksen ohjeet uusitaan vuonna 2015. Asioiden valmisteluun käytettävä aika on vähentynyt. Tämä voi sisältää riskin virheiden lisääntymisestä valmistelussa. Virheet esim. hankintojen tekemisessä voi johtaa vahingonkorvauksien maksamiseen. Kaupunki liittyi IS-hankinta Oy:n jäseneksi. Tällä toimenpiteellä voitiin merkittävästi laskea hankintoihin liittyvää riskiä. Kaupungin toimintaa ohjaavana arvona on avoimuus. Avoin asioiden käsittely saattaa sisältää sen riskin, että julkisuuteen, esim. kaupungin www-sivuilla julkaistaan sellaista tietoa, joka esim. henkilötietolain mukaan olisi ei julkista. Tähän riskiin voidaan varautua mm. henkilökunnan koulutuksella, esityslistojen läpikäynnillä ennen julkaisua, nopealla reagoinnilla esim. tietojen korjaamisella. Kaupungin laajaan toimintaa voi aina liittyä imago-riski. Tämä riski voi syntyä tilanteessa, jossa kaupungin toiminnassa ilmenee jotain sellaista, jossa kaupungin toiminnan uskottavuus ja luotettavuus heikentyy. Tällaisen riskin pienentämiseen voidaan valmistautua selkeillä tiedotusohjeilla ja avoimella tiedotuskäytännöllä. Poliittiseen päätöksentekoon liittyy riski, että vakavat henkilöiden väliset ristiriidat halvaannuttavat päätöksenteon. Kaikkien valtuustoryhmien allekirjoittama valtuustosopimus pienentää tätä riskiä.

Joukkoliikenteen riskit

Joukkoliikenteen valtion rahoituksen tasosta ja kohteista on suurta epävarmuutta tulevaisuudessa. Myös kuntien välisen liikenteen osalta saattaa karsintaa jatkossa tapahtua, mikä saattaa asettaa paineita kuntien ostoilta myös kuntakeskusten välisten yhteyksien turvaamiseksi. Lisäksi markkinaehtoiseksi muuttuneen liikenteen puolella liikennöitsijät tekevät omia laskelmiaan ja johtopäätöksiään, liikenteen alasajoa voi tulla myös sitä kautta.

7.5.2 Elinvoimapalvelut

Tilivelvollinen: Elinkeinojohtaja

Elinvoimapalvelut on perustettu kaupungin organisaatioon 1.1.2014 entiseen kehittämisyksikköön pohjautuen ja oma tulosityksikkö toiminnasta muodostetaan vuoden 2015 talousarvion yhteydessä. Elinvoimapalveluiden vastuualueelle kuuluvat kaupungin strategiатыön ja elinkeinopolitiikan koordinointi, yritysneuvonta, markkinointi, matkailu, hanketoiminta ja seudullisen hanketoiminnan rahoittaminen. Tavoitteena on pitää huolta yritystoiminnan edellytyksistä Iisalmen alueella ja edistää uusien työpaikkojen syntymistä yksityiselle sektorille. Yksikön toimintaan on läheisesti liitetty myös Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n toiminta siten, että elinkeinojohtaja toimii oman toimensa ohella myös Teollisuuskylä Oy:n toimitusjohtajana. Yksikön toimintaa seurataan ensisijaisesti elinkeino-ohjelman tavoitteiden toteutumisen kautta.

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Elinvoimapaalvelut						
Toimintatuotot	353	292	479	64,0 %	479	479
Toimintakulut	-1 392	-1 416	-1 556	9,9 %	-1 571	-1 591
Netto (=toimintakate)	-1 039	-1 124	-1 077	-4,2 %	-1 092	-1 112
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-14	-13	-20	51,6 %	-20	-20
Vyörytys, netto	-14	-13	-20	51,6 %	-20	-20

140-3 Elinvoimapaalvelut	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	352 924	292 060	479 050	479 050	479 050	479 050
Myyntituotot	5 123	8 000	0	0	0	0
Maksutuotot	32 765	0	31 200	31 200	31 200	31 200
Tuet ja avustukset	285 858	219 060	447 850	447 850	447 850	447 850
Muut toimintatuotot	29 178	65 000	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 391 765	-1 416 310	-1 557 670	-1 555 840	-1 570 930	-1 590 740
Henkilöstökulut	-442 841	-582 940	-592 870	-591 040	-606 130	-625 940
Palkat ja palkkiot	-358 967	-472 140	-477 640	-476 150	-488 470	-504 570
Eläkekulut	-63 504	-83 680	-87 300	-87 050	-89 140	-91 900
Muut henkilösivukulut	-20 370	-27 120	-27 930	-27 840	-28 520	-29 470
Palvelujen ostot	-880 103	-663 960	-609 100	-609 100	-609 100	-609 100
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-17 615	-23 300	-34 380	-34 380	-34 380	-34 380
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-51 206	-146 110	-321 320	-321 320	-321 320	-321 320
Vuokrat	-37 873	-36 810	-46 320	-46 320	-46 320	-46 320
Muut toimintakulut	-13 333	-109 300	-275 000	-275 000	-275 000	-275 000
Toimintakate	-1 038 841	-1 124 250	-1 078 620	-1 076 790	-1 091 880	-1 111 690

Toimintasuunnitelma

Elinvoimapaalveluiden toiminta jakautuu seuraaviin pääosa-alueisiin:

Yritysneuvonta

Yritysneuvonnan palveluita tarjoaa kaksi päätoimista henkilöä, yrityspalvelupäällikkö ja yritysneuvoja. Lisäksi yksikön vetäjänä elinkeinojohtaja on vahvasti mukana yritysten kehittämistyössä. Vuoden 2015 tavoitteisiin kuuluu aktiivinen kontaktointi alueen yrityksiin, toimivat palvelut aloittaville ja toimiville yrityksille, yrityspalvelukonseptin kehittäminen koko yksikköä kattavaksi sekä aktiivinen tiedottaminen ja ajankohtaisten tilaisuuksien järjestäminen yrityksille ja muille sidosryhmille. Myös yritysälähtöisen hanketoiminnan aktivointi on tärkeä osa elinkeino-ohjelman toteuttamista ja yksikön toimintaa.

Markkinointi ja matkailu

Markkinoinnissa on kaksi päätoimista henkilöä, markkinointipäällikkö ja matkailu- ja tapahtumakoordinaattori. Markkinointipäällikön tehtäviin kuuluu ensisijaisesti kaupungin yleismarkkinointiin kuuluvat tehtävät, markkinointisuunnitelman toteuttaminen ja päivitys, kaupungin imagomarkkinointi sekä yritysalueiden markkinointi. Matkailu- ja tapahtumakoordinaattori huolehtii matkailun kehittämiseen liittyvistä toimenpiteistä sekä yhteistyöstä tapahtumajärjestäjien kanssa. Iisalmen kaupunki toimii myös valtakunnallisen Culture Finland matkailuhankkeen Pohjois-Savon aluekoordinaattorina.

Vuoden 2015 markkinoinnin toimintasuunnitelmassa prioriteetteina ovat yritysalueiden markkinointi, kaupungin imagomarkkinointi, yhteistyö kärkiyritysten kanssa ja Iisalmen positiivinen näkyvyys mediassa. Matkailun kehittämisessä kärkenä ovat Iiden Ry:n toiminnan kehittäminen, säännölliset matkailuyrittäjien tapaamiset, yhteistyö Kuopio-Tahko alueen markkinointiyhtiön kanssa ja Culture Finland koordinaattorin tehtävät.

Hanketoiminta

Hanketoiminnassa uuden rahoituskauden käynnistyminen on ollut hidasta ja monet hankesuunnitelmat ovat vielä työn alla. Iisalmen kaupungin hallinnoima seudullinen Etappi Työllisyyspalvelut –hanke on saanut 3 vuoden rahoituksen ajalle 16.6.2014-15.6.2017 ja tulee näkymään merkittävästi yksikön toiminnassa. Hankkeessa toimii 4 vakituista henkilöä, projektipäällikkö ja kolme toimiala-asiantuntijaa. Lisäksi hankeresursseihin on saatu rahoitus osa-aikaisiin suunnittelijan ja hankeassistentin tehtäviin. Etapin päätavoitteena on edistää työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamista tekemällä aktiivisista kenttätöitä yrityksissä. Lisäksi työnhakija-asiakkaita ohjataan muihin työllisyyttä edistäviin palveluihin ja siten ehkäistään syrjäytymistä.

Strateginen tavoite: Kilpailukykyinen kaupunki ja elinkeinoelämä				
Toiminnallinen tavoite: Toimivan palvelukokonaisuuden kehittäminen mikro- ja pk-yritysten yritysneuvontaan				
Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016– 2017	Toteuttaja
Asiakasmäärät, kontaktit	208 asiakasta 367 kontaktia	250 yritystä, yli 400 asiakaskontaktia	Asiakasmäärän kasvu	Yritysneuvonta
Asiakaspalaute	Ei saatavilla	Asiakaspalaute vähintään hyvä	Asiakaspalaute vähintään hyvä	Asiakaspalaute vähintään hyvä
Tiedottaminen ajankohtaisista aiheista	Tilaisuuksia 6 kpl, uutiskirjeitä 3 kpl	Tilaisuuksia väh. 3 kpl Uutiskirjeitä väh. 4 kpl	Aktiivinen tiedottaminen	Yritysneuvonta Markkinointi
Toiminnallinen tavoite: Aktiivisen yhteistyömallin luominen kärkitoimialojen ja kärkiyritysten kanssa				
Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016– 2017	Toteuttaja
Tapaamiset ja tilaisuudet	Tilaisuuksia - tapaamisia 8 kpl	Toimialakohtaiset tilaisuudet 4 kpl/vuosi Kärkiyritystapaamiset väh. 12 kpl / vuosi	Aktiivinen yhteydenpito	Yritysneuvonta Markkinointi
Osallistuminen hankevalmisteluun,	Käynnistynyt 2 hanketta,	Vähintään 5:n hankkeen valmisteluun ja/tai	Vähintään 5:n hankkeen	Yritysneuvonta Markkinointi

käynnistyneet hankkeet	valmisteltu 3:a hanketta	toteutukseen osallistuminen	valmisteluun ja/tai toteutukseen osallistuminen	
Osallistuminen rekrytointi-tapahtumiin	Ei käynnistynyt	Tilaisuuksia väh. 2 kpl Osallistuvia yrityksiä >5 kpl	Tilaisuuksia väh. 2 kpl, Osallistuvia yrityksiä >5 kpl	Yritysneuvonta Markkinointi
Toiminnallinen tavoite: Kaupungin hyvä imago ja vetovoima				
Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016–2017	Toteuttaja
Aktiivinen markkinointikampanja valittuun kohderyhmään	Ei käynnistynyt	Imagomarkkinointikampanjan suunnittelu ja toteutus Yritysaluemarkkinoinnin toteutus, Soinlahti	Imagomarkkinoinnin jatkokehitys Aluemarkkinointi muille alueille	Markkinointi
Asukaskyselyn toteuttaminen	Ei käynnistynyt	Asukaskysely toteutettu	Toteutetaan vähintään joka toinen vuosi	Markkinointi
Yritysalueiden houkuttelevuus, sijoittuneet yritykset	Ei käynnistynyt	Vähintään 2 yritystä sijoittuu markkinoitaville tonteille / alueille	Vähintään 2 yritystä sijoittuu markkinoitaville tonteille / alueille	Markkinointi Yritysneuvonta
Toiminnallinen tavoite: Palvelu- ja matkailuliiketoiminnan kehittäminen				
Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016–2017	Toteuttaja
Iiden Ry kehitystoimenpiteiden eteneminen ja jäsenmäärän kasvu		Vähintään 10 uutta matkailualan toimijaa jäseniksi Matkailualan tapaamisia 10 kpl Kauppakeskus Iisalmi kehitystyö aktiivista	Jäsenmäärän kasvu Tapaamisia 10 krt / vuosi	Markkinointi
Vetovoimaiset tapahtumat		Tapahtumien osallistujamäärien kasvu +5%	Tapahtumien osallistujamäärien kasvu +5%	Markkinointi
Kulttuuri- liikunta ja virkistyspalveluiden hyödyntäminen matkailussa ja markkinoinnissa		Koljonvirran alueen kehittämissuunnitelman päivittäminen, kävijämäärien kasvu Yhteistyö palvelukeskusten välillä, markkinointimateriaalin tuottaminen palveluista	Koljonvirran alueen suunnitelman toteutus Palveluiden käyttäjämäärät kasvavat +5%	Markkinointi

Riskianalyysi

Yleinen taloudellinen tilanne hidastaa yritysten perustamista ja olemassa olevien yritysten halua laajentaa toimintaa, mikä voi vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista. Markkinoinnissa olemassa olevat resurssit pitää hyödyntää tehokkaasti, jotta vaikuttavuutta saadaan aikaan. Markkinoinnin tärkeänä tavoitteena on kohderyhmien oikea valitseminen ja panosten kohdentaminen oikeisiin kanaviin. Muutoin riski on ettei vaikuttavuutta saada aikaan ja resursseja hukataan.

7.5.3 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Tilivelvollinen: Kaupunginjohtaja

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Sosiaali- ja terveydenhuolto						
Toimintatuotot	711	286	451	57,4 %	451	451
Toimintakulut	-72 821	-72 921	-75 159	3,1 %	-76 714	-79 880
Netto (=toimintakate)	-72 110	-72 634	-74 708	2,9 %	-76 263	-79 429
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-147	-142	-150	6,1 %	-150	-150
Vyörytys, netto	-147	-142	-150	6,1 %	-150	-150

170-3 Sosiaali- ja terveydenhuolto	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	711 090	286 300	450 790	450 570	450 570	450 570
Myyntituotot	507 179	58 700	197 000	197 000	197 000	197 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	129 471	215 600	224 560	222 240	222 240	222 240
Muut toimintatuotot	74 440	12 000	29 230	31 330	31 330	31 330
Toimintakulut	-72 821 186	-72 920 570	-75 075 550	-75 158 590	-76 714 030	-79 879 980
Henkilöstökulut	-2 312 151	-2 080 240	-2 392 010	-2 392 010	-2 496 450	-2 702 300
Palkat ja palkkiot	-158 065	-157 320	-140 350	-140 350	-143 970	-148 720
Eläkekulut	-2 145 148	-1 913 870	-2 243 460	-2 243 460	-2 344 080	-2 544 880
Muut henkilösivukulut	-8 938	-9 050	-8 200	-8 200	-8 400	-8 700
Palvelujen ostot	-70 423 247	-70 798 560	-72 653 400	-72 736 940	-74 187 940	-77 148 040
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-10 036	-2 650	-1 300	-800	-800	-800
Avustukset	-28 602	-24 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Muut toimintakulut	-47 150	-15 120	-13 840	-13 840	-13 840	-13 840
Vuokrat	-26 609	-15 120	-13 840	-13 840	-13 840	-13 840
Muut toimintakulut	-20 541	0	0	0	0	0
Toimintakate	-72 110 096	-72 634 270	-74 624 760	-74 708 020	-76 263 460	-79 429 410

Toimintasuunnitelma

Sosiaali- ja terveydenhuolto tulosalueen alla on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä ostettavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palvelut. Lisäksi tulosalue sisältää kiintiöpakolaisten vastaanottoon ja kotouttamiseen liittyvät tehtävät ja kuntayhteistyön pakolaisten vastaanotossa Lapinlahden ja Sonkajärven kuntien kanssa.

SOTE kuntayhtymän palvelujen osto perustuu valtuustokauden 2013 -2016 palvelujen järjestämissopimukseen ja vuodelle 2015 hyväksyttävään palvelusopimukseen. Palvelusopimukseen sisältyy SOTE kuntayhtymän oma toiminta ja KYS kuntayhtymältä ostettavat palvelut. Palvelusopimus laaditaan suurtuotteittain seuraavasti:

aikuispsykososiaaliset palvelut, aikuissosiaalityö, oma erikoissairaanhoito, ostettu erikoissairaanhoito, hoito- ja hoivapalvelut, kuntoutus, perhepalvelut, suun terveydenhoito, työterveyshuolto, vammaispalvelut, vastaanotto, ympäristötoimi. Aikuissosiaalityöhön liittyvä työllisyyden hoidon organisaation uudistus aloitetaan v. 2015 aikana.

Iisalmen kaupungin palvelusopimuksen kokonaissumma vuodelle 2015 on 72, 5 milj. €. Kokonaisuuden jakautuminen Ylä-Savon soten oman toiminnan ja KYS:n erikoissairaanhoidon kesken sekä tarkemmin palveluittain käy ilmi palvelusopimuksesta. Palvelusopimuksen toteutumista seurataan neljännesvuosittain. Kuntayhtymä seuraa osavuosisiraporteissaan palvelujen saatavuutta hoitotakuun mukaisesti ja raportoi siitä Iisalmen kaupungille.

Päivystysasetus astuu voimaan vuoden 2015 alusta. Ympäri vuorokautista yhteispäivystystä keskitetään. Ylä-Savon SOTEn on haettava erillislupaa terveyskeskuspäivystyksen pitämiseksi ympäri vuorokautisena.

Vuoden 2015 aikana luodaan uudelleen rakenteet sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiselle. Maahan tulee viisi järjestämisvastuullista aluetta. Palvelutuotanto ja tuottamisvastuu on säilytettävä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymällä, tuotantovastuuta voidaan laajentaa työssäkäyntialueelle.

MAKSUOSUUS YLÄ-SAVON SOTE KY:LE 2015			
M€	Alkuperäinen		
PALVELU	TA2015	TA2014	Muutos%
Aikuispsykosos.	4573	4461	2,5
Aikuissosiaalityö	3891	3784	2,8
ESH oma tuotteistettu	6909	6731	2,6
ESH ostettu	17309	16278	6,3
Hoito ja hoiva	19155	18833	1,7
Kuntoutus	874	889	-1,7
Perhepalvelut	4680	4217	11,0
Suun terveydenh.	1649	1494	10,3
Työterveyshuolto			
Vammaispalvelut	6163	6399	-3,7
Vastaanotto	6256	6637	-5,7
Ympäristötoimi*)	937	934	0,4
PALVELUT YHT	72396	70655	2,5
Seudulliset ISA/KVS tyhjät tilat**)	104	31	237,5
Kunnissa olevat tyhjät tilat			
YHTEENSÄ	72500	70686	2,6
Säästötavoite omalle esh:lle v. 2014		-112	
MAKSUOSUUS	72500	70574	2,7
KYS	17309	16278	6,3
Oma toiminta	55191	54296	1,6

Pakolaisten vastaanotto

Iisalmen kaupunki on yhdessä Lapinlahden ja Sonkajärven kanssa ottanut vuosina 2013-2014 vastaan 129 pakolaista, joista v. 2014 lopussa on Iisalmessa 57 henkilöä. Pakolaisten vastaanottoon ja kotoutumisen tukemiseen on palkattu pakolaiskoordinaattori ja pakolaisohjaaja, joiden palkkaukseen saadaan Pakolaisrahaston hankerahaa 50 % 30.6.2015 saakka. Lisäksi kaupunki ostaa yhdessä Lapinlahden ja Sonkajärven kanssa yhden sosiaalityöntekijän työpanoksen ja osa-aikaisen (40 %) terveydenhoitajan palveluja.

ELY-keskus korvaa kaupungille pakolaisten vastaanotosta aiheutuneet kustannukset.

Kaupunginvaltuusto päättää pakolaisten vastaanotosta v. 2015 alkaen.

Riskianalyysi

Sote-palvelujen kustannusten toteutumista ei pysty luotettavasti ennakoimaan. Riski kaupungin talouden kannalta on palvelusopimuksen ylittyminen. Palvelujen saatavuus liittyy lääkäreiden ja muiden ammattihenkilöiden saatavuuteen. Erityisesti organisatioiden muutostilanteessa voi olla entistä vaikeampaa saada mm. lääkäri työvoimaa.

Pakolaistyön osalta riski on, että tapahtuu laajamittaista poismuuttoa kaupungista, jolloin Ely-korvausten määrä laskee. Henkilöstöressurssien mitoituksessa tämä on huomioitava.

7.5.4 Henkilöstötoimi

Tilivelvollinen: Henkilöstöpäällikkö

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Henkilöstötoimi						
Toimintatuotot	513	487	486	-0,2 %	486	486
Toimintakulut	-934	-960	-984	2,5 %	-994	-1 007
Netto (=toimintakate)	-421	-473	-498	5,4 %	-508	-521
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-12	-12	-13	9,4 %	-13	-13
Vyörytys, netto	-11	-12	-13	9,4 %	-13	-13

180-3 Henkilöstötoimi	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	512 640	486 950	485 860	485 860	485 860	485 860
Myyntituotot	31 991	32 900	27 000	27 000	27 000	27 000
Maksutuotot	845	750	900	900	900	900
Tuet ja avustukset	148 250	155 000	155 000	155 000	155 000	155 000
Muut toimintatuotot	331 554	298 300	302 960	302 960	302 960	302 960
Toimintakulut	-934 055	-959 700	-980 700	-983 970	-993 870	-1 006 830
Henkilöstökulut	-363 742	-391 520	-404 040	-407 310	-417 210	-430 170
Palkat ja palkkiot	-293 863	-317 190	-329 020	-329 020	-337 090	-347 630
Eläkekulut	-53 162	-56 100	-56 270	-59 090	-60 470	-62 260
Muut henkilösivukulut	-16 717	-18 230	-18 750	-19 200	-19 650	-20 280
Palvelujen ostot	-516 472	-510 230	-502 500	-502 500	-502 500	-502 500
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 163	-8 700	-10 400	-10 400	-10 400	-10 400
Avustukset	-530	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-47 148	-49 250	-63 760	-63 760	-63 760	-63 760
Vuokrat	-19 220	-23 950	-27 460	-27 460	-27 460	-27 460
Muut toimintakulut	-27 928	-25 300	-36 300	-36 300	-36 300	-36 300
Toimintakate	-421 415	-472 750	-494 840	-498 110	-508 010	-520 970

Toimintasuunnitelma

Henkilöstötoimi tuottaa keskitetysti Iisalmen kaupungin henkilöstöpalvelut ja toimii asiantuntijana palkka- ja palvelussuhdeasioissa. Henkilöstöpalveluihin kuuluvat: palkanlaskenta, yleiset henkilöstö- ja palvelussuhdeasiat, työlainsäädännön ja virka- ja työehtosopimusten tulkinta, työsuojelu, työhyvinvointipalvelut, erilaiset henkilöstön ja esimiestyön kehittämistehtävät ja henkilöstöpolitiikan käytännön soveltaminen sekä yhteistoiminta.

Henkilöstöasiat hoidetaan Populus- palkka- ja henkilöstöhallinnon kokonaisjärjestelmällä. Myös HR-toiminnot hoidetaan pääosin samalla järjestelmällä. HR-osioista on käytössä poissaolojen hälytysjärjestelmä, tehtäväkuvat, kehityskeskustelut ja koulutusten hallinta.

Henkilöstösuunnittelua ja henkilöstön kehittämistä ohjaa vielä vuonna 2015 henkilöstösuunnitelma/toimenpideohjelma 2012-2015, joka on laadittu kaupunkistrategia 2020 pohjalta, mutta tavoitteissa ja toimenpiteissä on huomioitu myös kaupunkistrategia 2025.

Vuosien 2015-2017 aikana toiminta keskittyy henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen sekä henkilöstön osaamisen suunnitelmalliseen ja tasapuoliseen kehittämiseen.

Toiminnan painopisteitä vuonna 2015 ovat:

- Vuoden 2015 aikana laaditaan uusi uuden 2025 kaupunkistrategian mukainen henkilöstösuunnitelma/toimenpideohjelma, jota aletaan toteuttaa vuosien 2016- 2017 aikana.
- Henkilöstön vuoden 2015 koulutussuunnitelmien kokoaminen ja seuranta
- Henkilöstön osaamista kehitetään ja seurataan vuoden 2014 aikana laaditun henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelman/koulutussuunnitelmien mukaisesti.
- Otetaan käyttöön 1.1.2015 alkaen uusi ohjeistus henkilöstökoulutuksista
- Suunnitelmallisella rekrytoinnilla hankitaan tarvittavaa osaamista organisaation ulkopuolelta
- Keskitetyllä koulutusmäärärahalla tuetaan henkilöstön osaamista järjestämällä erilaisia koulutuksia
- Ikäohjelman jalkauttaminen palvelukeskuksiin vuoden 2015 aikana
- Työterveyshuollon toimenpiteiden/kustannusten painopisteen siirtäminen enenevässä määrin ennalta ehkäisevään toimintaan ja työterveyshuollon toimintasuunnitelman päivitys ja toimivuuden tarkistus
- Henkilöstön työkyvyn/ työhyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä työterveyshuollon, Kelan ja Kevan kanssa. Aktiivisen tuen-toimintamallin tehokas käyttö, kuntoutukset, monipuolinen tyky-toiminta ja yhteistyö eri toimijoiden ja esimiesten kanssa työntekijän työkyvyn alkaessa heikentyä
- Esimiestoiminnan kehittäminen, esimiesvalmennus ja 360-kysely esimiehille
- Henkilöstökysely marraskuussa 2015

Toiminnan painopisteet suunnitelmavuosina 2016- 2017:

- uuden 2025 kaupunkistrategiaan pohjautuvan henkilöstösuunnitelman/toimenpideohjelman jalkauttaminen
- HR-osioista on vielä käyttöönottamatta osaamisen hallinta, joka toteutetaan vuosien 2016 tai 2017 aikana, mikäli siihen voidaan osoittaa määrärahat ko. vuosien talousarvioissa
- jatketaan työkyvyn/ työhyvinvoinnin edistämistä vuoden 2015 tapaan
- koulutussuunnitelmien kokoaminen ja seuranta
- Työllisyyden hoidon siirtyminen Ylä-Savon SOTE ky:ltä kaupungille ja siihen liittyvät toimenpiteet
- Henkilöstökysely marraskuussa 2017

Riskianalyysi

Henkilöstön sairastumiseen liittyvät riskit

Pitkäkestoiset kausiflunssat ja mahdolliset pandemiat voivat lisätä sairauspoissaolojen määrää ja työterveyshuollon kustannuksia oleellisesti, samoin henkilöstön korkea ikä. Sairauspoissaolot lisäävät myös sijaiskustannuksia. Kaikkiin tehtäviin ei välttämättä saada sopivaa sijaista nopeasti, jolloin kriittiset toiminnot voivat vaarantua. Sairauspoissaoloja pyritään vähentämään aktiivisesti työkykyä edistävien toimenpiteiden kautta.

Henkilöstön eläköitymiseen ja saatavuuteen liittyvät riskit

Eläköitymisten ennustaminen on vaikeaa joustavan eläkeiän vuoksi, mikä hankaloittaa henkilöstösuunnittelua. Ikäohjelmaan kuuluvan kyselyn avulla pyritään parantamaan eläköitymisten ennustavuutta sekä arvioimaan taloudellisia ja muita vaikutuksia mm. osaamispoistumaa. Työnantajakuvan parantamisella ja suunnitelmallisella rekrytoinnilla haetaan korvaavaa osaamista tilalle.

Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit

Riskit pyritään minimoimaan osaamisen kehittämisen suunnitelman/ koulutussuunnitelmien sekä suunnitelmallisen perehdyttämisen avulla. Riskit liittyvät lähinnä erityisosaamisen yllättävään poistumiseen.

Henkilöstön hyvinvointiin liittyvät riskit

Kasvava työpaine ja mahdolliset erilaiset kriisit lisäävät työuupumusta ja ongelmia työpaikoilla. Aktiivisen tuen- toimintamallin avulla pyritään puuttumaan ongelmiin jo varhaisessa vaiheessa. Muita keinoja ovat työnohjaus sekä esimiesten ja henkilöstön kouluttaminen hankalien asioiden puheeksi ottoon.

7.5.5 Työllisyydenhoito

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Työllisyydenhoito						
Toimintatuotot	381	277	277	0,0 %	277	277
Toimintakulut	-1 250	-1 130	-1 136	0,6 %	-1 136	-1 136
Netto (=toimintakate)	-868	-853	-859	0,7 %	-859	-859
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	2	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-16	-14	-12	-9,0 %	-12	-12
Vyörytys, netto	-14	-14	-12	-9,0 %	-12	-12

185-3 Työllisyyden hoito	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	381 289	276 600	276 600	276 600	276 600	276 600
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	381 289	276 600	276 600	276 600	276 600	276 600
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 249 575	-1 129 610	-1 135 900	-1 135 900	-1 135 900	-1 135 900
Henkilöstökulut	-735 297	-683 630	-685 590	-685 590	-685 590	-685 590
Palkat ja palkkiot	-599 173	-554 000	-554 000	-554 000	-554 000	-554 000
Eläkekulut	-102 676	-97 830	-99 240	-99 240	-99 240	-99 240
Muut henkilösivukulut	-33 448	-31 800	-32 350	-32 350	-32 350	-32 350
Palvelujen ostot	-17 103	-13 400	-17 560	-17 560	-17 560	-17 560
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 505	0	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Avustukset	-317 994	-278 900	-274 900	-274 900	-274 900	-274 900
Muut toimintakulut	-177 676	-153 680	-153 850	-153 850	-153 850	-153 850
Vuokrat	-177 360	-153 680	-153 850	-153 850	-153 850	-153 850
Muut toimintakulut	-316	0	0	0	0	0
Toimintakate	-868 286	-853 010	-859 300	-859 300	-859 300	-859 300

Toimintasuunnitelma

Työllisyyden hoito muodostaa oman tulosalueensa. Se jakautuu valtion tukemaan työllisyyden hoitoon, usein puhutaan myös palkkatukityöllistämisestä, työllistämisen oheiskustannuksiin, erityistyöllistämiseen ja nuorten kesätyöllistämiseen. Palkkatukityöllistäminen on käytännössä sitä, että pitkään työttömänä olleille tarjotaan työtä kaupungin organisaatiosta eri tehtävistä. Työstä maksetaan työehtosopimuksen mukainen palkka ja valtio maksaa osan palkkauskustannuksista palkkatukena. Valtion maksaman palkkatuen osuus on tänä vuonna noin 50 % palkkauskustannuksista ja arvio ensi vuodelle on 40 %. Palkkatukityöllistämisen organisointi ostetaan tällä hetkellä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä.

Tulosalue sisältää myös avustuksen ns. Kehy-pajan vuokraan. Avustus jaetaan Toimintayövalmennussäätiön ja Iisalmen Nuorten tuki ry:n kesken ao. toimitilojen neliöiden suhteessa. Avustustasoa laskettiin vuonna 2014 noin 20 prosenttia.

Vuoden 2015 osalta työllistämässä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- työllistetään pääsääntöisesti kaupungille velvoitetyöllistettäväksi tulevia ja 500 päivää työttömyyspäivärahaa saaneita, joista etusijalla ovat Kelan laskuttamat 500-päiväläiset tai laskulistalle kohta tulevat ja 300 pv:ää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneet, joista Kela laskuttaa kaupunkia 1.1.2015 alkaen sekä alle 30-vuotiaita pitkäaikaistyöttömiä ja nuoria, joita uhkaa pitkäaikaistyöttömyys
- työllistämiskampanjan pituus on pääsääntöisesti se, mikä työllistettävän henkilön työssäoloehdon täyttymiseen tarvitaan (6 kk)
- työaika on 85 % ellei TE-toimisto toisin määrää, poikkeuksena kaupungin velvoitetyöllistettävät, joiden työaika lain mukaan tulee olla 100 %
- TEM:ssä on valmisteilla palkkatukiudistus 1.1.2015 alkaen, mikä saattaa vaikuttaa em. periaatteiden noudattamiseen.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä myöntää palkkatuen ja oppisopimuskoulutuksen lisätukea yhdistyksille kaupunginhallituksen määrittelemien myöntämisperusteiden mukaisesti. Palkkatuen lisätuki on ollut pääsääntöisesti 180 €/kk ja oppisopimuksen lisätuki

on ollut 360 €/kk. Yksityiskohtaiset myöntämisperusteet vuodelle 2015 määritellään myöhemmin, kun tiedetään yhdistyksille myönnettävien palkkatukien suuruus.

Työllistämisen oheiskustannuksista maksetaan erilaisia oheiskuluja mm. työvaatteita ja -jalkineita.

Erityistyöllistämisraha on palkkamääräraha, jolla palkataan työttömiä sosiaalityön asiakkaita kaupungin yksiköihin. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän aikuissosiaalityö määrittelee erityistyöllistämisen ehdot ja myöntää erityistyöllistämisrahan käytön asiakaskohtaisesti.

Erityistyöllistämisen tavoite:

- edistää osallistujan sosiaalisen tilanteen pitkäkestoista kohentumista
- ehkäistä syrjäytymiskierrettä
- pääsy työmarkkinoille
- mahdollistaa uusien kuntouttavan työtoiminnan paikkojen syntymistä

Edellytys:

- tavoitteellinen suunnitelma
- muita vaihtoehtoja ei käytettävissä suunnitelman toteuttamiseen
- näyttö osallistumiskyvystä (esim. alla kuntouttava työtoiminta tai työkokeilu ym.)
- sosiaalityön asiakkuus esim. toimeentulotuki

Käyttömuodot:

- palkkaus tuotantotyöhön
- oppisopimuksen lisätuki: max 50 % työnantajalle jäävästä osuudesta
- palkkaus ohjaustehtäviin esim. kuntouttavan työtoiminnan ryhmälle. Tavoitteet määritellään osallistujakohtaisesti asiakassuunnitelmassa.

Ne voivat olla esim:

1. ansiopäivärahaoikeuden saaminen omaehtoisen opiskelun mahdollistamiseksi
2. oppisopimuksen alkuvaiheen tukemiseksi
3. lisäpäiväoikeuden saavuttamiseksi
4. pitkän kuntouttavan työtoiminnan jälkeen työmarkkinoille siirtymisen tukemiseksi
5. opiskelijoiden kesätyöllistäminen kesäajan toimeentulotuen ehkäisemiseksi

Nuorten työllistäminen

Tämä määräraha siirretään vapaa-aikatoimen käyttöön, joka organisoii kesätuen käyttämisen. Vapaa-aikatoimi raportoi määrärahan käytöstä toimintakauden päättyessä.

Iisalmen kaupunki maksaa kesätyötukea SOTE-alueen työnantajille, jotka palkkaavat 16-24-vuotiaan iisalmelaisen koululaisen tai opiskelijan kesätyöhön.

Kesätyötuen saajan tulee olla oppilaitoksen kirjoilla ja opiskelun jatkua syksyllä samassa oppilaitoksessa (poikkeuksena peruskoulun päättävät). Tuki myönnetään valmiiden kesätyösopimusten saapumisjärjestyksessä.

Kesätyötoiminnan tavoitteena on opastaa ja ohjata nuoria omatoimiseen työnhakuun ja antaa tietoa työelämän käytännöistä. Kesätyötuella kannustetaan työnantajia nuorten palkkaukseen ja ensimmäisten työkokemusten tarjoamiseen. Nuorisotalolla sijaitsevassa kesätyöinfossa saa mm. vinkkejä kesätyön hakuun, työhakemuksen laadintaan, tietoa työehtosopimuksista ja työelämän pelisäännöistä.

Työllisyyden hoidon organisaatio uudistetaan vuoden 2015 aikana. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 6.10.2014 teettää perusselvityksen työllisyysasioiden hoidon eri vaihtoehtoista. Uudistuksen taustalla on SOTE-palvelujen uudelleenorganisointi, joka merkinnee sitä, että työllisyyden hoito ei ole enää uuden SOTE-organisaation intressinä. Kaupungin on tässä tilanteessa perusteltu miettiä miten nämä palvelut hoidetaan tehokkaimmin. Tavoitteena on yhdistää kaikki työllisyyden hoidon parissa työskentelevät ja työllisyyteen liittyvät taloudelliset resurssit. Toimeentulotuen, Kela:lle maksettavan työmarkkinatuen kaupungin maksuosuuden, palkkatukityöllistämisen, kuntouttavan työtoiminnan, erityistyöllistämistuen, TYP-toiminnan ja Etappi-työllisyys-hankkeen muodostama kokonaisuus tulee säilyttää mahdollisimman ehjänä kokonaisuutena uutta organisaatiota mietittäessä.

Riskianalyysi

Työllisyyden pitkäjänteisen hoidon riskin muodostaa valtion rahoituksen epävarmuus ja nopeat muutokset. Valtion tuottavuusohjelmaan liittyvä yleinen säästövelvoite ja taloudellisten resurssien keskitetty ohjaus on merkinnyt epävarmuuden lisääntymistä ja tempoilevaa toimintaa. Tätä riskiä on vaikea hallita.

7.5.6 Lomatoimi

Tilivelvollinen: Lomatoimenjohtaja

Iisalmen kaupunki hallinnoi Melan kanssa tekemänsä toimeksiannon nojalla Ylä-Savon lomituspalvelujen paikallisyksikköä, johon kuuluvat Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Sonkajärvi ja Vieremä.

Järjestämme Lomituspalvelulain mukaiset palvelut 729 maatilalla 1130 maatalousyrittäjälle. Valtionkorvaus paikallishallintokustannuksiin määräytyy edellistä varainhoitovuotta edeltäneen vuoden aikana lomitettujen päivien määrän perusteella. Ylä-Savon lomituspalveluille kiinteä määräraha hallintoon on liki 800 000 euroa. Varsinaisen maatalousyrittäjien lomatoimen kustannukset valtio korvaa vuosittain tehtävän tilityksen perusteella 100 %:sti valtionosuuden ollessa noin 11 milj. euroa.

Maatalousyrittäjien lomituspalveluiden tarkoitus on turvata maatalousyrityksen keskeytyksetön toiminta maatalousyrittäjän vuosiloman ja sijaisavun ajaksi. Maatalousyrittäjille luodaan edellytykset vapaa-ajan pitämiseen ja mahdollisuus riittävään lepoon ja toipumiseen sairaus- ym. tilanteissa.

Lomituspalvelujen piiriin kuuluvat sellaiset maatalousyrittäjät ja heidän perheenjäsenensä, joilla on maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) mukainen pakollinen vakuutus tai vakuutushakemus vireillä Melassa. Lomituspalveluja voi saada vain maatalouden tuloverolain piiriin kuuluvan kotieläintalouden ja kasvinviljelyn harjoittamista varten. Maatalousyrittäjän tulee osallistua itse säännöllisesti omalla tehtäväosuudellaan maatalouden töihin, jotta hän voi hakea lomituspalveluja.

Lomituspalvelujen onnistuminen edellyttää yhteistyötä kaikkien lomitustalouden kanssa tekemisissä olevien välillä. Paikallisyksikköön on perustettu yhteistoimintaryhmä, jossa on jäsenenä paikallisyksikön vastuuhenkilö, lomittajien ja viljelijöiden edustajat sekä Mela-asiamies.

Yhteistoimintaryhmät seuraavat lomituspalveluiden toimivuutta ja käsittelevät lomitukseen liittyviä käytännön kysymyksiä. Yhteistoimintaryhmän perusajatuksena onkin tukea lomituksen vastuuhenkilöä päätöksenteossa. Yhteistoimintaryhmät voivat käsitellä vain lomituksen yleisiä kysymyksiä. Ne eivät voi ratkaista yksittäisten maatalousyrittäjien lomitusasioita.

Talous

Kaupunginhallitus	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lomatoimi						
Toimintatuotot	14 218	14 984	13 046	-12,9 %	13 192	13 384
Toimintakulut	-13 878	-14 575	-12 771	-12,4 %	-12 980	-13 189
Netto (=toimintakate)	339	409	275	-32,8 %	212	195
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-183	-177	-162	-8,6 %	-162	-162
Vyörytys, netto	-183	-177	-162	-8,6 %	-162	-162

189-3 Lomatoimi	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	14 217 591	14 983 550	12 689 240	13 045 500	13 192 280	13 384 190
Myyntituotot	12 395 882	13 283 550	11 039 240	11 395 500	11 542 280	11 734 190
Maksutuotot	1 775 717	1 650 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Tuet ja avustukset	50 000	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	-4 008	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	-13 878 421	-14 574 630	-12 463 720	-12 770 770	-12 980 400	-13 189 070
Henkilöstökulut	-10 534 087	-11 104 910	-9 753 930	-10 060 980	-10 270 610	-10 479 280
Palkat ja palkkiot	-7 786 247	-8 584 730	-7 590 000	-7 590 000	-7 719 870	-7 889 690
Eläkekulut	-1 925 736	-2 015 350	-1 748 070	-2 016 650	-2 088 810	-2 117 750
Muut henkilösivukulut	-822 104	-504 830	-415 860	-454 330	-461 930	-471 840
Palvelujen ostot	-2 539 004	-2 603 620	-1 976 390	-1 976 390	-1 976 390	-1 976 390
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-62 522	-72 700	-59 900	-59 900	-59 900	-59 900
Avustukset	-635 181	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Muut toimintakulut	-107 627	-393 400	-273 500	-273 500	-273 500	-273 500
Vuokrat	-41 133	-58 000	-62 500	-62 500	-62 500	-62 500
Muut toimintakulut	-66 494	-335 400	-211 000	-211 000	-211 000	-211 000
Toimintakate	339 170	408 920	225 520	274 730	211 880	195 120

Toimintasuunnitelma

Lomatoimen henkilöstön ammattitaitoa kehitetään ja ylläpidetään koulutussuunnitelman mukaisilla koulutuksilla. Lomittajien ammattitaito on kartoitettu ja täydennyskoulutus ja tilakohtainen perehdytys on suunniteltu sen mukaisesti.

Maatilojen olosuhdekartoitukset ja palvelusuunnitelmat päivitetään kolmen vuoden välein.

Lomitustiimejä ja -renkaita kehitetään ja niiden määrää lisätään 3 – 6 kpl/vuosi.

Asiakaspalautekysely toteutetaan vuosittain, arviointiasteikko 1 - 5. Asiakkaiden tyytyväisyys lomituspalveluihin tavoitteena vähintään 4,0. Asiakkaiden tyytyväisyys

paikallisyksikön asiakaspalveluun, tavoitettavuuteen, tiedonsaannin riittävyyteen tavoitteena vähintään 4,0.

Riskianalyysi

Valtiovarainministeriön toimesta lomatoimeen kohdistuu 5 miljoonan euron säästövelvoite. STM:n asettama työryhmä pohtii mm. miten säästöt toteutetaan. Työryhmä ajaa lakiesitystä, jolla poistetaan alv:n MELA-korvaus. Jos tämä menee läpi, merkitsee se Iisalmen kaupungille 0,3 M€ euron menetystä.

Myös EU-komissio on antanut uudet EU:n maatalouden valtiontuen suuntaviivat vuosille 2014 – 2020. Tämä tuonee muutoksia lomituspäätöksiin ja edelleen lomitusten käytännön toteutukseen.

7.6 Maaseutuhallinnon yhteislautakunta

Tilivelvollinen: Maaseutujohtaja

Iisalmen kaupunki hoitaa Iisalmen kaupungin sekä Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien muodostaman maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen lain 210/2010 (Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa) mukaisesti. Maaseutuhallinnon yhteislautakunta toimii sopimuskuntien maaseutuelinkeinoviranomaisena sekä yhteistoimintasopimuksen tehneiden kuntien välisenä yhteistoimintaelimenä sopimuksen mukaisissa asioissa. Maaseutuelinkeinohallinnon tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, sato-, tulva- ja riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän rekisteröinti sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät.

Viljelijätukia maksetaan yli 40 miljoonaa euroa, josta kolmasosa on EU:n maksusuutta. Nämä summat eivät näy kaupungin talousarviossa. Maaseutuvirasto suorittaa maksut suoraan valtion tililtä yhteistoiminta-alueen myöntöpäätösten mukaisesti.

Iisalmen kaupunki on tehnyt Maaseutuviraston kanssa lain 210/2010 mukaisen maksajavirastosopimuksen. Sopimuksella on sovittu neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten hyväksymisen sekä maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 885/2006, jäljempänä komission maksajavirastoasetus, liitteessä I kohdassa 1.C) tarkoitettujen tehtävien siirtämisessä noudatettavien edellytysten täyttymisestä.

Sopimuksessa on määritelty muun muassa tukihallinnon palvelutavoitteet. Sopimuksen liitteissä on kuvattu hallinto- ja valvontajärjestelmä, tehtävien eriyttäminen, tietoturvakäytännöt, tehtävänkuvaukset euromääräisine toimivaltarajoineen sekä esteellisyys.

Lautakunnalla ei ole toimivaltaa tukihallinnointiin. Viranhaltijoiden päätöksistä päätöksensaaaja voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Sama muutoksenhakumenettely koskee kaikkia maaseutuelinkeinoviranomaisasioita.

Lautakunta edistää osaltaan maaseudun kehittämistä ja toimii asiantuntijatoimielimenä maaseutuelinkeinojen osalta, antaen muun muassa lausuntoja sopijakunnille kaavoitus- ja muista vastaavista hankkeista.

Henkilöstö toimii viidessä toimipaikassa, joista Varpaisjärvellä oleva palvelutoimistossa on tarjolla palvelua kerran viikossa. Neljässä kuntakeskuksessa olevassa maaseutu-toimistossa on kokoaikainen palvelu.

Henkilöstö

MAASEUTUHAL- LINNON YHTEIS- LAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Ylä-Savon maa- seutupalvelut	Vakituiset	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
	Määräaikaiset	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
	Yhteensä	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7

Kesäaikaisilla agrologiharjoittelijoilla tai vastaavilla määräaikaisilla työntekijöillä varmistetaan tukihakemusten käsittely niin, että tukimaksatukset käynnistyvät ajallaan heti alkusyksystä.

Maaseututoimen henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään ja kehitetään hallinnonalan omilla koulutuksilla.

Henkilöstön työhyvinvoinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti yhteisiin tavoitteisiin sitoutumiseen, kannustetaan oman kunnan ylläpitoon, kiinnitetään huomiota työpisteiden ergonomiaan sekä pidetään ajan tasalla toimenkuvat ja tehtävien jaot. Tehtävien jakoon ammattikuntien välillä voi olla mahdollista tehdä muutoksia uuden ohjelmakauden säännösten valmistuessa vuoden alussa.

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2015	Hankinta-paikka	Hankintatapa
Maaseutuvi- ranomais-tehtävät	Ennallaan	100 %			Viranomaistoimintaa
Kehittämisen- ja palvelutehtävät	Tarve kasvaa	100 %			

Talous

Ylä-Savon Maaseutu- hallinnon yhteisltk	Tp 2013 1 000 €	Ta 2014 1 000 €	Ta 2015 1 000 €	%	Ts 2016 1 000 €	Ts 2017 1 000 €
Ylä-Savon maaseutupalvelut						
Toimintatuotot	313	346	342	-1,3 %	342	342
Toimintakulut	-415	-458	-454	-1,0 %	-462	-472
Netto (=toimintakate)	-102	-112	-112	0,1 %	-120	-130
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-6	-6	-6	4,1 %	-6	-6
Vyörytys, netto	-6	-6	-6	4,1 %	-6	-6
190-3 Ylä-Savon maaseutupalvelut	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	312 809	346 320	341 730	341 730	341 730	341 730
Myyntituotot	311 598	345 320	340 730	340 730	340 730	340 730
Maksutuotot	906	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	305	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-415 224	-458 090	-453 590	-453 590	-461 660	-472 200
Henkilöstökulut	-315 577	-322 850	-320 150	-320 150	-328 220	-338 760
Palkat ja palkkiot	-255 533	-260 850	-257 960	-257 960	-264 530	-273 110
Eläkekulut	-46 239	-47 260	-47 350	-47 350	-48 480	-49 940
Muut henkilösivukulut	-13 805	-14 740	-14 840	-14 840	-15 210	-15 710
Palvelujen ostot	-40 504	-59 740	-50 540	-50 540	-50 540	-50 540
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 912	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Avustukset	-18 153	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Muut toimintakulut	-34 078	-39 500	-46 900	-46 900	-46 900	-46 900
Vuokrat	-31 212	-37 500	-41 200	-41 200	-41 200	-41 200
Muut toimintakulut	-2 866	-2 000	-5 700	-5 700	-5 700	-5 700
Toimintakate	-102 415	-111 770	-111 860	-111 860	-119 930	-130 470

Toimintasuunnitelma

Maaseutuelinkeinohallinto hoidetaan yrittäjälähtöisesti. Ylä-Savon maaseutupalvelut ovat keskeisessä asemassa maatilayrittäjien ja hallinnon kohdatessa. Hallinnon tärkein tehtävä on maatilayrittäjien kannattavan toiminnan tukeminen. Samaa päämäärää tukee palvelutoiminta, jolla muun muassa autetaan yrittäjiä peltojen ja tuotanto-oikeuksien välittämisessä tarvitseville kannattavan yritystoiminnan mukaisesti. Yhteistoiminta-alueen maitotilayrittäjät tuottavat maitoa yli 100 miljoonaa litraa. Kannattava ja kasvava maatilayrittäjäisyys sekä siihen liittyvä kuljetus-, jalostus-, rakentamis- ja palvelutoiminta ovat seutukunnalle elintärkeä asia.

Vuoden 2015 alusta käynnistyy EU:n ohjelmakausi kestäen vuoteen 2020. Työjako hallinnon sisällä ELY-keskusten ja yhteistoiminta-alueiden välillä muuttuu jonkin verran. Hallinnon kokonaistyömäärä yhteistoiminta-alueella ei oleellisesti muuttune, vaikka tukijärjestelmästä poistuu uuden 5 ha:n minimipinta-alan vuoksi pienimmät tilat. Maatila-asiakaskunta vähenee yhteistoiminta-alueelle tästä johtuen noin viidelläkymmenellä maatilalla. Maatilojen määrä vähenee lisäksi normaalin ja toivottavankin rakennekehityksen vuoksi 1,5 – 2 % vuosittain. Kaikilla tiloilla ei ole yritystoiminnan jatkajaa. Tukitoimenpitein varmistetaan, että kannattavaa yritystoimintaa harjoittavien

maatilojen toiminta jatkuu. Lopettavien maatilojen pellot siirtyvät jatkaville kokonaisuudessaan, yleensä vuokrauksella.

EU:n uuden ohjelmakauden alkamiseen liittyvät EU-säädösten muutokset aiheuttavat Maksajavirastosopimuksen uusimisen heti vuoden alusta.

Maaseudun kehittämistehtäviin ei näillä resursseilla ole mahdollista paneutua merkittävässä määrin. Yhteistyön eri toimijoiden kanssa tulee sen vuoksi toimia. Ylä-Savon maaseutupalvelujen tärkein rooli on toimia muiden toimijoiden tukijana ja asiantuntijana sekä tiedottajana. Maaseutuammattiin ry:n kanssa tehdään yhteistyötä nuorten perehdyttämisessä yrittäjyyteen ja maaseutuammatteihin. Vuoden aikana käynnistyvät uudet maaseudun kehittämishankkeet. Toimijoina ovat yleensä ProAgria Pohjois-Savo, Savonia Ammattikorkeakoulu ja MTK Pohjois-Savo. Kannattavan yritystoiminnan kannalta pitkän tähtäimen kehittämistoimina tärkeimpinä ovat maatila-yritysten yhteistoiminta, kuten yhteisnavetat ja urakointipalvelut sekä tilusjärjestelyt. Työvoiman saatavuus tulee myös varmistaa.

Kylien kehittämistyössä tuetaan Ylä-Savon Veturi ry:n toimintaa viranhaltijatyönä siinä määrin kuin mahdollista. Veturi ry:lle maksettava maksuosuus samoin kuin maaseudun kehittämishankkeiden kuntaosuudet sisältyvät kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivan Elinvoimapalvelut –tulosalueen määrärahaan. Maaseudun kehittämishankkeiden kuntarahoituspäätökset tehdään seudullisesti.

Maatilyritysten kehittämistoimenpiteisiin varataan yhteistoiminta-alueelle 40 000 euroa. Käyttöperusteista päättää maaseutuhallinnon yhteislautakunta.

Riskianalyysi

Tukihallinnon suurimpana riskinä on, että maksajavirastosopimuksen palvelutavoitteet eivät täyty. Tähän varaudutaan kehittämällä edelleen seurantamenettelyjä. Tehtävien jako ammattiryhmien ja henkilöiden välillä eriyttämisen vaatimukset huomioiden toteutetaan joustavasti ja tehokkaasti. Tätä tukee tukihallinnon siirtyminen kokonaan sähköiseen arkistoon, jolloin työtä voidaan tehdä siirtymättä toiseen toimipaikkaan papereiden luokse.

Maitotilyritysten maitokiintiöt poistuvat 31.3.2015 ja tämän on ennustettu laskevan ainakin tilapäisesti maidosta yrittäjille maksettavaa hintaa. Myös lähialueen tapahtumiin liittyvä elintarvikkeiden tuontikielto Venäjälle vaikuttaa suoraan yrittäjien tulokseen. Jos yrittäjien saama hinta maidosta pienenee 5 senttiä, tarkoittaa se nykyisellä yrittäjien kulurakenteella yhteistoiminta-alueella suurusluokaltaan miljoonaa euroa pienempää kunnallisverokertymää pelkästään maatilayrityksistä. Iisalmen osuus tästä on 200 000 euroa. Mitkä ovat seurannaisvaikutukset kuljetus-, jalostus-, rakentamis- ja palvelutoiminnassa? Kannattavan maatilayritystoiminnan kehittämistoiminnan tukeminen on näin ollen välttämätöntä myös paikallistasolla. Kannattavia investointia tukevan kuntien vakuussäätiön perustamisedellytykset tulee selvittää.

7.7 Koulutuslautakunta

Koulutuslautakunta edistää iisalmelaisten hyvinvointia ja sivistystä tarjoamalla monipuolisia ja nykyaikaisia sivistys- ja päivähoitopalveluja. Opetuksen tavoitteena on annetuilla resursseilla kasvattaa yhteiskunnan jäseniä, joilla on hyvät ja monipuoliset tiedot, taidot sekä asenteet jatko-opintoihin, elämänhallintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

Päivähoito tarjoaa lapsille ja perheille varhaiskasvatuspalveluja. Päivähoito tukee ja edistää lapsen yksilöllistä ja tasapainoista kehitystä yhteistyössä lapsen vanhempien ja eri sidosryhmien kanssa huomioiden lapsen hoidon, kasvatuksen ja oppimisen kokonaisuuden.

Lautakunnan tehtävänä on huolehtia päivähoidon, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ruoka- ja siivouspalvelujen sekä toimisto- ja hallintopalvelujen järjestämisestä ja kehittamisestä.

Henkilöstö

Koulutuslautakunta	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Sivistyspkn hallinto	Vakituiset	10	10	10	10	10
	Määräaikaiset					
	Yhteensä	10	10	10	10	10
Lasten päivähoito ja esiopetus	Vakituiset	171,7	193,9	200,3	200,3	199,3
	Määräaikaiset	7	3			
	Yhteensä	178,7	196,9	200,3	200,3	199,3
Perusopetus	Vakituiset	166,9	168,7	168,7	170,7	170,7
	Määräaikaiset	13	4,4	5,5		
	Yhteensä	179,9	173,1	174,2	170,7	170,7
Lukiokoulutus	Vakituiset	29,7	27,7	26,3	26,3	26,3
	Määräaikaiset	2,2	0,3	1		
	Yhteensä	31,9	28	27,3	26,3	26,3
Ruoka- ja siivous palvelut	Vakituiset	32,3	32,5	31,8	31,8	31,8
	Määräaikaiset	0,3				
	Yhteensä	32,6	32,5	31,8	31,8	31,8
Yhteensä	VAKITUISET	410,6	432,8	437,0	439,1	438,1
	MÄÄRÄAIKAISET	22,5	7,7	6,5		
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	433,1	440,5	443,5	439,1	438,1

Määräaikaiset ovat pääasiassa työllistettyjä tai erillisrahoituksella palkattuja työntekijöitä. Lisäksi eri palvelualueilla on työskennellyt lukuisa määrä työkokeilijoita ja harjoittelijoita.

Henkilöstömuutokset

Toimisto- ja hallintopalvelut

Ei henkilöstömuutoksia

Päivähoito ja esiopetus

8 eläkkeelle, joista 1 lto, 1 lh, 2 ryhmäavustajaa (päiväkotiin siirrettyjä perhepäivähoitajia), 1 erityisavustaja, 1 palveluvastaava ja 2 perhepäivähoitajaa. Em. tehtävistä täytetään lto, lh ja palveluvastaava. Ryhmäavustajien, erityisavustajan ja perhepäivähoitajien tehtävien täyttöä harkitaan tarpeen mukaan.

Ei lisäyseytystä.

Perusopetus

Perusopetuksen palvelualueella laskennallisen eläkeiän saavuttaa tai on jo aiemmin saavuttanut 12 henkilöä. Heistä osa jäänee eläkkeelle vuoden 2015 aikana. Tehtävät tullaan täyttämään vakinaisesti, sillä kouluverkossa tai oppilasmäärissä ei ole näkyvissä merkittäviä muutoksia. Yhtenäiskoulun rehtorin tehtävä lakkautuu, mutta tilalle perustetaan yläkoulun apulaisrehtorin virka. Partalan koulun toimintaa on päätetty jatkaa. Näin ollen siellä tarvittavat kaksi luokanopettajan virkaa tulee täyttää vakinaisesti 1.8.2015 alkaen. Kahden yläkoulun päätoimisen tuntiopettajan tehtävät muutetaan lehtorin viroiksi. Yläkouluun palkataan koulusosionomi sekä yksi uusi koulunkäynninohjaaja 1.8.2015 alkaen. Kahden koulunkäynnin ohjaajan työaikaa lisätään 5 t/vko.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksessa kukaan ei saavuta laskennallista eläkeikää vuonna 2015. Lukio-koulutuksen opiskelijamäärä on pudonnut voimakkaasti, mutta ainakaan vielä vuonna 2015 se ei vaadi henkilöstön vähentämistä.

Ei lisäyseytystä.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Yksi osa-aikainen laitoshuoltaja jää eläkkeelle 30.11.2014. Tehtävää ei täytetä, vaan korvataan ostopalvelulla. Yksi osa-aikainen ravitsemistyöntekijä jää eläkkeelle 30.9.2014. Siihen siirtyy yksi laitoshuoltaja, jonka tehtävä korvataan ostopalvelulla. Yksi osa-aikainen laitoshuoltaja jää eläkkeelle 31.5.2015. Tämä tehtävä täytetään vakinaisesti.

Henkilöstön määrä vähenee kahdella (36->34).

Ei lisäyseytystä.

Palvelurakenteen aiheuttamat henkilöstömuutokset

Ruoka- ja siivouspalveluissa kahden henkilön työpanos hankitaan jatkossa ostopalveluna oman tuotannon sijaan.

Henkilöstön kehittäminen

Toimisto- ja hallintopalveluiden henkilöstön koulutuksen painopisteenä on kaupungin järjestämissä koulutuksissa.

Päivähoidon palvelualueella keskeisenä kehittämiskohteena ovat varhaiskasvatus – ja esiopetussuunnitelmien uudistumiseen liittyvät koulutukset sekä erilaiset sähköiset palvelut, joiden käyttöönottoa tuetaan henkilöstön koulutuksella.

Perusopetuksen palvelualueella henkilöstön koulutus kohdistuu uuden opetussuunnitelman laatimiseen ja käyttöönottoon. Toisena painopisteenä on uuden opetusteknologian käyttöön liittyvät koulutukset.

Lukiokoulutuksessa valmistaudutaan sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin kouluttamalla henkilöstöä.

Ruokapalvelussa keskeinen kehittämiskohta on yhdessä muiden Ylä-Savon kuntien kanssa uuden tuotannonohjausjärjestelmän (nykyinen AROMI) hankkiminen ja henkilökunnan kouluttaminen sen käyttöön.

Sivistystoimissa ei ole tarvetta henkilöstön varsinaiselle uudelleen koulutukselle.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Hyvinvoiva iisalmelainen				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2025
Laadukkaat palvelut kaikille iisalmelaisille	Varhaiskasvatuspalveluja käyttää väh. 75 % ikäluokasta 1-6 v.	65 %	70 %	75 %
	Perusopetuksen tuntikehyks on vähintään 1,8 t/oppilas.	1,9 t/oppilas	1,8 t/oppilas	1,8 t/oppilas
	Lukiokoulutuksen resurssikehyks on vähintään 1,58 t/opp.	1,78 t/opiskelija	1,60 t/opiskelija	1,60 t/opiskelija
Ennaltaehkäisy sekä varhainen puuttuminen lasten ja perheiden ongelmiin	Oppilashuoltohenkilöstön määrä on suositusten mukainen; -1 terveydenhoitaja/ 600 opp. -1 kuraattori/ 800 opp. -1 psykologi/1000 opp.	3,3 terveydenhoitajaa, 2 kuraattoria, 1 psykologi ja 1 psykkari / 2331 opp.	1 terveydenhoitaja/ 600 opp. 1 kuraattori/ 800 opp. 1 psykologi/1000 opp.	1 terveydenhoitaja/ 600 opp. 1 kuraattori/ 800 opp. 1 psykologi/1000 opp.
Monipuolinen harrastustoiminta, ml. terveysliikunta	Koulujen kerhotoiminta vähintään entisellä tasolla	32 t/vko	32 t/vko	32 t/vko

Osaava iisalmelainen				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2025
Väestön koulutustason nousu	Tutkinnon suorittaneiden osuus 15-vuotta täyttäneistä vähintään koko maan tasolla (nyt 68,5 %)	68,6 %	69 %	70 %

Nuoret tulevaisuuden tekijöinä				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2025
Terveellisten elämäntapojen edistäminen oppilaitosten ja kodin yhteistyönä	Ravitsemussuositusten toteutuminen koulu- ja päiväkotiruokailussa/ Aromi-ohjelman ravintoainelaskelmat	98 %	99 %	99 %

Syrjäytymisen ehkäiseminen	Päättötodistuksen saaneet % ikäluokasta	99 %	100 %	100 %
----------------------------	--	------	-------	-------

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2015	Hankintapaikka	Hankintatapa
Päivähoito	tarve kasvaa	68 %	32 % lapsista	Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat	Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä
Perusopetus	tarve ennallaan	98,13 %	1,87 % €:sta	muut kunnat (sijoitettujen lasten opetus)	muut kunnat/ kotikuntakorvaukset
- pienryhmät	tarve ennallaan	100 %			
- maahanmuuttajaopetus	tarve kasvaa	100 %			
- keskitetty erityisopetus	tarve ennallaan	99,78 %	0,22 % €:sta	valtion erityiskoulut, sairaalakoulut	sopimus/laskutus
Lukiokoulutus					
- päivälukio	opetuksen määrä vähenee edelleen	95 %	5 % kurssisuoritteista	ISOverstas, MAHIS-oppilaitokset	sopimus/laskutus
- aikuislukio	tarve ennallaan	90 %	10 % kurssisuoritteista	ISOverstas	sopimus/laskutus
Ruokapalvelut	tarve ennallaan	95 %	5 % €:sta	Lassila & Tikanoja	Ostopalvelu
Siivouspalvelut	tarve ennallaan	54,5 %	45,5 % €:sta	Lassila & Tikanoja	Ostopalvelu

7.7.1 Sivistyspalvelukeskuksen hallinto

Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja/ talouspäällikkö

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Sivistyspalvelukes- kuksen hallinto						
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-722	-728	-729	0,1 %	-744	-759
Netto (=toimintakate)	-722	-728	-729	0,1 %	-744	-759
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	1 327	1 281	1 301	1,6 %	1 301	1 301
Vyörytyskulut	-653	618	-636	-202,9 %	-636	-636
Vyörytys, netto	675	1 899	665	-65,0 %	665	665

300-3 Siv.pk hallinto	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	301	0	0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	124	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	177	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-722 351	-728 290	-727 920	-729 260	-743 650	-759 400
Henkilöstökulut	-622 628	-616 560	-619 090	-622 730	-634 820	-650 570
Palkat ja palkkiot	-389 214	-404 880	-405 160	-405 160	-414 990	-427 810
Eläkekulut	-212 127	-189 740	-191 430	-195 070	-196 750	-198 930
Muut henkilösivukulut	-21 287	-21 940	-22 500	-22 500	-23 080	-23 830
Palvelujen ostot	-62 240	-68 550	-66 360	-64 060	-66 360	-66 360
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-13 284	-11 000	-11 200	-11 200	-11 200	-11 200
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-24 199	-32 180	-31 270	-31 270	-31 270	-31 270
Vuokrat	-18 036	-21 180	-21 270	-21 270	-21 270	-21 270
Muut toimintakulut	-6 163	-11 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Toimintakate	-722 050	-728 290	-727 920	-729 260	-743 650	-759 400

Toimintasuunnitelma

Toimisto- ja hallintopalvelut tuottavat talous- ja yleishallinnon- sekä kehittämis- palveluja koko sivistyspalvelukeskukselle koulutus- ja kulttuurilautakunnan palvelu- alueilla. Palvelujen tuottamisessa hyödynnetään jo käytössä olevia työvälineohjelmia ja niiden käyttöä laajennetaan ohjelmistopäivitysten myötä. Henkilöstö osallistuu ohjelmistotoimittajien järjestämiin sekä ammattitaitoa ylläpitäviin koulutuksiin.

Riskianalyysi

Sivistyspalvelukeskuksen hallinto on varsin ohut. Henkilöstön poissaolojen/poistuman vuoksi työpanos tai olennainen osaaminen saattaa puuttua kokonaan. Tavoitteena siirtää ns. hiljaista tietoa joko työparille tai laatia tarkennettuja tehtäväkuvauksia sekä kartoittaa palvelutuotannon kannalta välttämättömät työtehtävät.

Päivähoidon, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen palvelualueilla käsitellään paljon salaista tietoa. Näihin liittyy riskejä erityisesti hallinnollisiin päätöksiin liittyvissä asioissa. Huolehditaan, että ohjelmien käyttöoikeudet ovat ajan tasalla. Huolehditaan,

että salaisia asiakirjoja käsitellään ja säilytetään asianmukaisesti sekä että yksiköiden henkilöstöä ohjeistetaan.

Osa rahoituksesta perustuu erikseen haettavaan ylimääräisiin valtionavustuksiin. Haettavista avustuksista ilmoitetaan usein pelkästään sähköisesti OPH:n tai OKM:n www-sivuilla. Mahdollinen riski on, että hakemus jää tekemättä joko unohduksen tai henkilöstön poissaolon vuoksi.

7.7.2 Lasten päivähoito ja esiopetus

Tilivelvollinen: Päivähoidon johtaja

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lasten päivähoito ja esiopetus						
Toimintatuotot	1 099	1 247	1 155	-7,3 %	1 155	1 155
Toimintakulut	-12 503	-12 831	-13 083	2,0 %	-13 308	-13 517
Netto (=toimintakate)	-11 404	-11 584	-11 928	3,0 %	-12 152	-12 361
Suunnitelmapoistot	-27	-65	-129	97,1 %	-97	-79
Vyörytystuotot	78	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-466	-372	-374	0,5 %	-374	-374
Vyörytys, netto	-387	-372	-374	0,5 %	-374	-374

310-3 Lasten päivähoito ja esiopetus	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	1 099 277	1 247 040	1 295 440	1 155 440	1 155 440	1 155 440
Myyntituotot	148 949	111 540	140 440	140 440	140 440	140 440
Maksutuotot	945 693	1 135 500	1 155 000	1 015 000	1 015 000	1 015 000
Tuet ja avustukset	3 084	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 551	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-12 503 414	-12 830 790	-13 073 290	-13 083 000	-13 307 780	-13 516 890
Henkilöstökulut	-7 654 076	-7 767 800	-7 866 390	-7 906 100	-8 100 880	-8 309 990
Palkat ja palkkiot	-6 002 074	-6 178 100	-6 234 180	-6 205 790	-6 364 280	-6 534 340
Eläkekulut	-1 311 691	-1 238 480	-1 267 470	-1 332 860	-1 359 930	-1 389 070
Muut henkilösivukulut	-340 311	-351 220	-364 740	-367 450	-376 670	-386 580
Palvelujen ostot	-1 209 356	-1 295 880	-1 385 860	-1 355 860	-1 385 860	-1 385 860
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-137 005	-227 770	-158 270	-158 270	-158 270	-158 270
Avustukset	-2 651 594	-2 618 640	-2 716 640	-2 716 640	-2 716 640	-2 716 640
Muut toimintakulut	-851 383	-920 700	-946 130	-946 130	-946 130	-946 130
Vuokrat	-840 655	-918 700	-940 930	-940 930	-940 930	-940 930
Muut toimintakulut	-10 728	-2 000	-5 200	-5 200	-5 200	-5 200
Toimintakate	-11 404 137	-11 583 750	-11 777 850	-11 927 560	-12 152 340	-12 361 450

Toimintasuunnitelma

Iisalmen kaupungin 10 kunnallista ja kuusi yksityistä päiväkotia, 38 kunnallista ja 6 yksityistä perhepäivähoitajaa ja kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia tarjoavat varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmien mukaisia palveluja. Lisäksi kahdeksassa

ryhmässä koulujen yhteydessä järjestetään perusopetuksen iltapäivätoimintaa ja neljässä kerhossa varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa.

Tavoitteena on tarjota lapsen kokonaisvaltaista kehitystä edistävää varhaiskasvatusta, esiopetusta ja iltapäivätoimintaan turvallisessa ja ajanmukaisessa toimintaympäristössä.

Toiminnan painopisteenä on varhaiskasvatuspalveluiden riittävän monipuolinen tuottaminen ja tarpeiden ennakointi. Perhepäivähoitajien eläköityessä tulevana vuosina päivähoitopaikkoja vähenee ja haasteena on järjestää korvaavia päiväkotipaikkoja. Mahdollinen subjektiivisen päivähoidon osittainen rajoittaminen puolestaan lisää osapäivä- ja kerhopaikkojen tarvetta.

Esiopetussuunnitelma uudistuu yhdessä perusopetuksen opetussuunnitelman kanssa ja uudet kuntakohtaiset suunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016. Esiopetussuunnitelma valmistellaan seudullisesti Iisalmen, Kiuruveden, Vieremän ja Sonkajärven kesken.

Henkilöstön tietotekninen osaaminen päivitetään kuntoon ja sähköistä asiointia varhaiskasvatuspalveluissa kehitetään edelleen. Kaupungin yleisen toimintalinjauksen mukaisesti oppilaiden ja hallinnon atk-laitteita ei enää hankita omaksi vaan ne vuokrataan.

Riskianalyysi

Talouden yleinen heikkeneminen, syrjäytymisen lisääntyminen ja muut yhteiskunnalliset ongelmat heijastuvat toimialaan. Esimerkiksi lastensuojelun tekemät sijoitukset voivat tuoda suuria ennalta arvaamattomia menoja.

Mahdollisen lasten kotihoidon tuen uudistuksen myötä päivähoidon hakijamäärät voivat kasvaa ja päivähoitopaikkoja on lisättävä.

Kiinteistöjen kunto on suuri riski. Äkillisesti tapahtuvat muutokset kiinteistöjen käytettävyydessä aiheuttavat suuria toiminnallisia ja taloudellisia ongelmia päivähoidon järjestämiselle.

Tulevana vuosina ei ole näkyvissä yksityisen päiväkodin supistumista, mutta jos iso yksityinen päiväkotitoiminta lopettaisi toiminnan, se tarkoittaisi kunnallisten päivähoitopaikkojen lisäämistä.

Valtionhallinnossa on varhaiskasvatuksessa osalta meneillään useita mahdollisia uudistuksia; varhaiskasvatuslaki, hoitoaikaperusteinen päivähoitolaskutus, kodinhoidon tuen puolittaminen. Voimaan tullessaan nämä lait ja asetukset aiheuttavat taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia päivähoitoon.

7.7.3 Perusopetus

Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Perusopetus						
Toimintatuotot	613	342	330	-3,7 %	330	330
Toimintakulut	-16 482	-17 346	-17 524	1,0 %	-17 809	-18 112
Netto (=toimintakate)	-15 869	-17 004	-17 195	1,1 %	-17 479	-17 782
Suunnitelmapoistot	-312	-229	-173	-24,5 %	-167	-196
Vyörytystuotot	83	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-598	-494	-499	0,9 %	-499	-499
Vyörytys, netto	-515	-494	-499	0,9 %	-499	-499

315-3 Perusopetus	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	612 940	342 350	329 700	329 700	329 700	329 700
Myyntituotot	236 867	177 890	200 000	200 000	200 000	200 000
Maksutuotot	3 708	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	336 877	138 360	108 600	108 600	108 600	108 600
Muut toimintatuotot	35 488	26 100	21 100	21 100	21 100	21 100
Toimintakulut	-16 482 097	-17 346 240	-17 447 840	-17 524 300	-17 808 810	-18 111 550
Henkilöstökulut	-10 078 009	-10 687 320	-10 551 570	-10 628 030	-10 912 540	-11 215 280
Palkat ja palkkiot	-7 955 486	-8 427 480	-8 404 050	-8 360 850	-8 587 930	-8 828 420
Eläkekulut	-1 664 944	-1 772 920	-1 673 550	-1 776 720	-1 820 980	-1 869 180
Muut henkilösivukulut	-457 579	-486 920	-473 970	-490 460	-503 630	-517 680
Palvelujen ostot	-3 336 191	-3 408 440	-3 576 590	-3 576 590	-3 576 590	-3 576 590
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-450 394	-460 390	-487 480	-487 480	-487 480	-487 480
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 617 503	-2 790 090	-2 832 200	-2 832 200	-2 832 200	-2 832 200
Vuokrat	-2 603 238	-2 775 100	-2 815 400	-2 815 400	-2 815 400	-2 815 400
Muut toimintakulut	-14 265	-14 990	-16 800	-16 800	-16 800	-16 800
Toimintakate	-15 869 157	-17 003 890	-17 118 140	-17 194 600	-17 479 110	-17 781 850

Toimintasuunnitelma

Iisalmen kaupungin 11 peruskoulua tarjoavat opetussuunnitelman mukaista opetusta luokille 1–9. Perusopetuksen oppilasmäärässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Kouluverkkoa kehitetään yhdistämällä yläkoulut 1.8.2015 alkaen. Oppilaita tuetaan muutosvaiheessa lisäämällä koulunkäynnin ohjaajien työaikaa sekä palkkaamalla koulusosionomi. Luma-keskukselta saatavat lisätilat peruskorjataan ja kalustetaan perusopetuksen tarpeita vastaaviksi.

Perusopetuksen opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt. Intensiivisin valmisteluvaihe sijoittuu vuodelle 2015. Opetushallitus antaa työlle valtakunnalliset perusteet, joihin pohjautuen kuntien tulee laatia omat kuntakohtaiset opetussuunnitelmat. Opetushallitus on kannustanut kuntia yhteistyöhön valmistelussa. Ylä-Savossa opetussuunnitelmatyötä

tehdään seudullisesti Iisalmen, Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän kesken. Työtä koordinoi yhteinen koordinaattori, joka mm. järjestää opettajille yhteisiä koulutuspäiviä. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016. Tästä johtuen oppimateriaalit tulevat uudistumaan laajasti, johon varaudutaan vuosina 2016 ja 2017.

Kaupungin yleisen toimintalinjauksen mukaisesti oppilaiden ja hallinnon atk-laitteita ei enää hankita omaksi vaan ne vuokrataan.

Koulujen peruskorjaukset ja uudisrakentamiset jatkuvat investointisuunnitelman mukaisesti.

Riskianalyysi

Talouden yleinen heikkeneminen, syrjäytymisen lisääntyminen ja muut yhteiskunnalliset ongelmat heijastuvat toimialaan. Esimerkiksi lastensuojelun tekemät sijoitukset voivat tuoda suuria ennalta arvaamattomia menoja.

Oppilasmäärissä ei ole odotettavissa sellaisia muutoksia, jotka vaikeuttaisivat toiminnan toteuttamista annetuilla resursseilla. Kuntalaisten odotukset palvelujen saatavuudessa ja laadussa eivät aina kohtaa resurssien kanssa.

Kiinteistöjen kunto on suuri riski. Äkillisesti tapahtuvat muutokset kiinteistöjen käytettävyydessä aiheuttavat suuria toiminnallisia ja taloudellisia ongelmia opetuksen järjestämiselle.

7.7.4 Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: Lukion rehtori

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Lukikoulutus						
Toimintatuotot	167	112	112	0,0 %	112	112
Toimintakulut	-3 039	-3 114	-2 879	-7,5 %	-2 919	-2 972
Netto (=toimintakate)	-2 873	-3 002	-2 767	-7,8 %	-2 807	-2 860
Suunnitelmapoistot	-47	-50	-30	-38,6 %	-18	-12
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-46	-44	-80	81,0 %	-80	-80
Vyörytys, netto	-46	-44	-80	81,0 %	-80	-80

320-3 Lukiokoulutus	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	166 570	112 300	112 300	112 300	112 300	112 300
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	85 047	72 300	72 300	72 300	72 300	72 300
Tuet ja avustukset	74 722	31 500	31 500	31 500	31 500	31 500
Muut toimintatuotot	6 801	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500
Toimintakulut	-3 039 294	-3 113 840	-2 843 960	-2 879 170	-2 919 470	-2 972 230
Henkilöstökulut	-1 974 696	-2 075 310	-1 847 520	-1 882 730	-1 923 030	-1 975 790
Palkat ja palkkiot	-1 574 374	-1 641 670	-1 491 850	-1 491 850	-1 523 970	-1 565 970
Eläkekulut	-311 395	-339 380	-273 760	-303 760	-310 090	-318 350
Muut henkilösivukulut	-88 927	-94 260	-81 910	-87 120	-88 970	-91 470
Palvelujen ostot	-531 801	-505 990	-462 510	-462 510	-462 510	-462 510
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-44 816	-17 200	-17 200	-17 200	-17 200	-17 200
Avustukset	-128	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-487 853	-515 340	-516 730	-516 730	-516 730	-516 730
Vuokrat	-474 532	-504 040	-505 430	-505 430	-505 430	-505 430
Muut toimintakulut	-13 321	-11 300	-11 300	-11 300	-11 300	-11 300
Toimintakate	-2 872 724	-3 001 540	-2 731 660	-2 766 870	-2 807 170	-2 859 930

Toimintasuunnitelma

Lukio on yleissivistävä toisen asteen oppilaitos, jonne on mahdollista pyrkiä suorittamaan oppivelvollisuuden. Lukio antaa valmiudet jatkaa opintoja korkea-asteella (yliopistot ja ammattikorkeakoulut) ja lukion oppimäärään perustuvissa ammatillisissa oppilaitoksissa. Iisalmessa lukiokoulutus huolehtii paitsi nuorten ja aikuisten lukio-koulutuksesta myös aikuisten perusopetuksesta ja perusopetukseen valmistavasta koulutuksesta.

Lukiokoulutuksessa tapahtuu lähivuosina suuria muutoksia. Lukioita koskeva rahoitusjärjestelmä uudistuu 1.1.2015 ja järjestäjäverkko 1.1.2017. Sähköiset yo-kokeet käynnistyvät syksyllä 2016. Uuden tuntijaon ja opetussuunnitelman käyttöönotto piti tapahtua syksyllä 2016, mutta se siirtynee vuodelle eteenpäin. Oma opetussuunnitelmatyö käynnistyy opetussuunnitelman perusteiden valmistuttua syksyllä 2015.

Lukiokoulutuksen yksikköhinta laskee edelleen (arvio 6 % vuoden 2014 tasosta), mikä yhdessä opiskelijamäärän laskun kanssa aiheuttaa suuren haasteen lukiokoulutuksen järjestämiselle Iisalmessa. Opiskelijakohtaisten kustannusten nousuun ei voida vastata pelkästään opetuksen määrää vähentämällä. Lähiaikoina pääpaino onkin erilaisten sopeuttamistoimenpiteiden kartoittamisessa ja toteuttamisessa.

Toisen asteen järjestämisverkon muutos etenee seuraavalla aikataululla:

- 1/2015 Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisee ohjeet järjestämisluvien hakemisesta.
- 8/2015 Koulutuksen järjestäjien tulee jättää hakemuksensa koulutuksen järjestämiseksi.
- 09-11/2015 Hakemusten käsittely ja esitykset uusiksi järjestämis- ja ylläpitämisluviksi.

- 1-3/2016 Opetus- ja kulttuuriministeriön päätökset uusista järjestämis- ja ylläpitämisluvista.
- 1.1.2017 Uudet koulutuksen järjestämis- ja ylläpitämisluvat voimaan.

Lukiokoulutukselle haetaan järjestämislupaa.

Riskianalyysi

Suurin riskitekijä liittyy lukiokoulutuksen rahoitukseen ja opiskelijamääriin. Mikäli yksikköhinta laskee ennusteiden mukaisesti noin 6 %, tämä tietää noin 110 000 euron lisävajausta rahoituksessa olettaen, että opiskelijamäärissä ei tapahdu enää laskua. Mikäli opiskelijamäärä laskee edelleen, valtionosuuspohja heikkenee entisestään. Opiskelijamäärän lasku ja rahoituksen heikkeneminen heijastuvat opetusmääriin, jolloin vaarana on opettajien työmäärän oleellinen väheneminen. Sopeuttamistoimenpiteet voivat vaikuttaa negatiivisesti myös henkilökunnan jaksamiseen. Opetusmäärän vähentyessä, ryhmäkokojen kasvaessa ja valinnaisuuden kaventuessa lukiokoulutuksen oppimistulokset voivat heikentyä.

7.7.5 Ruoka- ja siivouspalvelut

Tilivelvollinen: Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö

Talous

Koulutuslautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Ruoka- ja siivous- palvelut						
Toimintatuotot	2 703	2 851	2 867	0,6 %	2 867	2 867
Toimintakulut	-2 586	-2 749	-2 734	-0,5 %	-2 762	-2 797
Netto (=toimintakate)	116	103	133	29,4 %	106	70
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-116	-111	-81	-27,7 %	-81	-81
Vyörytys, netto	116	111	-81	-172,6 %	-81	-81

330-3 Ruokahuolto ja siivous	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	2 702 764	2 851 310	2 867 070	2 867 070	2 867 070	2 867 070
Myyntituotot	2 698 374	2 850 610	2 866 830	2 866 830	2 866 830	2 866 830
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	2 680	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 710	700	240	240	240	240
Toimintakulut	-2 586 320	-2 748 640	-2 740 730	-2 734 210	-2 761 540	-2 797 320
Henkilöstökulut	-1 185 856	-1 195 180	-1 166 400	-1 160 880	-1 188 210	-1 223 990
Palkat ja palkkiot	-879 059	-895 060	-868 830	-868 830	-891 070	-920 160
Eläkekulut	-256 266	-247 300	-245 430	-239 910	-243 710	-248 670
Muut henkilösivukulut	-50 531	-52 820	-52 140	-52 140	-53 430	-55 160
Palvelujen ostot	-500 249	-585 620	-624 300	-624 300	-624 300	-624 300
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-672 670	-731 600	-712 230	-711 230	-711 230	-711 230
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-227 545	-236 240	-237 800	-237 800	-237 800	-237 800
Vuokrat	-226 738	-235 740	-237 300	-237 300	-237 300	-237 300
Muut toimintakulut	-807	-500	-500	-500	-500	-500
Toimintakate	116 444	102 670	126 340	132 860	105 530	69 750

Toimintasuunnitelma

Ruokapalvelut:

Yläkoulujen keskittyessä Juhani Ahon kouluun, ruokailee osa oppilaista Lumakeskuksella. Lumakeskuksen ja peruskoulujen ruokalistat yhtenäistetään. Yläkoulujen oppilaille annetaan maksuton välipala: näkkileipää, ravintorasvaa ja maitoa. Ruokaa valmistetaan Lumakeskuksessa sekä Juhani Ahon ja Kangaslammin kouluilla, joista ruoka kuljetetaan päivittäin muihin kouluihin ja päiväkoteihin. Hernejärven kyläkoululla valmistetaan ruoka vielä paikan päällä. Ruojanjakoon käytetään Partalan, Kauppi-Heikin ja Kirkonsalmen kouluissa ostopalvelua. Uusi palveluntuottaja on Lassila & Tikanoja Oyj. Sijaisuuksia hoidetaan paikallisilla sijaisilla ja vuokratyövoimalla. Elintarvikkeiden hankinta on aloitettu IS-Hankinta Oy:n sopimuksilla ja lähiruokaa ostetaan sen mukaan, mitä alueella on tarjolla. Alueellisen tai seudullisen AROMI-ohjelmistokokonaisuuden hankinnasta neuvotellaan.

Kangaslammin koulun peruskorjauksen ajaksi koulun valmistuskeittiön mahdollinen siirtyminen aiheuttanee lisää kuljetuskustannuksia vuosina 2015 ja 2016.

Siivous:

Hernejärven koululla on varauduttu uuden lisärakennuksen (350 m²) siivoukseen syyslukukaudella. Omassa siivouksessa ovat kaupungintalo, kulttuurikeskus, Juhani Ahon, Sourunsalon, Soinlahden, Runnin ja Hernejärven koulut. Keskusvarikon, Edvin Laineen, Kangaslammin, Kauppi-Heikin, Kilpijärven, Kirkonsalmen ja Partalan sekä Iisalmen lyseon siivous hoidetaan ostopalveluna. Uusi palveluntuottaja on Lassila & Tikanoja Oyj. Puhdistusaineet hankitaan IS-hankintojen sopimuksilla. Sijaisuuksia hoidetaan paikallisilla sijaisilla ja vuokratyövoimalla.

Riskianalyysi

Keittiöiden turvallisuus voi olla uhattuna esim. saastumisen tai tulipalon vuoksi. Keittiötilat pidetään ulkopuolisilta lukittuina. Sähkölaitteiden turvallisuutta tarkkaillaan ja keittiöitä valvotaan jatkuvasti kiinteistövalvomon laitteilla. Ruoanvalmistus on keskitetty kolmeen suureen valmistuskeittiöön. Jos yksi keittiö jouduttaisiin sulkemaan, valmistettaisiin ruokaa useassa eri vuorossa kahdessa muussa keittiössä.

Koulu- ja päiväkotiruokailussa on mahdollista tapahtua ruokamyrkytys epidemia. Ruokamyrkytystapauksia estetään henkilökunnan koulutuksella, hyvällä oma-valvontatoiminnalla ja terveystarkastajan tarkastuksien avulla.

7.8 Kulttuurilautakunta

Kulttuurilautakunta vahvistaa alueen kulttuuriperintöä ja iisalmelaisten yhteenkuuluvaisuutta tarjoamalla seudullisesti verkottuneita kulttuuri- ja kirjastopalveluja sekä kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluja luomalla edellytyksiä omaehtoiseen ja monikulttuuriseen toimintaan.

Lautakunnan tehtävänä on huolehtia kansalaisopiston, musiikkiopiston, kirjastopalvelujen, kulttuuripalvelujen ja museotoiminnan järjestämisestä sekä edistää iisalmelaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta ja henkistä hyvinvointia.

Henkilöstö

KULTTUURI-LAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Kansalaisopisto	Vakituiset	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
	Määräaikaiset	23,8	17,3	17,3	17,3	17,3
	Yhteensä	26,1	19,6	19,6	19,6	19,6
Kirjastopalvelut	Vakituiset	14,8	13,8	14,8	15,3	15,3
	Määräaikaiset	0,5	2	0,5		
	Yhteensä	15,3	15,8	15,3	15,3	15,3
Kulttuuritoimi	Vakituiset	4	4	4	4,8	4,8
	Määräaikaiset	1,5	0,3	0,7	0,3	0,3
	Yhteensä	5,5	4,3	4,7	5,1	5,1
Musiikkiopisto	Vakituiset	12,3	11,5	13,5	13,5	13,5
	Määräaikaiset	6,4	5	3	3	3
	Yhteensä	18,7	16,5	16,5	16,5	16,5
Yhteensä	VAKITUISET	33,4	31,6	34,6	35,9	35,9
	MÄÄRÄAIKAISET	32,2	25,3	21,5	20,6	20,6
KULTTUURI-LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	65,6	56,9	56,1	56,5	56,5

V. 2014: Kirjaston määräaikaisista yksi henkilö Virta-hankkeen rahoilla

Kansalaisopisto

Päätoimisen käsityöopettajan tehtävän pyritään vakinaistaminen vuonna 2016.

Kirjasto

Kirjastotoimenjohtaja jää eläkkeelle vuonna 2015. Tehtävä täytetään vakinaisesti. Kirjastoauton kirjastonhoitaja saavuttaa laskennallisen eläkeiän 2015. Mikäli henkilö jää eläkkeelle, tehtävä täytetään vakinaisesti.

Ei lisäsesityksiä.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimessa kukaan ei saavuta laskennallista eläkeikää vuonna 2015.

Kulttuurikeskuksen tilatiimissä on tarvetta osa-aikaiselle tilamestarille. Talousarviossa on varauduttu mahdolliseen ostopalveluun näiltä osin.

Musiikkiopisto

Vuonna 2015 pyritään täyttämään avoinna olevat, tilapäisjärjestelyin tällä hetkellä hoidettavat virat.

Henkilöstön kehittäminen

Vuonna 2015 kansalaisopiston henkilöstöä kehitetään Erasmus1 KA1-hankerahoituksen turvin kieli- ja musiikkikoulutuksella. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan myös maakunnallisen Osaava-hankkeen koulutuksiin.

Kirjaston henkilökunta osallistuu koulutuksiin, joiden järjestäjinä toimivat esim. Maakuntakirjastot ja Itä-Suomen Aluehallintovirasto. Tarkoitus on kehittää henkilökunnan valmiuksia tuottaa sisältöjä verkkokirjastoon. Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakko toimii tiiviissä yhteistyössä, ja kirjastoverkon henkilökunnan kesken jaetaan hyviä käytänteitä.

Kulttuuritoimen osalta painopistealueena on kulttuurin toimintaympäristön kehittäminen ja tapahtumatuotanto. Kulttuurikeskuksen tilapalveluiden henkilöstön koulutuksessa painopistealueena on av-tekniikan hyödyntäminen. Lisäksi henkilöstöä koulutetaan tarvittaessa uusien ohjelmistojen käyttöön. Kulttuuritoimessa ei ole tarvetta henkilöstön uudelleen koulutukselle.

Musiikkiopiston opettajien koulutuksessa pääpaino on ryhmäopetus- ja improvisointikoulutuksessa yhteistyössä kansalaisopiston kanssa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Hyvinvoiva iisalmelainen				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016- 2017
Laadukkaat palvelut kaikille iisalmelaisille	Kansalaisopiston antama opetustuntimäärä ja oppilaiden lukumäärä	10 800 tuntia 7000/1800 oppilasta (brutto/netto)	10 800 tuntia 7000/1800 oppilasta (brutto/netto)	10 800 tuntia 7000/1800 oppilasta (brutto/netto)
	Kulttuuritoimen järjestämien tapahtumien monipuolisuus	Jakauma v. 2014; Musiikki 24, Teatteri 24, Tanssi 0, Yleiskult. 12, Kuvataide 4, Lastenkulttuuri 36, Muut 0	Lisätään tanssi- ja kuvataiteen osuutta	Jakauma pysyy tasaisena
	Lainaaajia/asukas-luku (koko maa 37,8 %)	48 %	50 %	50 %
Lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	Alle 16-vuotiaiden oppilaiden määrä musiikki- ja kansalaisopistossa	556	560	600
	Musiikkiopiston antama opetustuntimäärä	10 800	10 800	10 800
Ikäihmisten hyvinvointi	Kansalaisopiston opiskelijoiden määrä ikäryhmässä 61 vuotta tai enemmän	565	600	800
Monipuolinen harrastustoiminta, ml. terveysliikunta	Kulttuurialan kolmannen sektorin toimijoiden toimintaedellytysten turvaaminen; Avustusmäärärahojen määrä	39 000 €	Pysyy ennallaan	Nousee 15 %
Yhteisöllisyyden ja monikulttuurisuuden edistäminen	Maahanmuuttajien määrä kansalaisopistossa	70	70	70

Osaava iisalmelainen				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016- 2017
Elinikäisen oppimisen edistäminen	Kansalaisopiston opiskelijamäärä kuntalaisista	8,2 %	8,5 %	yli 10 %
	Kokonaislainaus/ asukasluku (koko maa 17,2 %)	19,9 %	20 %	20 %

Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2025
Virkistys-, kulttuuri- ja liikuntaympäristöjen kehittäminen	Koljonvirran alueen kehittäminen: Juhani Ahon museon ja Koljonvirran opastuskeskuksen kävijämäärät	Nykyiset kävijämäärät: Juhani Ahon museo 3387, Opastuskeskus 3500	Nousevat 1 %	Nousevat 3 %
	Kehittämissuunnitelmien toteutuminen	66 % nykyisen suunnitelman toimenpiteistä toteutuu	90 % toimenpiteistä toteutuu, uusi suunnitelma tehty	Uusi kehittämissuunnitelma toteutunut

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2013	Hankintapaikka	Hankintatapa
Kansalaisopiston opetus	Tarve säilyy ennallaan	99 %	1 %	Yrittäjyyden tunnuspiirteiden tulee toteutua palveluntarjoajien osalta.	Ostopalveluna
Kirjastopalvelut	Tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	99 %	1 %	Sunnuntain aukiolot hoitaa vartiointipalvelu.	Ostopalveluna
Kulttuuritoimi	Tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	98,2 %	1,8 %	Tehostemestari-palveluja satunnaisesti alan yrityksiltä	Ostopalveluna
Musiikin opetus	Tarve ennallaan	100 %			

7.8.1 Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kansalaisopisto						
Toimintatuotot	177	164	215	31,0 %	215	215
Toimintakulut	-699	-711	-773	8,7 %	-776	-779
Netto (=toimintakate)	-522	-547	-558	2,0 %	-560	-564
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	92	-90	-91	1,8 %	-91	-91
Vyörytys, netto	92	-90	-91	1,8 %	-91	-91
400-3 Kansalaisopisto	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	177 414	164 430	215 430	215 430	215 430	215 430
Myyntituotot	0	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maksutuotot	154 130	158 930	158 930	158 930	158 930	158 930
Tuet ja avustukset	18 673	4 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Muut toimintatuotot	4 611	500	500	500	500	500
Toimintakulut	-698 979	-710 960	-768 050	-773 040	-775 790	-779 380
Henkilöstökulut	-462 473	-488 000	-502 480	-507 470	-510 220	-513 810
Palkat ja palkkiot	-343 258	-367 300	-381 290	-381 290	-383 520	-386 470
Eläkekulut	-100 149	-99 620	-99 500	-103 910	-104 290	-104 790
Muut henkilösivukulut	-19 066	-21 080	-21 690	-22 270	-22 410	-22 550
Palvelujen ostot	-121 921	-107 460	-149 450	-149 450	-149 450	-149 450
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-10 272	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-104 313	-107 300	-107 920	-107 920	-107 920	-107 920
Vuokrat	-101 203	-103 300	-104 920	-104 920	-104 920	-104 920
Muut toimintakulut	-3 110	-4 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Toimintakate	-521 565	-546 530	-552 620	-557 610	-560 360	-563 950

Toimintasuunnitelma

Kansalaisopisto luo kaupunkiin sivistyksellistä tasa-arvoa sekä elinikäistä henkistä ja fyysistä vireyttä järjestämällä kaikkien kuntalaisten saataville opetusta yleishyödyllisissä tiedoissa ja taidoissa. Erityisesti toimintaa kohdistetaan ikääntyvälle senioriväestölle. Kansalaisopisto pyrkii olemaan lisäksi Iisalmen kaupungin kansainvälisyyden ja suvaitsevuuden keskus. Toimintavuonna kansainvälinen toiminta opistossa on vilkasta, sillä Iisalmen kansalaisopisto on saanut tähän toimintaan ulkopuolista rahoitusta seuraavasti:

Opetushallitukselta laatu- ja kehittämisavustusta kansainvälistymiseen, josta vuodelle 2015 jää 33.500 euroa sekä Erasmus+ EU-rahaa Opetusministeriön alaiselta Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMOlta vuodelle 2015 jää 17.500 euroa.

Lisäksi kansalaisopisto on mukana toisessa Erasmus+ -hankkeessa, jonka rahoitus kulkee ranskalaisen kumppanin kautta.

Riskianalyysi

Kuntien ja valtion tuki vaikuttaa merkittävästi kansalaisopiston toimintaedellytyksiin. Valtion menojen karsimiseksi vapaan sivistystyön rahoitukseen on suunniteltu jopa 20 prosentin vähennystä. Yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa myös asiakkaiden kykyyn selviytyä opintomaksuista.

Resurssien kohdentamisessa on mietittävä, kenelle erityisesti kurssit kohdennetaan ja mihin hintaan. Kansalaisopiston tehtävä on edistää sivistyksellistä tasa-arvoa. Tässä epäonnistutaan, mikäli kurssin hinta tai kurssille tuleminen henkinen kynnyks muodostuu liian korkeaksi.

Opiskelu kansalaisopistossa on vapaaehtoista ja maksullista, joten opetuksen on oltava laadukasta ja kiinnostavaa. Oikeanlaisten innostavien opettajien rekrytointi on äärettömän tärkeää.

7.8.2 Kirjastopalvelut

Tilivelvollinen: Kirjastotoimenjohtaja

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kirjastopalvelut						
Toimintatuotot	67	92	63	-31,6 %	63	63
Toimintakulut	-1 195	-1 193	-1 205	1,0 %	-1 225	-1 244
Netto (=toimintakate)	-1 128	-1 101	-1 142	3,7 %	-1 162	-1 182
Suunnitelmapoistot	-54	-46	-35	-24,7 %	-34	-22
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-43	-42	-43	1,9 %	-43	-43
Vyörytys, netto	-43	-42	-43	1,9 %	-43	-43

410-3 Kirjastopalvelut	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	67 101	91 550	62 600	62 600	62 600	62 600
Myyntituotot	126	0	0	0	0	0
Maksutuotot	30 124	44 100	46 100	46 100	46 100	46 100
Tuet ja avustukset	24 458	34 450	2 000	2 000	2 000	2 000
Muut toimintatuotot	12 393	13 000	14 500	14 500	14 500	14 500
Toimintakulut	-1 194 659	-1 192 890	-1 201 160	-1 204 520	-1 224 610	-1 244 440
Henkilöstökulut	-651 612	-635 210	-626 040	-629 400	-649 490	-669 320
Palkat ja palkkiot	-487 578	-484 580	-475 200	-471 200	-487 550	-503 690
Eläkekulut	-136 154	-122 740	-122 770	-130 210	-132 980	-135 740
Muut henkilösivukulut	-27 880	-27 890	-28 070	-27 990	-28 960	-29 890
Palvelujen ostot	-161 933	-175 440	-173 030	-173 030	-173 030	-173 030
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-193 444	-188 900	-199 600	-199 600	-199 600	-199 600
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-187 670	-193 340	-202 490	-202 490	-202 490	-202 490
Vuokrat	-183 936	-192 740	-197 840	-197 840	-197 840	-197 840
Muut toimintakulut	-3 734	-600	-4 650	-4 650	-4 650	-4 650
Toimintakate	-1 127 558	-1 101 340	-1 138 560	-1 141 920	-1 162 010	-1 181 840

Toimintasuunnitelma

Tulosalueen keskeisiä tehtäviä ovat lukuharrastuksen, tiedonhaun ja elinikäisen oppimisen tukeminen. Kirjaston tehtävänä on taata kuntalaisille tasavertaiset mahdollisuudet kulttuuriin, viihteeseen ja oppimiseen. Kirjastoihin heijastuvat yleiset muutokset yhteiskunnassa. Näistä kirjastotyön kannalta keskeisimpiä ovat verkottuminen, verkkoasiointi (e-aineisto) ja vuorovaikutteisuus. Kirjaston käytössä näkyvät ikääntyminen ja maahanmuutto. Keskeisiin tehtäviin kuuluvat myös yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa esim. erilaisten tapahtumien järjestämisessä ja messuille osallistuminen.

Kirjasto on mukana EU:n rahoittamassa Library. I love it -hankkeessa. Tämän kansainvälisen hankkeen tavoitteena on verkostoituminen, tutustuminen uusiin kulttuureihin ja työmuotoihin ja kirjastoammatillisuuden vahvistaminen. Hanke päättyy vuonna 2015.

Kirjastojärjestelmä ja verkkokirjasto päivitetään kevään 2015 aikana. Kirjaston verkkopalveluja ja -sisältöjä tullaan kehittämään tulevina vuosina ja uusia e-aineistoja hankitaan jo vuoden 2015 aikana 8500 eurolla.

Kirjasto on muutoksessa ja siitä on tulossa yhä enemmän ihmisten kohtaamispaikka niin että siellä on enenevässä määrin tapahtumia ja elämyksiä. Asiakkaat kohdataan sekä kirjaston tiloissa että verkkopalveluissa.

Riskianalyysi

Kirjaston verkkopalveluja tullaan kehittämään seuraavina vuosina. Tilastojen mukaan asiakkaat ovat siirtyneet käyttämään verkkopalveluja yhä enenevässä määrin ja nuorison luku- ja kuuntelutaito perustuvat enenevässä määrin verkkomediaan. Tämä edellyttää henkilökunnan kouluttamista, sillä verkkokirjastoon pitää pystyä tuottamaan aineistoja ja artikkeleita asiakkailleen. Uuden kirjastojärjestelmän ja verkkokirjaston avulla varmistetaan laadukas ja nykyaikainen kirjastojärjestelmä, johon sisältyy kehittyvät

verkkopalvelut. Riskinä on, ettei projektiin osallistuvilla henkilöillä jää suunnitelmien mukaisesti aikaa projektin eteenpäinviemiseen päivittäiseltä työltä.

Verkkopalvelujen yleistyminen ja ihmisten ajankäytöstä kilpailu ovat tuoneet haasteen kirjastolle. Jokainen päättää itse käyttääkö hän kirjaston palveluja vai korvaako hän kirjaston palvelut muulla tarjonnalla. Riskinä on, ettei kirjasto pysy kehityksessä mukana, jolloin kirjaston käyttö vähenee oleellisesti.

7.8.3 Kulttuuritoimi

Tilivelvollinen: Kulttuuritoimenjohtaja

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kulttuuritoimi						
Toimintatuotot	173	116	157	35,8 %	157	157
Toimintakulut	-664	-621	-707	13,8 %	-712	-717
Netto (=toimintakate)	-491	-506	-550	8,8 %	-555	-560
Suunnitelmapoistot	-26	-26	-47	81,6 %	-57	-59
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-23	-23	-23	1,8 %	-23	-23
Vyörytys, netto	-23	-23	-23	1,8 %	-23	-23

420-3 Kulttuuripalvelut	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	173 329	115 640	157 040	157 040	157 040	157 040
Myyntituotot	1 368	2 200	3 050	3 050	3 050	3 050
Maksutuotot	34 219	40 100	38 000	38 000	38 000	38 000
Tuet ja avustukset	55 330	0	42 150	42 150	42 150	42 150
Muut toimintatuotot	82 412	73 340	73 840	73 840	73 840	73 840
Toimintakulut	-663 992	-621 330	-703 070	-707 110	-711 540	-717 330
Henkilöstökulut	-228 688	-189 730	-215 870	-219 910	-224 340	-230 130
Palkat ja palkkiot	-172 000	-141 210	-165 410	-165 410	-169 010	-173 710
Eläkekulut	-46 923	-40 410	-41 130	-44 830	-45 430	-46 240
Muut henkilösivukulut	-9 765	-8 110	-9 330	-9 670	-9 900	-10 180
Palvelujen ostot	-148 414	-136 380	-156 990	-156 990	-156 990	-156 990
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-9 039	-8 800	-8 350	-8 350	-8 350	-8 350
Avustukset	-39 000	-39 000	-39 000	-39 000	-39 000	-39 000
Muut toimintakulut	-238 851	-247 420	-282 860	-282 860	-282 860	-282 860
Vuokrat	-233 898	-236 420	-267 250	-267 250	-267 250	-267 250
Muut toimintakulut	-4 953	-11 000	-15 610	-15 610	-15 610	-15 610
Toimintakate	-490 663	-505 690	-546 030	-550 070	-554 500	-560 290

Toimintasuunnitelma

Iisalmen kulttuuritoimi on mukana edistämässä, tukemassa ja järjestämässä kulttuuri-toimintaa Iisalmessa. Keskeisenä tehtävänä on kehittää kulttuurin toimintaympäristöä mm. hankkeilla ja yhteistyöverkostoilla.

Kulttuuritoimen toiminta-alueita ovat kulttuurin toimintaedellytysten tukeminen, Kulttuurikeskuksen tilojen hallinnointi, vuokraus ja palvelut, kulttuuritapahtumat Juhani Ahon museolla ja kulttuurikeskuksessa, museotoiminta, näyttelytoiminta sekä kaupungin taidekokoelman ylläpito.

Juhani Ahon museon rakennukset ja Koljonvirran opastuskeskus siirtyivät teknisen keskuksen tilapalveluiden hallintaan. Museotoiminnan budjettiin lisätään v. 2015 rakennusten sisäiset vuokrat. Museolle tarvitaan myös lisää henkilöstöresurssia kesäksi, joten kesäksi 2015 haetaan museo-opasta töihin kesätyötuella.

Kulttuurikeskuksen kokous- ja seminaaritoimintaa kehitetään lähivuosina yhteistyössä elinvoimapalveluiden kanssa. Kulttuurikeskuksen tilapalvelun käyttämä tilojen varaus- ja hallintaohjelma Webtimmi on päivitettävä v. 2015 aikana. Kulttuurikeskuksen osuus hankinnasta on n. 20 %. Kulttuurikeskuksen tila- ja tehostemestarin palveluita joudutaan satunnaisesti ostamaan ulkopuolelta.

Iisalmi järjestää v.2015 Ylä-Savon yhteisen veteraanipäivän juhlan. Juhlan järjestämiseen tarvitaan lisäresursseja.

Jatketaan tiivistä yhteistyötä Ylä-Savon alueen kulttuuritoimien kanssa. Erityisesti pyritään jatkamaan yhteisten kehittämisresurssien hakua hankkeiden kautta. Painopisteenä vuodelle 2015 on kulttuuritoimen ja kolmannen sektorin yhteistyön kehittäminen. Työtä tehdään hankeresurssien avustuksella. Kulttuuritoimen Tehdään Yhessä 2 -hanke jatkuu ensi vuoden puolelle.

Kulttuuritoimella on suunnitelmavuosina vahvistuva rooli kaupungin elinvoimaisuuden, imagon ja kulttuurimatkailun kehittämisessä. Kulttuuritoimi on tiiviisti mukana Culture Finland -hankkeen aluekoordinaatiotyössä. Tarkoituksena on lisätä kulttuurin ja matkailun toimialojen yhteistyötä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan kulttuuriosallistuminen on Suomessa lisääntynyt ja väestöryhmien väliset osallistumiserot ovat tasoittuneet. On kuitenkin ryhmiä, joissa osallistuminen on hyvin vähäistä. Kulttuuripalvelut keskittyvät suurimpiin kaupunkeihin, jolloin palveluiden saatavuus vaihtelee maan eri osissa. Tietoisuus taiteen ja kulttuurin myönteisistä vaikutuksista väestön hyvinvointiin ja kulttuurilähtöisten menetelmien hyödyntäminen yhteiskunnallisen toiminnan eri alueilla on lisääntynyt. Paikallisesti Iisalmessa on haasteena vahvistaa vähän osallistuvien osallistumista kulttuuriin. Myös kulttuuripalvelujen tasavertaiseen saatavuuteen ja saavutettavuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Riskianalyysi

Kulttuuritoimen osalta toiminnallinen, taloudellinen ja strateginen riski on yleisen taloudellisen tilanteen huononeminen. Kun kuntalaisten taloudellinen tilanne huononee, karsitaan ensimmäisenä vapaa-ajan palveluista, jolloin kulttuuripalvelujen käyttö vähenee.

Kuntatalouden kiristyessä on vaarana kulttuuritoimen määrärahojen leikkaus. Jos kolmannen sektorin avustusmäärärahoja leikataan, laskee kulttuuritarjonnan määrä

kunnassa, jolloin kulttuuria harrastavien ja kuluttavien määrä laskee. Jos leikataan tapahtumamäärärahoja, kulttuurikeskuksen tapahtumien määrä laskee, jolloin on vaarana että kulttuurikeskuksen maine tapahtumapaikkana ja konserttitalona vahingoittuu. Tämä vaikuttaisi kielteisesti kahdella tavalla: Artistit eivät koe kulttuurikeskusta houkuttelevana esiintymispaikkana ja toisaalta yleisömäärä laskee tarjonnan ja laadun laskiessa.

Vahinkoriskejä kulttuuritoimen osalta ovat kaupungin taidekokoelman vahingoittuminen (tahallinen tai tahaton), katoaminen tai varastaminen, kulttuurikeskuksen kaluston vahingoittuminen tai hätätilanne kulttuurikeskuksessa (tulipalo, hyökkääjä tmv.), josta voisi seurata sekä henkilö- että omaisuusvahinkoja.

7.8.4 Musiikkiopisto

Tilivelvollinen: Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori

Talous

Kulttuurilautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Musiikkiopisto						
Toimintatuotot	215	254	259	1,9 %	259	259
Toimintakulut	-721	-767	-799	4,1 %	-810	-824
Netto (=toimintakate)	-506	-513	-540	5,2 %	-551	-565
Suunnitelmapoistot	-2	-4	-2	-40,3 %	-1	-1
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-95	-93	-95	1,9 %	-95	-95
Vyörytys, netto	-95	-93	-95	1,9 %	-95	-95

430-3 Musiikkiopetus	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	214 966	253 950	258 840	258 840	258 840	258 840
Myyntituotot	91 135	92 000	89 300	89 300	89 300	89 300
Maksutuotot	116 446	133 250	133 200	133 200	133 200	133 200
Tuet ja avustukset	853	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	6 532	28 700	36 340	36 340	36 340	36 340
Toimintakulut	-721 115	-767 430	-787 050	-799 090	-809 780	-823 710
Henkilöstökulut	-609 654	-630 150	-633 270	-645 310	-656 000	-669 930
Palkat ja palkkiot	-481 462	-503 030	-509 770	-509 770	-518 450	-529 810
Eläkekulut	-100 803	-98 240	-94 720	-105 760	-107 240	-109 170
Muut henkilösivukulut	-27 389	-28 880	-28 780	-29 780	-30 310	-30 950
Palvelujen ostot	-63 813	-87 930	-100 220	-100 220	-100 220	-100 220
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 614	-7 000	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-41 034	-42 350	-42 560	-42 560	-42 560	-42 560
Vuokrat	-37 136	-38 350	-38 560	-38 560	-38 560	-38 560
Muut toimintakulut	-3 898	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Toimintakate	-506 149	-513 480	-528 210	-540 250	-550 940	-564 870

Toimintasuunnitelma

Nykyisen laajuisen ja laatuisen opetustarjonnan järjestäminen kaikissa toimintakunnissa. Määrällisenä tavoitteena on valtionosuuden edellyttämä opetustuntimäärä. Opetuksen laajuutta ja laatua kuvaavat opetusaineiden lukumäärä sekä oppilaiden suorittamien tasokokeiden lukumäärä.

E erityisenä painopistealueena vuonna 2015 on pohjoismaisen Nordplus Junior – hankkeen läpivienti.

Riskianalyysi

Lapsille suunnattua harrastustoimintaa on yhä enemmän, toisaalta lasten ja nuorten sitoutuminen yhteen harrastukseen on yhä löyhempää. Lasten ja nuorten harrastamisessa ääripäät korostuvat – jotkut lapset ja nuoret käyttävät paljon aikaan useisiin harrastuksiin, kun taas toisaalta osa nuorista ei juuri harrasta mitään. Harrastamisen yhä kohoava hinta eriarvoistaa lapsia.

Ylä-Savon musiikkiopiston toiminta perustuu viiden kunnan sekä valtion tukeen. Kiuruvesi on ilmoittanut vähentävänsä oppilaspaikkojaan viidellä. Kuntien ja/tai valtion tuen väheneminen vaikeuttaa merkittävästi musiikkiopiston toimintaedellytyksiin. Lisäksi yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa asiakkaiden kykyyn selviytyä opintomaksuista.

Opiskelu musiikkiopistossa on vapaaehtoista ja maksullista, joten opetuksen on oltava laadukasta ja kiinnostavaa.

7.9 Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunnan alaisuuteen kuuluvat tulosalueina vapaa-aikatoimi (liikunta- ja nuorisopalvelut, liikunta- ja nuorisotilojen ja -alueiden kunnossapito) ja uimahalli. Hanketoiminnalla vahvistetaan liikunta- ja nuorisopalvelujen kehittämistä.

Liikuntapalvelujen tärkeimpänä tavoitteena on liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen. Toimintaa järjestetään lapsille ja nuorille, aikuisväestölle, ikäihmisille ja erityisryhmille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toiminnan painotus on elinkaaren molemmissa päissä sekä erityisryhmissä. Eri liikunta- ja nuorisojärjestöjen, eläkeläisjärjestöjen, vammais- ja kansanterveysjärjestöjen merkitys osana palveluverkkoa liikunnan edistäjinä ja palveluntarjoajina on keskeinen. Myös yksityiset palvelutarjoajat täydentävät hyvin liikuntapalvelujen tarjontaa Iisalmessa.

Nuorisopalvelujen tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja vahvistaa nuoria sosiaalisesti sekä lisätä nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisotyötä tehdään kahdella nuorisotilalla ja työtä kehitetään jalkautumalla oppilaitoksiin ja nuorten kokoontumispaikoille. Iisalmessa toimii myös nuorten vaikuttaja ryhmä INN. Nuorisotyö on mukana Savon alueen nuorten nettiportaali Po1ntissa yhdessä noin 20 muun alueen kunnan kanssa. Etsivää nuorisotyötä ja tyttötyötä järjestetään ostopalvelusopimuksilla. Etsivä nuorisotyö on tuen tarpeessa olevan nuoren tavoittamista ja auttamista palvelujen ja muun tuen piiriin. Tyttötyötä toteutetaan pienryhmätoimintana. Nuorten kesätyötoiminta ennaltaehkäisee syrjäytymistä ja tukee nuorisotakuuta kesätyötuen lisäksi tarjoamalla opastusta kesätyön hakuun ja tietoa työelämän pelisääntöihin.

Vapaa-aikapalvelukeskus vastaa **nuorten ohjaus- ja palveluverkoston** toiminnasta (monialainen työryhmä). Monialainen työryhmä koordinoi lisäksi nuorisotakuun toteutumista laaditun suunnitelman mukaan. Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto toimii yli hallintorajojen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Liikunta- ja nuorisotilojen ja alueiden verkosto on laaja ja liikuntapalvelut luo edellytykset liikunnan omatoimiseen ja järjestöjen ohjaamaan harrastamiseen suunnittelemalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkojen ja alueiden kehittämistä toteutetaan pääosin investointimäärärahojen puitteissa. Monipuoliset, viihtyisät, turvalliset ja helposti saavutettavat liikuntapaikat innostavat liikkumaan ja ovat Iisalmen yksi vetovoimatekijöistä. Liikuntapaikkaverkosto haja-asutusalueiden luistinratojen ja hiihtolatujen osalta hoidetaan ostopalveluilla sekä harkinnanvaraisilla avustuksilla.

Liikunta- ja nuorisotapahtumia järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vapaa-aikapalvelukeskus vastaa kaikista kaupungin liikuntatilojen varauksista ja käytön ohjauksesta. Vapaa-aikapalvelukeskus myöntää avustuksia liikunta- ja nuorisojärjestöjen sekä vammaisjärjestöjen liikuntatoimintaan sekä järjestöjen ylläpitämiin tilojen kunnossapitokohteisiin.

Uimahallin merkitys seudullisena palveluna kaiken ikäisten kansalaisten liikuttajana sekä terveyden ja hyvinvoinnin lisääjänä on merkittävä. Uimahalli vastaa mm. iisalme-

laisten ja lähialueiden alakoulujen uimaopetuksesta. Uimahallin vastaanotto toimii myös vapaa-aikapalvelujen infopisteenä.

Toimintaympäristön muutokset

Liikuntalaki uudistuu 1.1.2015. Uuden liikuntalain mukaisesti kaupungin tehtävänä on edelleen luoda edellytyksiä paikallistasolla kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja sekä kehittämällä kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä. Uuden liikuntalain mukaan osana terveyden ja hyvinvoinnin kehittämistä kuntien tulisi arvioida myös kunnan asukkaiden liikunta-aktiivisuutta.

Nuorisolaki on uudistumassa. Tavoitteena on, että uusi laki tulisi voimaan 1.1.2016. Lain myötä muuttuu myös nuorisotyön valtionosuus, koska ikärajoja ollaan muuttamassa. Nuorisotyössä on meneillään valtakunnallinen nuorisotyön tunnusluvut-hanke, joka tulee ohjaamaan valtakunnallisesti nuorisotyön tunnuslukujen, laadun ja vaikuttavuuden seuraamista.

Vapaa-aikapalvelukeskuksen organisaatiota kehitetään osana kaupungin organisaatio-uudistusta.

Henkilöstö

Vapaa-aikalautakunta	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Vapaa-aikatoimi						
	Vakituiset	16,7	18	18	18	18
	Määräaikaiset	1,9	1,5	0,9		
Uimahalli	Yhteensä	18,6	19,5	18,9	18,0	18,0
	Vakituiset	13,3	13	13	13	13
Yhteensä	Määräaikaiset	0,4	0,6			
	Yhteensä	13,7	13,6	13,0	13,0	13,0
LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Vakituiset	30	31	31	31	31
	Määräaikaiset	2,3	2,1	0,9		
	Yhteensä	32,3	33,1	31,9	31	31

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2015

-

Lisäykset 2015

-

Määräaikaiset 2015

Kunnossapitopalvelussa on kesä- ja kausityöntekijöitä, jotka hoitavat ulkoalueita ja liikuntatoimen kenttiä. Koulunuoriso-ohjaaja toimii määräaikaisena hankerahoituksella. Lisäksi nuorisopalvelussa ja liikunnanohjauksessa toimii määräaikaisia tuntiohjaajia.

Perustelut vuosien 2016-2017 henkilöstömuutoksille

-

Henkilöstön kehittäminen

Työhyvinvointikyselyn perustella on valittu kehittämiskohteita, joista on koottu palvelukeskuksen yhteiset pelisäännöt. Kehittämiskohteita arvioidaan kaksi kertaa vuodessa pidettävien henkilöstöpäivien yhteydessä sekä kehityskeskusteluissa (kehityskeskustelujen tavoite 100 %). Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa kehitetään ja ylläpidetään tehdyn suunnitelman mukaisesti.

Henkilöstön työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa työsuojelutarkastukset vuoden 2014 aikana.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Nuoret tulevaisuuden tekijöinä				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Syrjäytymisen ehkäiseminen	Työllisyyden edistäminen (kesätyötoiminta) / kesätyötukea saavien nuorten määrä, twist-nuoret	Kesätyötukea saaneiden lukumäärä 197, Twist-nuoret 61	300	300
	Perusnuorisotyön toimintaan ja tapahtumiin osallistuneet lkm	Kävijämäärä v. 2013 yht. 14 000	Kävijämäärä ja tavoitetut nuoret 14 500	Kävijämäärä ja tavoitetut nuoret 15 000
	Kohdennettu nuorisotyö * koulunuorisotyöhön osall. määrä	Osall.määrä 877 (Linkki-hanke käynnistyi 9 /2013)	Osallistujien ja tavoitettujen määrä kasvaa + 3%	Osallistujien ja tavoitettujen määrä kasvaa + 3%
	* tyttötyöhön osall. määrä	Tyttötyön osall.määrä 655	Osallistujien määrä kasvaa 3%	Osallistujien määrä kasvaa 3%
Nuorisotakuusuunnitelman toteutuminen / toimenpiteiden toteutuminen	Etsivään nuorisotyö: * ohjautuneiden / asiakkuuteen ohjautuneiden nuorten määrä	Vuonna 2013 ohjautuneita 132, joista asiakkuus 97 nuoreen	Arvioidaan sanallisesti	
	Ns. virtaluku: nuoren työttömyys päättyi ennen 3 kuukautta	Luku nuorisotakuuraportissa (elokuu 89,0%)	Luku maakunnan keskiarvon paremmalla puolella	
	Ilmiöt / kehitettävät asiat	Arvioidaan sanallisesti nuorisotakuuraportissa	Kehitettävien asioiden toteutuminen arvioidaan sanallisesti	Kehitettävien asioiden toteutuminen arvioidaan sanallisesti

Hyvinvoiva iisalmelainen				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen	Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan korkeintaan 1 h viikossa 8.-9. luokan oppilaista (kouluterveystutkimus)	2013 = 30,6 %	30 %	2017 = 30 %
	Sporttaritoiminnan omatoimisen liikunnan harrastamisen määrä yläkoululaisilla / vko	3,7 krt / vko	3,8 krt / vko	3,8 krt / vklo
	Ohjatun liikunnan kausikorttien määrä	800 kpl	750 kpl	750 kpl
	Lasten ja nuorten sekä eläkeläisten ja erityisryhmien liikuntaa tuetaan edullisimmilla käyttömaksuilla	Huomioitu tilojen ja alueiden käyttötaksoissa	Indeksitarkistukset	Indeksitarkistukset
	Tilojen ja alueiden käyttöasteet (ka)	Päiväkäyttö: 49 % Iltakäyttö: 62 %	Päiväkäyttö: 55 % Iltakäyttö: 62 %	Päiväkäyttö: 55 % Iltakäyttö: 62 %
Ikäihmisten / erityisryhmien hyvinvointi	Myytyjen Seniorikorttien määrä / uimahallin käyntikerrat	300 / 12 000	400 / 16 000	450 / 18 000
	Ikäihmisten ja erityisryhmien ohjattujen liikuntaryhmien määrä	25 ryh. / vko	25 ryh. / vko	25 ryh. / vko
Monipuolinen harrastustoiminta	Järjestötoiminnassa olevien alle 18-vuotiaiden määrä	2 800	2 800	2 800
	Avustettavien järjestöjen määrä	65	70	70
	Ohjattujen liikuntaryhmien määrät lapsille, nuorille ja aikuisväestölle sekä erityisryhmille	Määrät hyvällä tasolla.	Vuoden 2014 tasolla	Vuoden 2014 tasolla

Virkistys-, kulttuuri- ja liikkumisympäristön kehittäminen				
Linjaukset	Indikaattori/mit-tari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Virikkeellinen ja turvallinen liikkumisympäristö omatoimisen liikkumisen edistäjänä	Uimahallin kävijämäärä Puuttuvien turvallisuussuunnitelmien valmistuminen	162 000 Uimahalli, Kankaan Liikunta-puisto Liikuntahalli Jäähalli, Sankari-niemi, Paloisvuori	162 000 Hanhilampi, Väestönsuoja	160 000
Investointiohjelman mukaisen liikuntapaikkarakentamisen toteutuminen	Toteutuneet hankkeet		Sankariniemen urheilukentän pinnoitteen uusiminen, frisbee-golfradan laajentaminen, tärkeimpien ulkoilureittien pitäminen käyttäjäturvallisena	Mm. Sankariniemen kentän käytön lisääminen kamera-valvonta porttiratkaisu
Lähiliikuntapaikkasuunnitelman tekeminen tuleville vuosille	Toteutuminen	Ei varsinaista pitemmän ajan suunnitelmaa	Suunnitelman valmistuminen	

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2015	Hankintapaikka	Hankintatapa
Liikuntatoiminta					
Ohjattu terveysliikunta aikuisväestölle ja erityisryhmille	tarve kasvaa (ikäntyneiden määrä kasvaa)	50 %	50 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus
Lasten ja nuorten liikunta	tarve kasvaa	60 %	40 %	Liikuntajärjestöt ja yksityiset palveluntarjoajat	Kumpp.sopimus
Järjestöyhteistyö	tarve kasvaa			Liikunta- ja nuorisojärjestöt ja erityisryhmät	Avustukset Kumpp.sopimus
Nuorisopalvelut					
Oma toiminta, kohdentaminen	tarve kasvaa	100 %			
Kesätyötoiminta	tarve kasvaa	100 %			
Tytöt toimii	tarve kasvaa	50 %	50 %	Nuorten Palvelu ry.	Ostopalvelu
Etsivä Nuorisotyö	tarve kasvaa		100 %	Iisalmen Nuorison Tuki ry.	Ostopalvelu
Tilat ja alueet					
Kunnossapito	tarve ennallaan	80 %	20 %	Liikuntajärjestöt, yksityiset palveluntarjoajat	Ostopalvelu, kumpp.sopimus
Uimahallipalvelut	tarve kasvaa	93 %	7 %	Yksityiset palvelun tuottajat	Ostopalvelu

7.9.1 Vapaa-aikatoimi

Tilivelvollinen: Vapaa-aikatoimenjohtaja

Talous

Vapaa-aikalautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Vapaa-aikatoimi						
Toimintatuotot	274	283	299	5,6 %	299	299
Toimintakulut	-2 515	-2 571	-2 620	1,9 %	-2 642	-2 666
Netto (=toimintakate)	-2 241	-2 288	-2 320	1,4 %	-2 342	-2 367
Suunnitelmapoistot	-92	-97	-95	-2,7 %	-87	-81
Vyörytystuotot	218	224	241	7,7 %	241	241
Vyörytyskulut	-249	-251	-260	3,5 %	-260	-260
Vyörytys, netto	-31	-28	-20	-29,7 %	-20	-20

500-3 Vapaa-aikatoimi	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	274 327	283 100	299 070	299 070	299 070	299 070
Myyntituotot	43 790	52 100	52 100	52 100	52 100	52 100
Maksutuotot	8 516	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset	52 520	34 000	33 300	33 300	33 300	33 300
Muut toimintatuotot	169 501	187 000	203 670	203 670	203 670	203 670
Toimintakulut	-2 515 086	-2 570 920	-2 625 800	-2 619 550	-2 641 540	-2 666 040
Henkilöstökulut	-822 368	-835 460	-854 760	-853 810	-872 500	-897 000
Palkat ja palkkiot	-617 474	-629 440	-649 200	-649 200	-664 410	-684 320
Eläkekulut	-169 968	-170 170	-168 940	-166 980	-169 600	-172 980
Muut henkilösivukulut	-34 926	-35 850	-36 620	-37 630	-38 490	-39 700
Palvelujen ostot	-391 741	-401 920	-415 760	-414 760	-415 760	-415 760
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-106 321	-103 350	-106 850	-104 550	-106 850	-106 850
Avustukset	-126 585	-130 600	-130 600	-128 600	-128 600	-128 600
Muut toimintakulut	-1 068 071	-1 099 590	-1 117 830	-1 117 830	-1 117 830	-1 117 830
Vuokrat	-1 053 701	-1 080 630	-1 103 030	-1 103 030	-1 103 030	-1 103 030
Muut toimintakulut	-14 370	-18 960	-14 800	-14 800	-14 800	-14 800
Toimintakate	-2 240 759	-2 287 820	-2 326 730	-2 320 480	-2 342 470	-2 366 970

Toimintasuunnitelma

Talousarviovuosi 2015

Kaupungin strategiaa päämääriä tuetaan parhaiten edistämällä liikunnallista elämäntapaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Nuorisopalveluilla ehkäistään nuorten syrjäytymistä. Liikuntatilojen ja alueiden kunnossapidossa painotetaan virikkeellisen ja turvallisen liikkumisympäristön kehittämistä.

Vapaa-aikatoimen taksoihin tehdään indeksitarkistukset.

Etsivässä nuorisotyössä kolmannen työntekijän lisäys ei vaikuta Iisalmen Nuorison Tuki ry:n kanssa tehdyn ostopalvelusopimuksen suuruuteen (ostopalveluissa 18 000 €). Perusnuorisotyötä kehitetään jalkautumalla enemmän nuorten luo. Käytettävissä olevia

testamenttivaroja ohjataan tyttö- ja poikatyöhön (ostopalveluissa käytössä yhteensä 41 000 €), painopisteenä työssä on pienryhmätoiminta ja sitä kautta syrjäytymisen ehkäisy.

Monialaisen työryhmän (nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) toiminta on vapaa-aikalautakunnan alaista toimintaa. Monialainen työryhmä koordinoi nuorisotakuusta laaditun suunnitelman toteutumista ja raportoinnista.

Palveluja tuotetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Liikunta- ja nuorisotapahtumia järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden (kolmas sektori ja yritys-elämä) kanssa. Erityisryhmien liikunnassa laatusoa ylläpidetään palkkaamalla ammattitaitoisia tuntiohjaajia.

Liikunta- ja nuorisopalvelussa käynnistetään yhteistyö Soten kanssa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hanketoiminnalla toteutetaan koulunuorisotyötä sekä edistetään monikulttuurisuutta ja kotouttamista (Linkki-koulunuorisotyön hanke ja Liikunnalla Hyvinvointia – Ylä-Savon maahanmuuttajien liikuntahanke). Uusia hankemahdollisuuksia selvitetään. Esim. Linkki -koulunuorisotyönhanke lisää omalta osaltaan nuorten aktivointia ja osallisuutta sekä vaikuttamismahdollisuuksia.

Sähköisiä palveluja kehitetään parantamaan asiakaspalvelua päivittämällä WebTimmin tilavarausohjelma ja hankkimalla kurssivarausjärjestelmäohjelma.

Järjestöavustukset, edullisemmat käyttömaksut sekä tilojen ja alueiden jakoperusteet kohdennetaan alle 18-vuotiaisiin. Avustusten jakokriteereitä tarkennetaan (talousarviossa säästö – 4,5 %).

Kunnossapidossa kartoitetaan vähän käytetyt ulkoilureitit ja uimarannat ja luovutaan niiden hoidosta. Haja-asustusalueen hoitosopimukset keskitetään niille alueille, joissa toimivat peruskoulut, muut alueet siirretään avustuksiin harkinnanvaraisiksi. Liikkumisympäristöjä ja -olosuhteita kehitetään investointimäärärahojen puitteissa. Tärkeimpinä kohteina ovat Sankariniemen urheilukentän pinnoitteen uusiminen, frisbeegolfradan laajentaminen 18-koriseksi ja käytetyimpien ulkoilureittien pitäminen käyttäjäturvallisena. Liikunta- ja nuorisotilojen siivous ostetaan yksityiseltä palveluntarjoajalta (53 000 €).

Suunnitelmavuodet 2016-2017

Väestö ikääntyy ja tähän pitää pystyä vastaamaan ennaltaehkäisevillä ja toimintakykyä tukevilla palveluilla. Erilaisilla ikääntyville suunnatuilla matalankynnyksen palveluilla voidaan olennaisesti vaikuttaa ko. ikäryhmän toimintakykyyn ja hyvinvointiin. Lapsilla ja nuorilla liikunta pysyy suosituimpana harrastusmuotona, vaihtoehtoisten harrastusmahdollisuuksien ja omaehtoisten harrastusmuotojen kysyntä kasvaa. Liikunta- ja nuorisopalvelussa yhteistyötä Soten kanssa terveydenhyvinvoinnin edistämiseksi tullaan lisäämään. Nuorisotyössä nuorten syrjäytyminen aiheuttaa jatkuvaa toimintojen uudelleen arviointia, suuntaamista ja lisäresursseja. Nuorisotakuun toteutus edellyttää kiinteää yhteistyötä eri hallintoalojen ja toimijoiden kesken. Tilojen ja alueiden

vanheneminen lisäävät kunnossapidon tarvetta. Turvallisuusvaatimukset tiloilla ja alueilla kasvavat.

Riskianalyysi

Tilojen, alueiden ja kaluston rikkoutuminen, korjauskulut ja ilkivalta aiheuttavat taloudellisia haittoja. Vapaa-aikatoimi hallinnoi erityistiloja esim. jäähalli, jossa käytetään ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuten ammoniakkia. Riskeihin varaudutaan pitämällä turvallisuussuunnitelmat ja järjestys- ja käytösäännöt sekä henkilöstön tiedot ja taidot ajan tasalla. Korjaus- ja investointimäärärahoja kohdennetaan turvallisuuden kannalta tärkeimpiin asioihin. Ohjatussa liikunta- ja nuorisotoiminnassa toiminta voi aiheuttaa henkilöriskejä. Ohjauksen laadussa (esim. ohjaajien ammattitaito) huomioidaan erityisesti lapset ja nuoret sekä erityisryhmät. Henkilöstön työturvallisuuden turvaamiseksi ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi on tehty suurimmissa kohteissa yhteistyössä työterveyshuollon kanssa työsuojelutarkastukset 2014.

7.9.2 Uimahalli

Tilivelvollinen: Vapaa-aikatoimenjohtaja

Talous

Vapaa-aikalautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Uimahalli						
Toimintatuotot	685	697	712	2,2 %	707	707
Toimintakulut	-871	-935	-968	3,5 %	-980	-995
Netto (=toimintakate)	-186	-238	-256	7,6 %	-273	-288
Suunnitelmapoistot	-115	-112	-118	4,7 %	-125	-24
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-25	-25	-36	46,4 %	-36	-36
Vyörytys, netto	-25	-25	-36	46,4 %	-36	-36

540-3 Uimahalli	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	684 608	696 560	706 560	711 560	706 560	706 560
Myyntituotot	75 093	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Maksutuotot	593 278	616 560	626 560	631 560	626 560	626 560
Tuet ja avustukset	920	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	15 317	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Toimintakulut	-870 899	-934 660	-962 720	-967 660	-979 880	-994 790
Henkilöstökulut	-456 739	-500 470	-502 580	-508 320	-519 740	-534 650
Palkat ja palkkiot	-360 039	-401 030	-405 350	-405 350	-414 630	-426 770
Eläkekulut	-75 396	-76 450	-74 210	-79 270	-80 870	-82 920
Muut henkilösivukulut	-21 304	-22 990	-23 020	-23 700	-24 240	-24 960
Palvelujen ostot	-129 213	-145 690	-164 390	-163 590	-164 390	-164 390
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-281 868	-282 400	-288 150	-288 150	-288 150	-288 150
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 079	-6 100	-7 600	-7 600	-7 600	-7 600
Vuokrat	-456	-300	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Muut toimintakulut	-2 623	-5 800	-5 800	-5 800	-5 800	-5 800
Toimintakate	-186 291	-238 100	-256 160	-256 100	-273 320	-288 230

Toimintasuunnitelma

Talousarviovuosi 2015

Uimahallin taksoihin tehdään indeksitarkistukset (+ 15 000 €). Uimahallin tulota-voitteeseen pääseminen edellyttää vähintään 162 000 kävijää sekä aukioloaikojen ja palvelujen pysymistä vuoden 2014 tasolla. Kaupungin subventio vuonna 2015 on 2,50 euroa/kävijä (sis. poistot ja rahoituseräkulut).

Sähköisiä palveluja kehitetään päivittämällä WebTimmi-tilavarausohjelma. Kurssivaraus- ja ilmoittautumisjärjestelmän hankinta nopeuttaa asiakaspalvelua ja helpottaa mm. uimahallin kassalla työskentelevien työtä. Toiminnalliset palvelut pysyvät edellisvuoden tasolla, vaikutus kävijämäärään on merkittävä. Kunnossapitokorjauksia tehdään erillisen suunnitelman mukaisesti huomioiden tehdyt kuntokartoitukset ja investointimäärärahat.

Suunnitelmavuodet 2016-2017

Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen myöhästyminen alkuperäisestä aikataulusta on investoinneissa varauduttava välttämättömiin korjauksiin. Asiakasturvallisuuden ja esim. hygienian ylläpitäminen vaatii lisäsatsausta. Korjausten ennakointiin ja mahdollisiin seisokkeihin on osaltaan varauduttu tekemällä kuntokartoitukset. Uimahallin peruskorjauksen suunnittelu on tarkoitus käynnistää 2017.

Riskianalyysi

Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen myöhästyminen lisää korjauskulujen lisäksi mahdollisten seisokkien ja kävijämäärän myötä taloudellista epävarmuutta. Kiinteistön ja tekniikan vanhenemisen myötä asiakasturvallisuuteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Myös hygieniatason ylläpitäminen vaatii enemmän resursseja ja seurantaa. Ko. riskeihin on varauduttu teettämällä alustavien peruskorjaukseen liittyvien suunnitelmien lisäksi kiinteistön ja tekniikan kuntokartoitukset sekä varautumalla

investointiohjelmassa korjauksiin. Päivittäisestä asiakasturvallisuudesta huolehditaan pitämällä henkilöstön ensiapuvalmiudet ja välineet ajan tasalla. Uimahallissa käytetään ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuten natriumhypokloriitti, rikkihappo ja otsoni. Henkilöstön työturvallisuuden turvaamiseksi ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi on tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa työsuojelutarkastukset 2014. Samalla on päivitetty riskien kartoitus ja kehitettävät toimenpiteet.

7.10 Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävät jakaantuvat kaupunkirakenne- ja tilapalvelu – palvelualueisiin sekä hallintoyksikköön, joka huolehtii teknisen keskuksen hallinto- ja taloustehtävistä.

Kaupunkirakenne palvelualue vastaa kaupunkiympäristön kehittämisestä, kaavasuunnittelusta, elinkeino-, asuin- ja yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, maa- ja tonttialueiden hallinnasta sekä luovutuksesta sekä paikkatiedon ja mittausten tuottamisesta. Toimialueen hallinnassa on tällä hetkellä noin 1950 ha asemakaava-aluetta, 1380 tonttia, 202 ha katuverkkoa, 70 ha rakennettua puistoa ja 2680 ha maaomaisuutta kaupunkialueella.

Palvelualueen vastuusiin kuuluu lisäksi Iisalmen Veden tilaamina vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen kaupunginvaltuuston määräämillä toimialueilla sekä vesistöjen kunnostus yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Tulevina vuosina investointien määrä vähenee ja painopiste siirtyy omana työnä tehtäviin kunnossapitoinvestointeihin ja asuinalueiden laajennuksiin. Ylläpidossa on asteittain siirrytty aluekilpailutuksiin. Uusina urakkakohteina kehitetään yleisten alueiden kesäkunnossapitoa. Kaupunki-infran taso on hyvällä tasolla. Tärkeimpänä tehtävänä on omaisuuden ja kaupunkiympäristön hyvä hoito sekä kaupungin vetovoimaisuuden parantaminen sen avulla.

Tilapalvelu palvelualue vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen hoidosta, kunnossapidosta sekä rakentamisesta ja peruskorjauksesta. Tilapalvelun hallinnassa on n. 100 kiinteistöä huoneistopinta-alaltaan n. 110 000 m². Rakennusten nykyarvo on n. 101 miljoonaa euroa. Tilapalvelun hallinnoimista tiloista n. 75 000 m² on vuokrattu kaupungin muille yksiköille. Ulkopuolisille vuokrattavia tiloja tilapalvelun hallinnassa on erilaisten teollisuus- ja varastotilojen lisäksi linja-autoasema, kauppahalli ja palo-asema. Asuntoja kaupungilla on vuokralla 23 kpl.

Tärkeä osa tilapalvelun työssä on hankesuunnittelu, jolla on oleellinen merkitys lopulliseen kiinteistön toimivuuteen ja sen kustannuksiin suurista rakennusinvestoinneista päätettäessä. Viime vuosina omana työnä rakentaminen on keskittynyt pääosin rakennusten kunnossapitoon ja pieniin peruskorjauskohteisiin. Suuret uudisrakennus- ja peruskorjauskohteet on teetetty urakalla. Tulevina vuosina on edessä useita suuria kouluinvestointeja.

Kiinteistöjen kunnossapidon tehtävänä on huolehtia toimitilojen kunnosta siten, että niiden laatutaso ja arvo säilyvät. Tavoitteena on rakennusten teknisen toimivuuden

ylläpitäminen, toiminnallisen käyttökelpoisuuden varmistaminen sekä hyvän ulkoisen ilmeen säilyttäminen. Strategisena tavoitteena on, että tilojen kuntoa ei päästetä alle 40 %:n niiden uudishinnasta ja kohtuullisena kuntona pidetään 75 % rakennusten uudishinnasta.

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan lisäksi teknisen keskuksen organisaatioon kuuluvat myös rakennuslautakunnan ja Ylä-Savon alueellisen jätehuoltolautakunnan toimialat.

Henkilöstö

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Hallinto	Vakituiset	3,3	3	3	3	3
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	3,3	3	3	3	3
Kaupunkirakenne	Vakituiset	45,1	44	44	44,5	44,5
	Määräaikaiset	13,8	0	0	0	0
	Yhteensä	58,9	44	44	44,5	44,5
Tilapalvelu	Vakituiset	21,9	22	23	23,5	24
	Määräaikaiset	0,5	1	1	1	0
	Yhteensä	22,4	23	24	24,5	24
Yhteensä	VAKITUISET	70,8	69	70	71	71,5
	MÄÄRÄAIKAISSET	14,3	1	1	1	0
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	85,1	70	71	72	71,5

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2015

-

Lisäykset 2015

Osa-aikainen kaavoitussihteeri jää eläkkeelle 1.12.2015. Tehtävän täytetään kokoaikaisella työntekijällä.

Avoimena oleva LVI-insinööri tehtävä pyritään rekrytoimaan mahdollisimman pian, perustelu ks. alla. Kaupunginarkkitehdin virka muutetaan tilapalvelun johtajan viraksi ja julistetaan haettavaksi 2015.

Määräaikaiset 2015

Suurten investointihankkeiden ja sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen kunnostusten valvomiseen ja ohjaukseen ei ole nykyisin riittäviä resursseja. Tilapalveluun on tarve saada rakentamisen ohjaukseen ja valvontaan perehtynyt henkilö määräaikaisena. Tehtäviä hoitava rakennusmestari on osa-aikaeläkkeellä.

Perustelut vuosien 2016–2017 henkilöstömuutoksille

Laskennallisen eläkeiän saavuttavat:

Suunnitteluarkkitehti (osa-aik.)	2016
Maanrakennusammattimies (tp)	2016
Tilapääällikkö	2016
Puistotyönjohtaja	2016
Tekninen johtaja	2017
Pysäköinnintarkastaja	2017
Rakennusmestari (osa-aik.)	2017

Maanrakennusammattimiehen tehtävää ei täytetä, jos investointitaso jää suunnitellulle tasolle.

Kaupungin puistojen ylläpidosta vastaavan työnjohtajan jäädessä eläkkeelle tehtävä muutetaan kaupunginpuutarhurin tehtäväksi ja sisällytetään tehtävään nykyisin ostopalveluna hoidettavia suunnittelutehtäviä.

Osa-aikaisen suunnitteluarkkitehdin jäädessä eläkkeelle paikka täytetään kokoaikaisena. Tilapääällikön eläkkeelle jäädessä virka muutetaan isännöitsijän tehtäväksi. Rakennusmestarin jäädessä kokoaikaisesti eläkkeelle, tehtävä täytetään kokoaikaisena ja samalla aiemmin määräaikaisena esitetty tehtävä lakkautetaan.

Teknisen johtajan jäädessä eläkkeelle tehtävä voidaan muuttaa kaupunkirakenne palvelualueen johtajan viraksi, vrt. tilapalvelu. Teknisen keskuksen johtaminen voidaan hoitaa OTO teknisen keskuksen palvelualueen johtajan virkaan sisällytettynä tai lakkauttaa kokonaan ja siirtyä organisaatiouudistuksen yhteydessä palvelualuekokonaisuuksien johtamiseen. Asia ratkaistaan mahdollisen organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Teknisen johtajan toimenkuvaan sisältyneet tonttipolitiikan ja maaomaisuuden hoito sekä kunnan kiinteistörekisterin pito ja paikkatiedon seudullinen kehittäminen edellyttävät jatkossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen alan asiantuntijan viran perustamista edellä mainittua kokonaisuutta johtamaan vuoden 2017–2018 vuodenvaihteessa.

Henkilöstön kehittäminen

Koko henkilöstölle laaditaan erilliset koulutussuunnitelmat tavoitteena osaamisen sekä kehitetään työhyvinvointia kaupungin yleisten periaatteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi				
Linjaukset:	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Monipuolinen ja laadukas tonttitarjonta sekä turvallinen ja virikkeellinen asuinympäristö				
Ydinkeskustan kehittäminen, - kehittämissuunnitelman toteuttaminen - Asumisen lisääminen liikekiinteistöihin - L-A aseman ja postitalon ympäristöt - Virranpuistohanke - Savon Voiman uudet sähköasemat asemakaava	Toteutuneet kaavat ja toimenpiteet. Lisääntynyt tarjonta k-m ² Monipuolistuminen /uusia kohteita	Ydinkeskustan osalta alueita rakennuskiellossa kaavojen vanhentuneisuuden vuoksi	Ydinkeskustan kaava ehdotusvaiheessa Virranpuiston kaava valmis	Uudet hankkeet ydinkeskustassa
Liiketonttitarjonta - Marjahaka-Ahmo alueen laajentaminen	Maanhankinnat alueella, kaupat/ha	80	0	20
Monipuolinen asuintonttitarjonta ja elinvoimaiset asuinympäristöt - uudet alueet ja yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Uusien alueiden kaavoitus -asemakaavat, ha -yleiskaavat, ha Asuinalueiden toteutus/ ha, rakentamiskohteet	0 4 000	30 3 400	0 0
	Uusien katujen rakentaminen, km Tonttivarannon kehitys; Luov.valm. tontit, kpl Luovutetut tontit, kpl	1,6 40 10	0,5 40 10	1,1 40 10
Kyläalueiden elinvoimaisuuden kehittäminen - Kirman seudun osayleiskaavan laatiminen	Osayleiskaavan toteutuksen eteneminen	Osin kaavoitamaton	Kaavaehdotusvaihe 2015	Kaava valmis

Kestävän kehityksen ja luontoarvojen huomioonottaminen kaavoituksessa, suunnittelussa ja rakentamisessa Asemakaavojen ajantasaistaminen ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen Katuverkon ja valaistuksen peruskorjausohjelmien toteutus - Lippuniemen, Partalan ja Peltosalmen alueet Vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttaminen kehittyvillä kyläalueilla Paloisjärvi-Kilpijärvi kunnostushankkeen toteuttaminen Uusien energiamääräysten mukaisten energiatodistusten laatiminen merkittävimmille kiinteistöille Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan energiataloudelliset toimenpiteet. Käyttäjien toimintaan vaikuttaminen Rakentamisessa käyttöön puhtausluokitukset	Alueita on rakennuskiellossa tai kaava on muuten vanhentunut			
	Toteutuneet asemakaavan muutokset /ha Maakuntakaavan toteuttaminen Yhdyskuntarakenteen ja palveluverkon kehitys Ylä-Savossa	100	10	120
	Toteutuneet peruskorjaukset; katu, km	1,0	1,04	0,9
	Lamppujen uusiminen, kpl	400	400	400
	Vesihuollon toteuttaminen Suunnitelmat/ rakentaminen, km		2,6 km Soinlahti	3 km Käänninniemi
	Toteutuminen Rakennetut/ Toimenpiteet/ Toteumatilanne	Kilpijärvi valmis	Poskilammen pohjapato	Hanke valmis
	Energiatodistusten määrä ja osuus kiinteistöomaisuudessa.	9 kpl	25 kpl	58 kpl
	Urakka-asiakirjoissa energialuokkavaatimukset. Kulutusseuranta kokonaisuutena ja poikkeamat		Peruskorjauksissa energialuokan parannus	Peruskorjauksissa energialuokan parannus
	Urakka-asiakirjoissa maininta		Rakennustöiden puhtausluokka P1	Rakennustöiden puhtausluokka P1

Ihmisten sujuva ja turvallinen liikkuminen Seudullisen liikennejärjestelmän ja aiesopimuksen toteutus Seudullisen sekä kaupunkikohtaisen liikenneturvallisuuksen toteutus Kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen kaupunkialueella	Aiesopimus, Tavoitteiden toteutuminen Suunnitelman mukaisten kohteiden toteutuminen Toteutetut parannukset		Aiesopimuksen tavoitteiden mukainen toimenpideohjelma on laadittu. Liikennevalot päiväkotit Simpukan läheisyyteen, ajohidasteet Marjahaan asuntoalueelle ja keskustaan Lehtomäentie, Karjalankatu, Kauppi-Heikin tie, Partalantie, pienet peruskorjauskohteet	Toimenpideohjelman toteutus ja edunvalvonta erityisesti pientieverkon osalta Ajohidasteita ym. keskustaan ja asuntoalueille Ahmontie, Savonkatu, Teollisuuskatu, pienet peruskorjauskohteet
Turvallinen, esteetön ja virikkeellinen asuin- ja toimintaympäristö Rakenteellisiin ja taloteknisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan etsimällä ratkaisut toimenpiteille Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen kunnan ja toimivuuden parantaminen	Toimenpiteet Toimenpiteet Hankesuunnitelmat Rakentaminen Toteutus	Kirkonsalmen koulun sisäilman riskikartoitus tehty. Kauppi-Heikin koululle hankittu ilmanpuhdistimia 3 vanhaa päiväkotia lakkautettu, uusi päiväkotit valmistunut 2014	Kirkonsalmen koulun korjaukset Runnin koulun toteutustapa päätetty. Kangaslammin kouluhankkeen rakentamisen aloitus. Kauppi-Heikin koulun hankesuunnittelu, yläkoulun siirtyminen Kirkonmäelle. Hernejärven koulun laajennushanke valmis.	Kangaslammin koulun rakennushanke valmis

Virkistys-, kulttuuri- ja liikunta-ympäristöjen kehittäminen Kankaan liikuntapuiston toteuttaminen, paikoitusalue Kustaa Adolfin kirkon ympäristön kehittäminen ja asemakaava Arkiliikkumista palvelevien viheryhteyksien toteuttaminen Tilapalvelun hallinnassa olevista kulttuurihistoriallisesti arvokkaista rakennuksista pidetään huolta Koulujen ja päiväkotien pihojen suunnittelu osana rakennushankkeita	Toteutuneet kohteet	Paikoitusalue sorapintainen	Liikuntahallin ja jäähallin välisen paikoitusalueen kuivatus- ja asfaltointityöt	Jäähallin pysäköintialueen jäsennöinti, keila- ja tennishallin pysäköintialueen kunnostus
	Toteutunut kaavoitus	Pääosin ei ole asemakaavaa	Asemakaava valmis	
	Toteutuneet kohteet ja km:t	0,3 km Kiviranta	0,5 km Virranpuisto	
	Toimenpiteet	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kuntoaste vaihtelee pääosin 80–90 % välillä	Kuntoaste vaihtelee pääosin 80-90 % välillä	Kuntoaste vaihtelee pääosin 80-90 % välillä
	Toteutuneet suunnitelmat ja kohteet		Kilpijärven koulun piha osaksi lähi-liikunta-alueen suunnittelua	
Terve kuntatalous, osaava henkilöstö ja toimiva konserni				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Palvelujen tehokas tuottaminen käytössä olevilla resursseilla Toimitilastrategian toteutus -toimitilajärjestelyt -organisointi-muutokset - tehostaminen -turhista tiloista luopuminen	Toteutuneet toimenpiteet ja järjestelyt		Keskustan, Ahjolan ja Kankaan päiväkodit myyty	Kivirannan teollisuustalo ja Linja-autoasema myyty.
	Rakennusten kuntoaste, keskimäärin	64 %	66 %	70 %
	- poistuneet tilat hum ²	1 421 m ²	1 002 m ²	8 199 m ²
	- valmistuneet uudet tilat hum ²		0 m ²	0 m ²
	- tuotto €/vuokrattu hum ² /kk	7,37	7,54	7,54
	- kiinteistönhoito €/hum ² /v	3,19	3,27	3,27
	- kunnossapitokust. €/hum ² /v	5,31	5,22	5,22

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2015	Hankintapaikka	Hankintatapa
KAUPUNKIRAKENNE:					
Kaavoitus	tarve kasvaa	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyynnöt
Tonttipalvelu	tarve kasvaa	100 %			
Yleisten alueiden suunnittelu	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsulttipalvelut	Tarjouspyyntö
Kartasto- ja mittaus	tarve ennallaan	90 %	10 %	Konsultit	Tarjouspyyntö
Kunnallistekn. rakent.	tarve kasvaa	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö
Liikenneväylien ylläpito	tarve ennallaan	60 %	40 %	Urakoitsijat	Vuositarjous
Maa- ja metsätilat	tarve ennallaan		100 %	MHY	Vuositarjous
Puistojen ylläpito	ostop.tarve lisääntyy	90 %	10 %	Urakoitsijat	Vuositarjous
TILAPALVELU					
Suunnittelu ja rakennuttaminen	tarve ennallaan	85 %	15 %	Suunnitt. konsultit	Tarjouspyyntö/ Vuositarjous
Rakentaminen	tarve ennallaan	20 %	80 %	Urakoitsijat	Tarjouspyyntö/ vuositarjous
Kiinteistön hoito	tarve ennallaan	85 %	15 %	Huoltoyritykset	Vuositarjous
Kunnossapito	tarve ennallaan	70 %	30 %	Urakoitsijat	Vuositarjous

7.10.1 Teknisen keskuksen hallintopalvelut

Tilivelvollinen: Talouspäälikkö

Talous

Tekninen lautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Hallinto						
Toimintatuotot	58	56	55	-1,8 %	55	55
Toimintakulut	-2 210	-2 279	-2 289	0,4 %	-2 297	-2 304
Netto (=toimintakate)	-2 153	-2 223	-2 234	0,5 %	-2 243	-2 249
Suunnitelmapoistot	-7	-10	-9	-7,8 %	-11	-13
Vyörytystuotot	638	598	601	0,6 %	601	601
Vyörytyskulut	-231	-210	-217	3,3 %	-217	-217
Vyörytys, netto	407	387	384	-0,9 %	384	384

600-3 Teken hallintopalvelut	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	57 679	55 800	54 800	54 800	54 800	54 800
Myyntituotot	54 128	54 500	53 500	53 500	53 500	53 500
Maksutuotot	127	300	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 424	1 000	1 300	1 300	1 300	1 300
Toimintakulut	-2 210 204	-2 279 200	-2 295 170	-2 289 090	-2 297 370	-2 303 840
Henkilöstökulut	-471 842	-423 620	-429 080	-427 320	-432 280	-438 750
Palkat ja palkkiot	-193 357	-184 050	-182 890	-182 890	-186 920	-192 180
Eläkekulut	-268 440	-230 040	-236 640	-234 870	-235 560	-236 460
Muut henkilösivukulut	-10 045	-9 530	-9 550	-9 560	-9 800	-10 110
Palvelujen ostot	-1 677 207	-1 795 340	-1 820 070	-1 816 750	-1 820 070	-1 820 070
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-29 880	-25 220	-23 200	-22 200	-22 200	-22 200
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-31 275	-35 020	-22 820	-22 820	-22 820	-22 820
Vuokrat	-29 760	-32 920	-20 820	-20 820	-20 820	-20 820
Muut toimintakulut	-1 515	-2 100	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Toimintakate	-2 152 525	-2 223 400	-2 240 370	-2 234 290	-2 242 570	-2 249 040

Toimintasuunnitelma

Hallintopalvelut tuottavat hallinto- ja talouspalveluja koko tekniselle keskukselle.

7.10.2 Kaupunkirakenne

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Talous

Tekninen lautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Kaupunkirakenne						
Toimintatuotot	2 967	2 724	2 918	7,1 %	2 898	2 898
Toimintakulut	-4 004	-3 897	-3 976	2,0 %	-4 008	-4 050
Netto (=toimintakate)	-1 037	-1 173	-1 059	-9,8 %	-1 111	-1 152
Suunnitelmapoistot	-2 551	-3 125	-3 072	-1,7 %	-3 039	-2 907
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-421	-388	-391	0,6 %	-391	-391
Vyörytys, netto	-421	-388	-391	0,6 %	-391	-391

630-3 Kaupunkirakenne	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	2 967 424	2 723 820	2 897 560	2 917 560	2 897 560	2 897 560
Myyntituotot	532 422	727 000	759 000	779 000	759 000	759 000
Maksutuotot	150 183	132 000	132 000	132 000	132 000	132 000
Tuet ja avustukset	17 389	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 267 430	1 864 820	2 006 560	2 006 560	2 006 560	2 006 560
Toimintakulut	-4 004 476	-3 897 110	-3 971 710	-3 976 430	-4 008 090	-4 049 540
Henkilöstökulut	-2 012 223	-1 758 270	-1 779 630	-1 784 360	-1 816 010	-1 857 460
Palkat ja palkkiot	-1 460 231	-1 304 140	-1 317 470	-1 317 470	-1 343 240	-1 376 910
Eläkekulut	-456 930	-379 360	-385 360	-390 050	-394 420	-400 160
Muut henkilösivukulut	-95 062	-74 770	-76 800	-76 840	-78 350	-80 390
Palvelujen ostot	-929 394	-1 016 670	-1 026 230	-1 026 220	-1 026 230	-1 026 230
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-510 200	-432 130	-460 600	-460 600	-460 600	-460 600
Avustukset	-265 951	-244 800	-244 800	-244 800	-244 800	-244 800
Muut toimintakulut	-286 708	-445 240	-460 450	-460 450	-460 450	-460 450
Vuokrat	-254 283	-267 010	-280 750	-280 750	-280 750	-280 750
Muut toimintakulut	-32 425	-178 230	-179 700	-179 700	-179 700	-179 700
Toimintakate	-1 037 052	-1 173 290	-1 074 150	-1 058 870	-1 110 530	-1 151 980

Toimintasuunnitelma

Kaupunkiympäristöä parannetaan ydinkeskustassa, Kirkkopuistossa, Kankaan liikunta-alueella.

Asemakaavoja uudistetaan ydinkeskustassa ja Virranpuiston alueella. Yleiskaavaa suunnitellaan Kirman seudulle. Postitalon ja linja-autoaseman ympäristön toteutus ydinkeskustassa käynnistyy.

Kaavoituksen asiantuntijapalveluihin oli osoitettu vuodelle 2014 yhteensä 50 000 Virranpuiston kehittämiseen ao. määrärahasta. Tästä tulee käytettyä enintään 20 000 euroa vuoden 2014 aikana. Vuodelle 2015 esitetään varattavaksi 25 000 euroa mahdollisiin Virranpuistosta aiheutuviin kustannuksiin. Kustannusten katteena on kumppanilta perittävä kumppanuusmaksu.

Kulttuuriympäristöä kehitetään Kustaa Adolfin kirkon ympäristössä. Tonttitarjontaa lisätään Pihlajaharjussa ja Veturitallinrannalla. Luovutettavaa tonttivarantoa on 64 kpl 10 eri alueella. Iirannan alueelta myydään n. 100 ha:n suuruinen maa- ja metsätila.

Siirrytään uuden valtakunnallisen N2000-korkeusjärjestelmän käyttöön. Siirrytään paikkatietopalvelussa seudulliseen ratkaisuun.

Vesihuoltoa kehitetään Soinlahden ja Soinniemen alueilla. Talousarviossa ei varauduta vesihuoltohankkeiden avustuksiin. Mahdollisesti tarvittavista avustuksista päätetään erikseen. Vesistöä kunnostetaan Palojsjärven-Kilpijärven alueilla.

Katujen peruskorjausta toteutetaan Lippuniemessä, Partalassa ja Peltosalmella. Karjalankadun kevyenliikenteen väylä uusitaan yhdysvesijohdon rakentamisen yhteydessä. Liikenneväylien ylläpidon rahoitusta on lisättävä materiaalien hinnan-noususta johtuen.

Suunnitelma vuosina 2016–2017 kaupunkirakennepalvelujen ja elinvoimayksikön yhteistyötä kehitetään kaupungin elinvoimaisuuden parantamiseksi.

Uusia tonttialueiden suunnittelu käynnistetään Marjahaan /Ahmon työpaikka-alueelle ja olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta täydentävästi asemakaavojen muutosten yhteydessä. Kirkonsalmen alueen asemakaavan ajantasaistaminen alkaa. Kirmanseudun osayleiskaavoitus jatkuu ja Keskustaseudun osayleiskaavan uudistaminen alkaa.

Veturitallin asuinalueen toteutus alkaa. Katujen peruskorjausohjelma uusitaan vastaamaan nykyistä rahoitustilannetta. Samalla painopistettä siirretään päällysteiden uusimiseen. Savonkadun katurakenteen uudistaminen alkaa.

Suunnittelupöydälle katuympäristön parantaminen välillä Kilpivirrantie-Meijerinkatu. Vanhojen asemakaavojen ajantasaistaminen jatkuu.

Riskianalyysi	Vaikutukset
Riskit	
Tonttivarannon riittämättömyys	- Asumiseen ja elinkeinoelämälle ei pystytä tarjoamaan riittävästi
Maanomistuksen riittämättömyys	- esteet muuttoliikkeelle lisalmeen
Kaavoitus	- työpaikkakehityksen vaarantuminen
Yhdyskuntarakenne	- lisalmen vetovoima ja asema aluekeskuksena heikkenee
	- yhdyskuntarakenne hajaantuu
Metsä- ym. omaisuuden omaisuusvahingot, tulipalo, luonnonilmiöt ym.	- omaisuuden arvon alentuminen
Liikenneväylien ja ohjausjärjestelmien kunnon rapistuminen	- liikenneturvallisuuden heikkeneminen
	- onnettomuuksien lisääntyminen
	- perusparannustarpeen aikaistuminen
	- kaupunkikuvan ja vetovoiman heikkeneminen
Yksityistieverkoston kunnon heikentyminen	- onnettomuuksien lisääntyminen
	- elinkeinoelämän kuljetusten vaarantuminen
Ydinkeskustan toimivuuden ja vetovoimaisuuden puutteet	- liikennejärjestelyjen toimimattomuus
	- palvelutarjonnan heikentyminen keskustassa
	- aluekeskusaseman heikkeneminen
Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmät	- tarkastus- ja neuvontapalvelutarpeen lisääntyminen
	- rakennusvalvonnassa
	- kustannusten kasvu kiinteistöillä

7.10.3 Tilapalvelu

Tilivelvollinen: Kaupunginarkkitehti

Talous

Tekninen lautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Tilapalvelut						
Toimintatuotot	9 268	9 643	9 688	0,5 %	9 780	9 780
Toimintakulut	-6 243	-6 506	-6 674	2,6 %	-6 802	-6 828
Netto (=toimintakate)	3 025	3 137	3 014	-3,9 %	2 977	2 952
Suunnitelmapoistot	-2 053	-2 138	-2 208	3,3 %	-2 268	-2 471
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-191	-179	-180	0,6 %	-180	-180
Vyörytys, netto	-191	-179	-180	0,6 %	-180	-180

690-3 Tilapalvelu	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	9 267 598	9 642 830	9 779 710	9 688 120	9 779 710	9 779 710
Myyntituotot	36 292	6 300	6 500	6 500	6 500	6 500
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	9 231 306	9 636 530	9 773 210	9 681 620	9 773 210	9 773 210
Toimintakulut	-6 242 500	-6 505 560	-6 740 980	-6 674 120	-6 802 450	-6 827 530
Henkilöstökulut	-935 141	-846 570	-880 510	-867 520	-886 720	-911 800
Palkat ja palkkiot	-627 571	-586 260	-612 630	-612 630	-628 250	-648 640
Eläkekulut	-268 920	-226 630	-232 200	-219 100	-221 760	-225 240
Muut henkilösivukulut	-38 650	-33 680	-35 680	-35 790	-36 710	-37 920
Palvelujen ostot	-1 392 681	-1 548 950	-1 607 570	-1 612 410	-1 637 830	-1 637 830
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 362 402	-2 553 410	-2 584 270	-2 525 570	-2 609 270	-2 609 270
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 552 276	-1 556 630	-1 668 630	-1 668 630	-1 668 630	-1 668 630
Vuokrat	-420 403	-447 450	-455 430	-455 430	-455 430	-455 430
Muut toimintakulut	-1 131 873	-1 109 180	-1 213 200	-1 213 200	-1 213 200	-1 213 200
Toimintakate	3 025 098	3 137 270	3 038 730	3 013 990	2 977 260	2 952 180

Toimintasuunnitelma

Koulujen peruskorjausten toteutukseen kehitetään uusia toteutusmuotoja. Korjausvelan kehittymistä seurataan vuosittain. Tavoitteena on kiinteistöjen korjausvelan pieneminen niin, että kaupungin ydintoiminnan kannalta merkittävien rakennusten kunto on 75 % jälleenhankinta-arvosta.

Suurten hankkeiden kiinteistöselvitykset ja kustannuslaskelmat sekä erityisosaamista hankitaan ostopalveluna. Talotekniikan alan asiantuntijuutta ostetaan, kunnes lvi-insinöörin paikka saadaan täytettyä. Kivirannan teollisuustalosta pyritään luopumaan tai sen tilankäyttöä pyritään tehostamaan.

SOTEn käytössä olevien kiinteistöjen vuokran laskentaperusteita muutetaan niin, että tilojen vuokrat laskevat 3-5 %.

Kangaslammin koulun rakennuttaminen 2015–2017 ja valmistuminen 2017. Yläkoulun tilajärjestelyt Luma-keskukseen. Kauppi-Heikin koulun hankesuunnitelma. Toteutetaan toimitilastrategian mukaiset kiinteistöjen kehittämistoimenpiteet. Korjausvelka ydinpalvelujen toimitiloissa pyritään saattamaan lähemmäksi tavoitetilaa.

Toteutetaan eläköitymisten aiheuttamat henkilöjärjestelyt. Tilapalvelun organisointivaihtoehdot selvitetään osana yleistä organisaatiouudistusta. Linja-autoaseman kiinteistöä kehitetään liikekeskuksena ja kiinteistö myydään suunnittelukaudella linja-autoaseman aukion valmistumisen jälkeen.

Riskianalyysi

Riskit	Vaikutukset
Kiinteistöjen kunnon rapistuminen	- peruskorjauskustannusten kasvu - tarpeettomat investoinnit ennen peruskorjausta - peruskorjaustarpeen aikaistuminen - tilojen epäterveellisyys - energiakulujen kasvu - epätarkoituksenmukaiset tilat
Kiinteistöjen energiakulujen kasvu	- kustannustason nousu -> vähentää muita resursseja
Kiinteistöjen terveellisuuden heikkeneminen	- sairauspoissaolot - työolosuhteiden heikentyminen - käyttäjien olosuhteiden huonontuminen

7.11 Rakennuslautakunta

Rakennuslautakunnan tehtävänä on huolehtia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista rakennusvalvontatoimen viranomaistehtävien suorittamisesta sekä toimia rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta valvoo, ohjaa ja neuvoo turvallisen, terveellisen ja kauniin kaupungin rakentumista ja säilyttämistä. Lautakunta osaltaan valvoo, että rakennukset, liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset.

Sen lisäksi, mitä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen ratkaisuvallasta on säädetty tai määrätty, lautakunta ratkaisee asiat, jotka koskevat:

1. Rakennusluvan erityisiä edellytyksiä suunnittelutarvealueella silloin kun
2. rakennusluvasta päättämistä ei ole siirretty viranhaltijan tehtäväksi
3. Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä tarkoitettua poikkeamista
4. Kiinteistönmuodostamislain 35 ja 36 §:ssä tarkoitettua kunnan suostumusta rakennuspaikaksi tarkoitetun määräalan lohkomiseen alueella, jolla on rakennus-

kielto asemakaavan laatimista varten sekä ranta-alueella tai ranta-alueen suunnittelutarvealueella

5. Maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n mukaista ojitusoikeutta asemakaava-alueella.

Henkilöstö

RAKENNUSLAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Rakennusvalvonta						
	Vakituiset	3	3	3	3	3
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	3	3	3	3	3
Korjausneuvonta						
	Vakituiset	1	1	1	1	1
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	1	1	1	1	1
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ	4	4	4	4	4

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2015

Ei henkilöstövähennyksiä v. 2015.

Lisäykset 2015

Ei henkilöstölisäyksiä v. 2015.

Määräaikaiset 2015

Asiantuntijapalveluihin varattua määrärahaa voidaan tarvittaessa käyttää myös määräaikaisen henkilön palkkaamiseen.

Perustelut vuosien 2016–2017 henkilöstömuutoksille

Eläkeiän saavuttavat:

Rakennuslupainsinööri 2016

Rakennusvalvontasihteeri 2017

Rakennuslupainsinöörin jäädessä eläkkeelle virka täytetään. Rakennusvalvontasihteerin jäädessä eläkkeelle tehtävä täytetään.

Henkilöstön kehittäminen

Rakennusvalvonta henkilökunnan on pysyttävä ajan tasalla muuttuvista määräyksistä ja tämä vaatii jatkuvaa kouluttautumista.

Kaupunginvaltuustoon nähdn sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Hyvän ympäristön ja laadukkaan asumisen Iisalmi				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Kestävä kehitys, puhdas ympäristö Rakentamisen ohjaus energiatehokkaaseen rakentamiseen	Uudet talot vähintään energialuokkaa B	30 %	90 %	90 %
Jätevesijärjestelmien kunnostaminen jätevesiasetuksen mukaiseksi	Jätevesijärjestelmien toimenpidelupien ja ilmoitusten määrä	10	50	100
Tontit ja asumisvaihtoehdot Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n myöntämien avustusten mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen.	Myönnettävien avustusmäärärahojen kokonaissumma	100	10	120
Kulttuuriympäristöstä huolehtiminen Lupaprosesseissa huomioidaan mahdolliset kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet säilyvät			

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2015	Hankinta-paikka	Hankintatapa
RAKENNUSLAUTAKUNTA:					
Rakennusvalvonta	tarve ennallaan	100 %			
Korjausneuvonta	tarve ennallaan	100 %			

7.11.1 Rakennusvalvonta

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja

Talous

Rakennuslautakunta	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Rakennusvalvonta						
Toimintatuotot	141	184	154	-16,3 %	154	154
Toimintakulut	-363	-294	-307	4,6 %	-312	-319
Netto (=toimintakate)	-222	-110	-153	39,8 %	-158	-165
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	-13	-12	-18	50,8 %	-18	-18
Vyörytys, netto	-13	-12	-18	50,8 %	-18	-18

695-3 Rakennusvalvonta	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	140 837	184 000	154 000	154 000	154 000	154 000
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	140 163	182 000	152 000	152 000	152 000	152 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	674	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Toimintakulut	-362 686	-293 550	-301 810	-307 190	-312 130	-318 550
Henkilöstökulut	-228 233	-214 560	-216 710	-222 090	-227 030	-233 450
Palkat ja palkkiot	-166 465	-162 490	-163 750	-163 750	-167 750	-172 990
Eläkekulut	-52 589	-43 150	-43 810	-49 190	-49 890	-50 770
Muut henkilösivukulut	-9 179	-8 920	-9 150	-9 150	-9 390	-9 690
Palvelujen ostot	-34 329	-53 730	-59 740	-59 740	-59 740	-59 740
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 451	-4 950	-4 250	-4 250	-4 250	-4 250
Avustukset	-79 511	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-17 162	-20 310	-21 110	-21 110	-21 110	-21 110
Vuokrat	-17 080	-20 110	-20 910	-20 910	-20 910	-20 910
Muut toimintakulut	-82	-200	-200	-200	-200	-200
Toimintakate	-221 849	-109 550	-147 810	-153 190	-158 130	-164 550

Toimintasuunnitelma

Lautakunnan keskeiset tehtävät ja tavoitteet talousarviovuonna 2015 ja suunnitelmavuosina 2016-2017

Toimintaympäristön muutokset

Rakennusvalvonnan toimintaympäristö tulee muuttumaan lähivuosina. Ympäristöministeriö on käynnistänyt selvitystyön kuntien rakennusvalvontayksiköiden kokoamisesta isommiksi yksiköiksi. Selvitystyössä arvioidaan, voidaanko rakennusvalvontoja yhdistämällä yhtenäistää toimintatapoja ja laatua sekä lisätä rakennusvalvontojen ammatillista osaamista. Ennen minkäänlaisten organisaatio uudistuksen päätösten tekoa odotetaan selvitystyön ja ministeriön ohjeiden valmistumista rakennusvalvonnan uudelleen organisoinnin osalta. Tavoiteaikataulu uusimuotoisesti organisoiduille rakennusvalvontayksiköille on vuoden 2017 alku.

Talousarviovuosi 2015

Rakentamisen määrän arvioidaan säilyvän vuoden 2014 tasolla, joka on jonkin verran vähemmän kuin muutamana edellisvuotena. Jätevesijärjestelmien uusimisen luvittamisen odotetaan vilkastuvan.

Panostetaan kuntalaisten neuvontaan ja tiedotukseen koskien asumisen rahoitusta, avustuksia ja rakentamista. Hallinnoidaan oikein säännösten ja ARA:n ohjeiden mukaisesti käyttöön saadut määrärahat sekä hoidetaan avustuspäätökset ja maksatukset säännösten mukaisesti.

Henkilökunnan koulutukseen panostetaan, jotta voimme palvella kuntalaisia laaja-alaisesti sekä rakentamiseen että korjauksiin liittyvissä kysymyksissä alati muuttuvien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Suunnitelmavuodet 2016–2017

Ympäristöministeriö on käynnistänyt selvitystyön kuntien rakennusvalvontayksiköiden kokoamisesta isommiksi yksiköiksi. Tarkoituksena on vahvistaa asiantuntemusta ja yhtenäistä toimintatapaa rakennusvalvonnoissa, tavoitteena on myös, että toiminta katettaisiin täysimääräisesti lupamaksuilla. Tavoiteaikatauluna on, että uudet rakennusvalvontayksiköt aloittaisivat toiminnan uusimuotoisesti vuoden 2017 alusta.

Ennen mahdollisen Ylä-Savon seudullisen rakennusvalvonnan selvitystyötä odotetaan ministeriön päätökset ja ohjeet rakennusvalvontojen uudistamisesta.

Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien uusiminen vilkastuu lähitulevaisuudessa, koska siirtymäaika ennen vuotta 2004 rakennetuille kiinteistöille loppuu maaliskuuhun 2016. Kuntalaisten ohjaus ja neuvonta taloudellisiin ja toimiviin ratkaisuihin vaatii kouluttautumista myös rakennusvalvonnan henkilökunnalta.

Rakentamisen energiatehokkuus vaatimukset kiristyivät heinäkuussa 2012 ja lisää tiukennuksia on tulossa. Tavoitteena on lähes nollaenergia rakentaminen vuonna 2020. Kuntalaisia tulee pystyä opastamaan, antamaan tietoa sekä neuvontaa energiatehokkaasta rakentamisesta.

Riskianalyysi

Rakennusvalvonnan osalta suurin riski on, että päätöksen teossa tai tarkastuksissa tehdään virhe, joka johtaa kaupungin korvausvelvollisuuteen asiakkaalle tai kolmannelle osapuolelle. Riskiä lisää se, että rakennusvalvonnan resurssit on mitoitettu minimiin ja koska määräykset, tehtävät sekä rakentaminen muuttuu kokoajan.

7.12 Jätehuoltolautakunta

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on jätelain mukaisesti vuonna 2012 perustettu viranomaistaho, mikä vastaa jätelain viranomaisvelvoitteiden toteuttamisesta Ylä-Savon jätehuolto Oy:n osakkaiden alueella. Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan toiminta-alueeseen kuuluvat Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit, sekä Vieremän, Sonkajärven, Lapinlahden, Keiteleen ja Pielaveden kunnat.

Jätelain mukaisesti Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päättää alueellaan muun muassa jätehuoltomääräyksistä, jätetaksasta, palvelutasosta sekä määrittää jätehuollolle strategisia tavoitteita huomioiden valtakunnalliset sekä paikalliset jätehuoltosuunnitelmat.

Lautakunnan perustehtäviin kuuluu kiinteistöittäiseen jätehuoltoon liittyneiden ja liittymättömien kiinteistötietojen rekisteröinti. Oleellisena osana työtä on liittymättömien kiinteistöjen liittäminen jätehuollon piiriin yhdessä ympäristövalvonnan kanssa.

Kunta	Asukasmäärä	Asuinrakennuksien määrä
Iisalmi	22 171	5 672
Kiuruvesi	8 866	3 356
Keitele	2 427	1 042
Lapinlahti	10 179	4 043
Pielavesi	4 824	2 091
Sonkajärvi	4 454	1 982
Vieremä	3 874	1 729

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan sidosryhmiin kuuluvat Ylä-Savon Jätehuolto Oy sekä toimialueen ympäristönsuojeluvalvonta. Yhtiö vastaa operatiivisista tehtävistä ylläpitäen jäteasemaa. Ympäristönsuojeluvalvonta valvoo jätehuollon toteutumista tiiviissä yhteistyössä jätehuoltolautakunnan kanssa.

Tulevaisuudessa kuntasektorilla tapahtuvat kuntaliitokset voivat muuttaa myös jätehuoltolautakunnan toiminta-aluetta. Muutosten mahdollisuus huomioidaan jätehuoltolautakunnan toiminnassa.

Henkilöstö

JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
	Vakituiset		1	1	1	1
	Määräaikaiset		0,3	0,3	0,3	0,3
LAUTAKUNTA YHT.	YHTEENSÄ		1,3	1,3	1,3	1,3

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2015

Ei henkilöstövähennyksiä v. 2015.

Lisäykset 2015

Ei henkilöstölisäyksiä v. 2015.

Määräaikaiset 2015

Ympäristöalan harjoittelija määräaikaisena noin 3 kuukauden ajan.

Perustelut vuosien 2016–2017 henkilöstömuutoksille

Ei henkilöstömuutoksia vuonna 2016-2017, ympäristöalan harjoittelija määräaikaisena 3 kuukauden ajan.

Henkilöstön kehittäminen

Jätehuoltolautakunnan henkilöstön tulee osallistua lautakunnan määräämiin koulutus- ja neuvontatapahtumiin. Jäteasiantuntija esittää lautakunnan jäseniä osallistumaan koulutuksiin oman harkinnan mukaan.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Kestävän kehityksen toteuttaminen jätehuollon osalta				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Jätehuollon viranomais-tehtävien suorittaminen	Asiakasrekisterin päivittäminen ja ylläpito Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella	Ylläpito aloitettu, tietojen hankinta Lapinlahden alueelta suoritettu. Keitele ja Pielavesi odottavat tietojen hankintaa.	Tietojen hankinta ja päivitys Keiteleen ja Pielaveden kuntien osalta	Koko seudullisen jätehuoltolautakunnan alueen asiakasrekisteri on toiminnassa. Jatkuva ylläpito

Puhdas ympäristö				
Linjaukset	Indikaattori/mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueen yhtenäisten jätehuoltomääräysten laatiminen	Uusien määräysten voimaan tulo	Työ aloitettu ja määräykset tekeillä	Yhtenevät määräykset Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella saatetaan voimaan	Yhtenevät määräykset Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella ovat käytössä
Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuraaminen	Yhteydenottojen määrä (kpl)	Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen kartoitus on käynnissä (kpl)	Jatkuva seuranta ja kehottaminen (kpl) jätehuoltomääräysten mukaiseen jätehuollon järjestämiseen yhteistyössä ympäristövalvonnan kanssa	Jatkuva seuranta ja kehottaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen jätehuollon järjestämiseen yhteistyössä ympäristövalvonnan kanssa. Yhteydenottojen määrän väheneminen

7.12.1 Jätehuolto

Tilivelvollinen: Jäteasiantuntija

Talous

Ylä-Savon jätehuolto-	Tp 2013	Ta 2014	Ta 2015	%	Ts 2016	Ts 2017
lautakunta	1 000 €	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Jätehuolto						
Toimintatuotot	0	118	101	-15,0 %	101	101
Toimintakulut	0	-120	-96	-20,2 %	-97	-99
Netto (=toimintakate)	0	-2	5	-426,3 %	3	1
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyskulut	0	-6	-6	0,5 %	-6	-6
Vyörytys, netto	0	-6	-6	0,5 %	-6	-6

701-3 Jätehuolto	TP2013	TA2014	LTK 2015	TA 2015	TS2016	TS2017
Toimintatuotot	0	118 260	100 530	100 530	100 530	100 530
Myyntituotot	0	118 260	100 530	100 530	100 530	100 530
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-46	-119 780	-95 570	-95 570	-97 120	-99 120
Henkilöstökulut	0	-64 860	-64 810	-64 810	-66 360	-68 360
Palkat ja palkkiot	0	-53 620	-53 110	-53 110	-54 360	-56 010
Eläkekulut	0	-8 390	-8 720	-8 720	-8 940	-9 210
Muut henkilösivukulut	0	-2 850	-2 980	-2 980	-3 060	-3 140
Palvelujen ostot	0	-42 330	-26 250	-26 250	-26 250	-26 250
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-46	-8 500	-700	-700	-700	-700
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	-4 090	-3 810	-3 810	-3 810	-3 810
Vuokrat	0	-3 790	-3 810	-3 810	-3 810	-3 810
Muut toimintakulut	0	-300	0	0	0	0
Toimintakate	-46	-1 520	4 960	4 960	3 410	1 410

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristön muutokset

Jätehuollon loppusijoituksen keskittäminen aiheuttaa muutoksia toimintaympäristöön aluksi ainakin jätehuoltomääräysten osalta. Jätehuoltomääräysten uudistustyö saatetaan loppuun vuoden 2015 aikana. Määräysosio kuulutetaan, milloin kuntalaisille ja sidosryhmille annetaan mahdollisuus vaikuttaa määräyksiin. Jätehuoltomääräysten ollessa lainvoimaiset, lautakunnan tulee linjata yhtenevät käytänteet poikkeamien ja kohtuullistamishakemuksien osalta.

Talousarviovuosi 2015

Vuoden 2015 merkittävimpiä toiminnan painopisteitä ovat jätehuollon asiakasrekisterin ylläpito sekä asiakaspalvelun parantaminen ja toimintatapojen kehittäminen yhtenäiseksi kaikkien seitsemän osakaskunnan alueella. Pääpaino on jätehuolto-rekisterin ylläpidossa, minkä avulla lautakunta ylläpitää rekisteriä järjestettyyn jätehuoltoon liittyneistä kiinteistöistä. Lautakunta tulee aloittamaan aktiivisen kehittämisen liittyä järjestettyyn jätehuoltoon kunta/kunnan alue kerrallaan. Kehotuskirjeet lähetetään kiinteistöille, joiden osalta jätehuoltolautakunnalla ei ole järjestetyn jätehuollon tietoa annettuna (jätteenkuljettajien toimesta).

Jätehuoltolautakunnan päätöksenteolla asetetaan raameja ja tehdään linjavetoja toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle. Jätehuoltolautakunnan toiminta-ajatuksena on tehokkaan ja yhdenmukaisen viranomais-päätöksenteon turvaaminen koko toiminta-alueella. Jätehuoltolautakunta huolehtii, että alueen kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kuntien jäteyhtiön kanssa tehdään riittävästi yhteistyötä. Yhteistyö sopijakuntien kanssa on tärkeää ja sitä tullaan kehittämään edelleen.

Suunnitelmavuodet 2016–2017

Kuntien toiveena ja yhteisenä tavoitteena on kehittää ja määrätä yhteinen palvelutaso koko jätehuoltolautakunnan alueelle. Työkokonaisuutta ja työn laajuutta tarkastellaan ja valmistelutyö aloitetaan.

Pitkän ajan tavoitteena on aloittaa kuntien jätepoliittinen ohjelma, minkä valmistelusta vastaa jätehuoltolautakunta. Jätepoliittisen ohjelman laadinta toteutunee aikaisintaan vuonna 2017.

Riskianalyysi

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan osalta suurin riski on, että päätöksen teossa tehdään virhe, joka johtaa hallinnollisiin oikeuskäsittelyihin. Toteutuessaan oikeuskäsittelyt vievät paljon resursseja ja kuormittavat lautakunnan ainoaa viranhaltijaa.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan resurssit on mitoitettu suoritettavan yhden virkamiehen voimin. Viranhaltijan sairastumiset, etenkin pitkäaikaiset, ovat uhka lautakunnan toiminnalle. Henkilöriski on suuri.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella on varauduttava myös mahdollisiin kuntaliitoksiin. Alueella mahdollisesti toteutuvat kuntaliitokset muodostavat strategisen riskin esimerkiksi asiakasrekisterin toteuttamiseksi. Toiminta-alueen kunnista Keitele ja Pielavesi selvittävät mahdollista Nilakan kuntayhtymää. Osa selvitykseen osallistuvista kunnista on toisen jätehuoltolautakunnan toiminta-alueella.

8. Iisalmen kaupungin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakoinnilla. Riskit voidaan luokitella strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin, Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessäkin mielessä.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Kaupunginalaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Tämä on yhteydessä kaupunginvaltuuston päättämiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin.

Iisalmen kaupungin hallintokunnat ovat tunnistaneet oman toimintansa osalta keskeisimmät riskit. Yhteenvetona voidaan todeta seuraavaa:

Strategisten riskien osalta merkittävimmät riskit liittyvät tulevaisuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien järjestämisvastuisiin. Iisalmen kaupungin menoista noin puolet on sote-menoja, ja menokehityksen sekä kaupunkilaisten palvelujen turvaamisen kannalta on tärkeä, miten palvelujen tuottaminen sote-alueilla ratkaistaan. Myös poliittisessa päätöksenteossa on tunnistettu riskejä eri hallintokunnissa.

Henkilöriskejä on tunnistettu laajasti kaupunkiorganisaatiossa. Henkilöstön eläköitymiseen ja korvaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit on tunnistettu laajasti kaupunkiorganisaatiossa. Myös osaamisen keskittyminen harvoille, ohut henkilöstörakenne ja sijaistamisongelmat ovat yhteisiä koko organisaatiossa. Henkilöstösuunnittelu on tärkeä riskienhallintakeino henkilöriskien osalta.

Vahinkoriskien hallintaan kaupunkiorganisaatiossa on varauduttu parhaiten. Riskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Kaupungin vakuutusturva on kilpailutettu ja vahinkoriskien osalta se on ajan tasalla.

Taloudelliset riskit kohdistuvat tulorahoituksen riittävyyteen ja menojen hallintaan. Sote-menojen hallitsematon kasvu on suurin yksittäinen taloudellinen riskitekijä menojen hallinnan osalta. Menokehityksen hallinta on keskeistä talouden tasapainon saavuttamisessa. Mikäli menokehitystä ei pystytä hallitsemaan, tilanne johtaa nopeaan negatiiviseen kierteseen ja verojen korotuksiin. Talouden hallintaan liittyviä keinoja ovat mm. rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toimeenpano sekä omistajaohjauksen vahvistaminen ja kustannustietoisuuden lisääminen. Tulorahoituksen riittävyys on myös nähty yhtenä riskitekijänä.

Vuoden 2015 talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan on kirjattu toimenpiteeksi riskikartoituksen tekeminen ja riskienhallinnan jalkauttaminen osaksi toimintaa.

9. Investointiosa

9.1 Iisalmen kaupungin investoinnit

IISALMEN KAUPUNKI Sitovuustaso valtuustoon nähden
merkitty (kv) 4.11.2014

INVESTONTISUUNNITELMA 2015-2018 (1000 €)

	Kust.arv.	2014	2015	2016	2017	2018	Yht.15-18
YLEISHALLINTO (KV)							
<u>Osuuspääomat ja kiint. ostot/myynnit</u>							
Kuntayhtymät		70	68	68	68	68	272
2103 Ylä-Savon sos.-ja terv. huollon ky/eläinklinikka		68	68	68	68	68	272
2130 Muut osakkeet		2	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen osto		200	200	200	200	200	800
4001 Kiinteistöjen myynti		-100	-100	-100	-100	-100	-400
4002 Kiinteistöjen osto		300	300	300	300	300	1200
<u>Muu yleishallinto</u>							
Muut pitkävaikutteiset menot							
2001 Pohjois-Savon laajakaistaverkko		91	10	0	0	0	10
Yleishallinto yhteensä (kv)							
Tuotot (kv)		-100	-100	-100	-100	-100	-400
Kulut (kv)		461	378	368	368	368	1482
Netto (kv)		361	278	268	268	268	1082

KOULUTOIMI (KV)

<u>Perusopetus</u>							
Koneet ja kalusto		70	130	240	240	290	900
3303 Peruskoulujen kalusto		70	60	40	40	40	180
0000 Hernejärvi		0	25	0	0	0	25
0000 Luma-keskus		0	45	0	0	0	45
0000 Kangaslampi		0	0	200	200	0	400
0000 Kauppi-Heikki		0	0	0	0	250	250
<u>Lukiokoulutus</u>							
Koneet ja kalusto		0	0	0	10	0	10
3310 Lukion kalusto		0	0	0	10	0	10
<u>Päivähoito ja esiopetus</u>							
Koneet ja kalusto		280	50	50	60	0	160
3320 Päiväkotien kalusto		60	50	50	60	0	160
3321 Uuden päiväkodin varustaminen		220	0	0	0	0	0

	Kust.arv.	2014	2015	2016	2017	2018	Yht.15-18
Koulutoimi yhteensä (kv)							
Tuotot (kv)		0	0	0	0	0	0
Kulut (kv)		350	180	290	310	290	1070
Netto (kv)		350	180	290	310	290	1070

KULTTUURITOIMI (KV)

Kulttuuripalvelut

Koneet ja kalusto

3422 Kulttuuritoimen kalusto

64	68	60	40	40	208
64	68	60	40	40	208

Muut aineelliset hyödykkeet

3420 Taideteosten hankinta

0	12	0	0	0	12
0	23	0	0	0	23

3420 Taideteosten (valt.os.)

0	-11	0	0	0	-11
---	-----	---	---	---	-----

Kirjastopalvelut

Koneet ja kalusto

0000 Kirjastojärjestelmän uusiminen

0	36	0	0	0	36
0	36	0	0	0	36

Kulttuuritoimi yhteensä (kv)						
Tuotot (kv)	0	-11	0	0	0	-11
Kulut (kv)	64	127	60	40	40	267
Netto (kv)	64	116	60	40	40	256

VAPAA-AIKATOIMI (KV)

Vapaa-aika-alue- ja tilapalvelut

Koneet ja kalusto

3530 Vapaken kalusto

60	55	50	70	0	175
60	55	50	70	0	175

Uimahalli

Muut talonrakennushankkeet

5701 Uimahallin laajennus (vo-ehto) (kv)

10	0	0	170	2000	2170
----	---	---	-----	------	------

5701 Uimahallin laajennus (valt.os.) (kv)

0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

5702 Uimahallin korjaukset

35	50	30	10	0	90
----	----	----	----	---	----

0000 Uimahallin kalusteet

0	20	20	20	0	60
---	----	----	----	---	----

Vapaa-aikatoimi yhteensä (kv)						
Tuotot (kv)	0	0	0	0	0	0
Kulut (kv)	105	125	100	270	2000	2495
Netto (kv)	105	125	100	270	2000	2495

Yhteensä

Tuotot

-100	-111	-100	-100	-100	-411
------	------	------	------	------	------

Kulut

980	810	818	988	2698	5314
-----	-----	-----	-----	------	------

Netto

880	699	718	888	2598	4903
-----	-----	-----	-----	------	------

Kust.arv. 2014 2015 2016 2017 2018 Yht.15-18

TEKNINEN TOIMI
Kadut ja yleiset alueet (KV)
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen

Kadunrakennus- ym.kohteet	732	420	590	350	640	2000
4708 Pihlajaharju	50	0	120	0	150	270
0000 Virranpuisto	0	0	50	120	0	170
0000 Virranpuisto (rah.osuus)	0	0	0	-60	0	-60
4706 Partala	20	0	0	0	0	0
4709 Ohenmäen asuntoalue	0	120	150	0	200	470
4723 Liikennevalot	170	0	20	20	20	60
4721 Muu liikenteenohjaus	20	20	20	30	30	100
4722 Liikenneturv.suunn. toteutus	30	30	30	40	40	140
4712 Veturitallin asuntoalue	50	250	200	200	200	850
4703 Soinlahden uuden teoll.alueen kunn.tekn	783	0	0	0	0	0
4703 Soinlahden uuden teoll.alueen kunn.tekn (valt.os)	-391	0	0	0	0	0
Kadunrakennuskohteet yhteensä	732	420	590	350	640	2000
Ulkoilu- ja urheilualueet	50	275	150	105	300	830
4741 Hanhilampi	0	0	0	0	60	60
4749 Paloisvuoren ulkoilualue	0	10	15	10	10	45
5712 Sankariniemen kentän konekatos	0	0	0	0	50	50
4746 Lähiliikuntapaikat	0	50	80	0	0	130
4746 Lähiliikuntapaikat (valt.os.)	0	0	0	0	0	0
4760 Ulkoilureittien valaistuksen saneeraus	0	0	25	25	0	50
4901 Laskettelurinteen turvallisuuden parantaminen	0	0	30	0	0	30
4742 Sankariniemi (vo-ehto)	50	290	0	0	0	290
4742 Sankariniemi (valt.os.)	0	-100	0	0	0	-100
0000 Paloisvuoren frisbeegolfradan laajennus	0	15	0	0	0	15
0000 Peltosalmen ja Kilpijärven kaukaloiden san.	0	0	0	70	180	250
4903 Ulkoilu- ja venereittien taukopaikkojen peruskorjaus	0	10	0	0	0	10
Kankaan liikuntapuisto	50	100	100	100	0	300
0000 Tekojään muuttaminen lähiliik.paikaksi (valt.os.)	0	0	0	-50	0	-50
0000 Tekojään muuttaminen lähiliik.paikaksi (vo-ehto)	0	0	0	150	0	150
4748 Kankaan liikuntapuisto	50	100	100	0	0	200
Muut investoinnit	660	560	475	455	475	1965
4761 Arvaamattomat työt	80	100	100	110	110	420
4762 Vesistöjen kunnostus	0	20	0	0	0	20
4763 Venevalkamat	0	60	20	20	20	120
4766 Viheraluejärj. toteutus/terv.edistävä asuinyp.	20	50	50	50	50	200
4767 Porovedentien kunnostus (yhteishanke tiehall.)	220	0	0	0	0	0

	Kust.arv.	2014	2015	2016	2017	2018	Yht.15-18
4769 Mansikkaniemen kulttuuriymp.parant.		50	0	0	0	0	0
0000 Satama		0	30	0	0	0	30
3671 Muu kalusto		80	35	30	90	130	285
0000 Soinlahden vok vesijohdot		0	20	0	0	0	20
3601 Toimistokalusto		10	15	15	15	15	60
4601 Suunn.palkk., maasto- ja runkomitt.		100	100	100	100	100	400
4003 Tonttien kunnostus		50	50	50	50	50	200
0000 Kivirannan svv-viemäröinti		0	50	90	0	0	140
4783 Yrittäjätien ja Ahertajantien liikennejärjestely		50	0	0	0	0	0
0000 Linja-autopysäkkien katokset		0	30	20	20	0	70
Muut investoinnit/Soinlahden liikennejärj.		1600	300	0	0	0	300
4770 Soinlahden maanteiden liik.järjestelyt		2850	300	0	0	0	300
4770 Soinlahden maanteiden liik.järjestelyt (valt.os.)		-1250	0	0	0	0	0
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen yhteensä		3 092	655	315	010	415	5 395
<u>Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus</u>							
Liikenneväylien peruskorjaus		505	1210	675	555	600	3040
4771 Valaistuksen peruskorjaus		215	150	150	150	150	600
4772 Päälysteiden uusinta		180	250	250	250	250	1000
4773 Kevyenliikenteen väylien peruskorjaus		80	100	100	100	100	400
4785 Kauppi-Heikintie		0	120	0	0	0	120
4788 Makkaralahden kadut		0	0	0	0	0	0
4790 Partalantie		0	130	0	0	0	130
0000 Ahmontie		0	0	175	55	0	230
0000 Teräskatu		0	0	0	0	100	100
4784 Lippuniemen kadut		30	150	0	0	0	150
4798 Parkatintie		0	30	0	0	0	30
0000 Karjalankatu		0	280	0	0	0	280
Keskustan kaup.rakenteen parant.		270	180	230	180	30	620
4792 Keskustan puistot/Kirkkopuisto		50	0	0	0	0	0
4793 Muut kehittämistoimenpiteet		0	30	30	30	30	120
0000 Savonkatu		0	150	0	150	0	300
0000 (Louhenkatu)/Kauppakatu		220	0	0	0	0	0
0000 Linja-autoaseman aukio ja rautatieas. ympäristö		0	0	200	0	0	200
Puistojen peruskorjaus		0	130	130	150	150	560
4811 Leikkikenttien saneeraus		0	80	80	90	90	340
4812 Muut puistot		0	50	50	60	60	220
Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus yhteensä		775	520	035	885	780	4 220

	Kust.arv.	2014	2015	2016	2017	2018	Yht.15-18
Kadut ja yleiset alueet yhteensä (kv)							
Tuotot (kv)		-1641	-100	0	-110	0	-210
Kulut (kv)		5 508	3275	2350	2005	2195	9 825
Netto (kv)		3867	3175	2350	1895	2195	9615

Toimitilat (KV)

Kangaslammin koulu (kv)							
5033 Kangaslammin koulu (kv)	6500	100	2000	3000	1500	0	6500
Kauppis-Heikin koulu (kv)							
5034 Kauppis-Heikin koulu (kv)	4050	0	0	50	2000	2000	4050
Päiväkoti (kv)							
5715 Päiväkoti (kv)	3830	1500	0	0	0	0	0
Hernejärven koulu (kv)							
5032 Hernejärven koulu (kv)	940	640	300	0	0	0	300
Meijerikatu 1 (kv)							
5024 Meijerikatu 1 (kv)	775	575	0	0	0	0	0
Kirkonsalmen koulu (kv)							
0000 Kirkonsalmen koulu	1400	0	600	800	0	0	1400
Runnin koulu (kv)							
0000 Runnin koulu	1100	0	0	0	700	400	1100
Terveyskeskus (kv)							
5023 Terveyskeskus	1590	40	50	1000	500	40	1590
Muut talonrakennushankkeet (kv)		580	1025	705	1117	717	3564
5101 Pienet talonrakennuskohteet (arvaamattomat)	250	250	250	280	280		1060
5401 Kulttuurikeskus	100	50	50	50	50		200
5103 Keittiöiden laitteiden uusinta	20	25	25	27	27		104
5105 Nimettyjen hankkeiden jälkityöt	40	50	50	60	60		220
5106 Uusien hankkeiden suunnittelu	15	30	30	30	30		120
5019 Ylä-Savo -talo	115	50	50	50	50		200
5020 Kalliosuoja	40	100	70	0	0		170
0000 Haja-asutusalueen lämmitysjärjestelmät	0	0	50	90	90		230
0000 Kaupungintalon iv-järjestelmä	0	40	0	0	0		40
5606 Kivirannan teollisuustalo	0	70	90	90	90		340
5607 Keskusvarikko	0	30	30	30	30		120
0000 Peltosalmen päiväkoti	0	100	0	0	0		100
0000 Juhani Ahon museo	0	10	10	10	10		40
0000 Luma-keskus	0	200	0	400	0		600
0000 Kalankäsittelylaitos (vo-ehto)	0	120	0	0	0		120
0000 Kalankäsittelylaitos (v-osuus)	0	-100	0	0	0		-100

	Kust.arv.	2014	2015	2016	2017	2018	Yht.15-18
Toimitilat yhteensä (kv)							
Tuotot (kv)		0	-100	0	0	0	-100
Kulut (kv)		3435	4075	5555	5817	3157	18604
Netto (kv)		3435	3975	5555	5817	3157	18504

Tekninen toimi yhteensä							
Tuotot		-1641	-200	0	-110	0	-310
Kulut		8 943	7350	7905	7822	5352	28 429
Netto		7 302	7150	7905	7712	5352	28 119

INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
Tuotot		-1741	-311	-100	-210	-100	-721
Kulut		9 923	8160	8723	8810	8050	33 743
Netto		8 182	7849	8623	8600	7950	33 022

Keskiarvo 2015-2018 (netto) = 8256

Hyväksytty inv.suunn. 2014-2017 (1000 €)
netto

7 542 6264 6198 6110

10. Liikelaitokset

10.1 Iisalmen Vesi –liikelaitos

Iisalmen Vesi

Iisalmen Vesi-liikelaitos vastaa vesihuoltopalveluiden tuottamisesta kaupungin valtuuston määräämällä toiminta-alueellaan. Tämän lisäksi palveluita tarjotaan toiminta-alueen ulkopuolella Iisalmen Veden jakeluverkoston piirissä oleville yksityistalouksille ja vesiosuuskunnille ja yhtiöille. Palvelukokonaisuuteen kuuluu vedenjakelu, jäte- ja hulevesien keräily, jätevesien puhdistus, sekä näitä tukevat kuluttajapalvelut, verkostojen ja laitosten ylläpito- ja rakentamistoimet.

Iisalmen Vedellä oli v. 2013 lopussa 4 622 kulutuspaikkaa, omaa vesijohtoverkostoa 258 km, jäte- ja hulevesiviemäriverkostoa 245 km ja jätevedenpuhdistamo, jossa puhdistetaan myös Vieremän ja Sonkajärven kuntien jätevedet.

Veden tuotannosta alueellisesti vastaa Ylä-Savon Vesi Oy, jolta jaeltava talousvesi ostetaan. Tulevina vuosina investointien painopiste tulee olemaan jätevedenpuhdistamotratkaisuihin, joko saneeraus tai uuden puhdistamon rakentaminen sekä jakeluverkostojen saneerauksessa siten, että jakeluturvallisuus- ja varmuus säilyy korkealla tasolla eikä korjausvelkaa synny.

Oma henkilöstö keskittyy pääasiassa jakelu- ja laitostoiminnan ylläpidon- ja käytön toteuttamiseen. Verkosto- ja laitosrakennuskohteet toteutetaan kilpailuttamalla kohteisiin ulkopuoliset palveluntuottajat.

Henkilöstö

Iisalmen Vesi	Henkilöstö	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
	Vakituiset	15	15	14	13,5	14
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
Iisalmen Vesi Yht.	YHTEENSÄ	15	15	14	13,5	14

Perustelut henkilöstömuutoksille:

Vähennykset 2015

Verkostoteknikon laskennallinen eläkeikä täyttyy maaliskuussa 2015. Kertyneiden vuosilomien takia hänen varsinainen työssäolo päättyy vuoden 2014 aikana. Tehtävien järjestely jatkossa hoidettaisiin sisäisin siirtein siten, että nykyinen käyttöteteknikko ottaa kokonaisvastuun vesi- ja jäte-vesiverkostoista. Tehtäviin kuuluisi kokonaisvaltaisesti verkostojen ylläpito, uudisrakentaminen ja saneeraus. Vastaavasti kokonaisvastuu jätevedenpuhdistustoiminnasta siirtyisi puhdistamonhoitajalle. Perusteluna on se, että työnjärjestelyiden kannalta on käytännöllisempää, että kaikki asentajat ovat saman työnjohdon alaisia ja olemassa olevan työvoiman käyttö tarpeellisimpiin kohteisiin voidaan näin toteuttaa sekä kaikkien verkostotoimintojen osaaminen koko asentajakunnassa voidaan säilyttää. Puhdistamonhoitajan pätevyys ja ammattiosaaminen

mahdollistavat tulostavasti puhdistamon toiminnan ja käytön optimoinnin operatiiviseen puhdistamon hoitoon osallistuen.

Huoltoasentaja eläkkeelle 2014.

Lisäykset 2015

-

Määräaikaiset 2015

-

Perustelut vuosien 2016–2017 henkilöstömuutoksille

Laskennallisen eläkeiän saavuttavat:

2016	Vesilaitospäällikkö Kirjanpitäjä Putkiasentaja (osa-aik.)
2017	Erikoisammattimies (osa-aik.)

Vesilaitospäällikön laskennallinen eläkeikä täyttyy 2016. Vesilaitospäällikkö on ilmoittanut jäävänsä eläkkeelle ennen varsinaisen eläkeiän täyttymistä v. 2016. Kertyneiden vuosilomien ja muiden vapaiden vuoksi varsinainen työssäolo päättyy vuoden 2015 aikana. Virka tulisi täyttää ulkoisesti. Täyttämiseksi olisi varauduttava siihen, että seuraaja tulisi n. kuukautta ennen varsinaisten töiden päättymistä. Talousarvioesityksessä on määrärahavaraus tälle.

Osa-aikainen putkiasentaja, eläkeikä täyttyy huhtikuussa 2016 ja osa-aikainen erikoisammattimies, eläkeikä täyttyy heinäkuussa 2017. Tehtävät tulisi täyttää jatkossa yhtenä kokoaikaisena tunti- tai kuukausipalkkaisena tehtävänä viimeistään vuoden 2017 alussa. Tehtävänkuvaan kuuluisivat mittarihuollon ja verkostoasentajan tehtävät (oppisopimus).

Henkilöstön ikääntymisestä johtuen asentajakunnan työpanosta täydennetään mahdollisten pitkäaikaisten poissaolojen kohdatessa ostopalveluin, kausityöntekijöillä tai palkkaamalla uusi/uusia asentajia oppisopimusteitse.

Kirjanpitäjä, eläkeikä täyttyy marraskuussa 2016. Tehtävä on täytettävä ellei kaikkia vesilaitoksen taloustoimen, kulutuslaskutus- ja asiakaspalvelutehtäviä hoideta jatkossa keskitetysti kaupungin muussa organisaatiossa tai ulkoisena ostopalveluna. Tämä asia ratkaistaan osana kaupunkikonsernin organisaation uusitusta.

Henkilöstön kehittäminen

Henkilöstön työkyky ja osaaminen kartoitetaan tulevana vuonna ja tämän pohjalta laaditaan ohjelma henkilöstön koulutus- ja uusiin tehtäviin perehdyttämistarpeista. Uuden käyttöhenkilökunnan rekrytoinnissa pyritään käyttämään oppisopimuskoulutusta. Työhyvinvointia kehitetään kaupungin yleisten periaatteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet/toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

Iisalmen seudun vesihuollonyhteistyö				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Uusien, innovatiivisten ratkaisujen hakeminen seudulliselle vesihuolto yhteistyön toimintatavoille muuttuneessa toimintaympäristössä.	Vireille tulleet-/ toteutuneet hankkeet	Alueellinen vesihuoltoyhteistyö odottaa kuntaratkaisuja Puhdistamolietteen alueellinen käsittelyhanke toteuttamisvaiheessa.	Uusia avauksia vesihuoltoyhteistyön osa-alueista tutkitaan Sopimus yhteisen palvelutuottajan kanssa	Mahdollisten kuntaratkaisujen tuomat laitosratkaisut.

Kestävä kehitys, puhdas ympäristö kokonaisverkosto				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Verkosto- ja laitosomaisuuden saneeraustoiminta sille tasolle, ettei korjausvelan suuruus kasva Jäteveden pumppaamoiden- ja puhdistamon toiminnan varmistaminen sille tasolle, ettei ympäristöpäästöjä synny ja että puhdistamon ympäristölupaehdot pystytään täyttämään.	Verkostosaneerauksen määrä Korjausvelan aste / % muutokset - Ikäkausikartat - Vesistötarkkailuraportit - Puhdistamon valvontatutkimusraportit - Vuosittainen yhteenvetoraportti tarkkailuohjelmasta	Selvitys asiasta valmistuu v. 2014 loppuun mennessä Raportit käytettävissä vuosittain. Poikkeamiin puututtu niitä havaitaessa.	Selvityksen mukaisten kohteiden priorisointi ja sijoittaminen toteuttamissuunnitelmaan huomioiden katujen saneeraukset Jäteveden puhdistamon ja verkoston toiminta ympäristöluvan mukaista	Saneeraustoimenpiteiden toteuttaminen investointiohjelman puitteissa

Tontit ja asumisvaihtoehdot				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Toimivien ja ajanmukaisten vesihuoltopalvelujen tuottaminen kaikille asumisvaihtoehdoille toiminta-alueella	Painopistealueet 2014 Virranpuisto, Venakko, Pihlajajarju ja Soinlahti	Runkolinja- siirrot 2014 Venakko toteutettu ja osa Pihlajajarjusta Soinlahden teollisuusk. alue toteutettu ja Siilitien viemäröinti	Virranpuiston kunnallistekniikka, Veturitallinranta ja Soinlahden Lehtomäentien kunnallistekniikat.	Aluerakentamiskohteet Teke:n toteuttamisohjelman mukaisesti

Kehittyvät kylät				
Linjaukset	Indikaattori/ mittari	Nykytila	Tavoite 2015	Tavoite 2016-2017
Osuuskuntamuotoisten vesihuoltopalveluiden edellytysten mahdollistaminen osayleiskaavan mukaisilla kehittyvillä kyläalueilla	- Toteutuneet hankkeet - Sitoutuneet liittyjät	Soinjoen vo:n viemärihanke valmistuu v.2014 n.60 liittyjää	Vireille tulevien hankkeiden edistäminen	->

Palvelusuunnitelma

Palvelu	Ennuste	Oma osuus	Ostot 2015	Hankintapaikka	Hankintatapa
Veden tuotanto	tarve ennallaan	0 %	100 %	Ylä-Savon Vesi Oy	perustamissopimus
Veden jakelu	tarve ennallaan	70 %	30 %	Palvelutuottajat ja urakoitsijat	Tarjouspyyntö tai suoraosto (peruskaupungilta)
Jäteveden puhdistus	tarve kasvaa hieman	60 %	40 %	Palvelutuottajat	Tarjouspyynnöt
Viemäri-verkosto	tarve ennallaan	70 %	30 %	Palvelutuottajat ja urakoitsijat	Tarjouspyyntö tai suoraosto (peruskaupungilta)

Tuotot ja kulut toiminnoittain (toimintakatetilit)					
900-3 Vesilaitos/puhdasvesi					
	TP2013	TA2014	TA2015		
Tuotot	2 502 834	2 523 500	2 493 000		-1,2 %
Kulut	-1 811 444	-1 850 570	-1 803 730		-2,5 %
Netto	691 390	672 930	689 270		2,4 %
910-3 Vesilaitos/jätevesi					
Tuotot	2 311 225	2 747 150	2 890 800		5,2 %
Kulut	-1 537 779	-1 644 910	-1 658 930		0,9 %
Netto	773 446	1 102 240	1 231 870		11,8 %
Kaikki yhteensä					
Tuotot	4 814 059	5 270 650	5 383 800		2,1 %
Kulut	-3 349 223	-3 495 480	-3 462 660		-0,9 %
Netto	1 464 836	1 775 170	1 921 140		8,2 %

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot ovat liikelaitosta sitovia johtokuntaan nähden tulosaluetasolla edellä esitetyn mukaisesti.

TULOSLASKELMA Iisalmen vesiliikelaitos	TP2013	TA2014	TA2015	Muutos TA14/TA15	TS2016	TS2017
Liikevaihto	4 787 507	5 218 850	5 311 800	1,8 %	5 311 800	5 344 970
Liiketoiminnan muut tuotot	26 552	51 800	74 000	42,9 %	74 000	74 000
Materiaalit ja palvelut	-2 495 776	-2 495 850	-2 487 290	-0,3 %	-2 487 290	-2 487 290
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 636 858	-1 609 550	-1 570 850	-2,4 %	-1 570 850	-1 570 850
Palvelujen ostot	-858 918	-886 300	-916 440	3,4 %	-916 440	-916 440
Henkilöstökulut	-697 247	-665 690	-660 040	-0,8 %	-629 120	-630 200
Palkat ja palkkiot	-496 806	-482 840	-476 690	-1,3 %	-451 530	-452 430
Eläkekulut	-166 151	-155 350	-155 740	0,3 %	-151 440	-151 590
Muut henkilösivukulut	-34 290	-27 500	-27 610	0,4 %	-26 150	-26 180
Suunnitelman mukaiset poistot	-834 720	-1 158 240	-1 223 220	5,6 %	-1 237 030	-1 248 600
Liiketoiminnan muut kulut	-156 200	-333 940	-328 240	-1,7 %	-328 240	-328 240
Liikeylijäämä (-alijäämä)	630 116	616 930	687 010	11,4 %	704 120	724 640
Rahoitustuotot ja -kulut	-545 302	-685 940	-688 350	0,4 %	-704 980	-725 500
Korkotuotot	1 932	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
Muille maksetut korkokulut	-16 235	-55 940	-58 350	4,3 %	-74 980	-95 500
Korvaus peruspääomasta	-531 000	-631 000	-631 000	0,0 %	-631 000	-631 000
Ylijäämä (alij.) ennen satunnai	84 814	-69 010	-1 340	-98,1 %	-860	-860
Ylijäämä (alij.) ennen varauksi	84 814	-69 010	-1 340	-98,1 %	-860	-860
Poistoeron muutos	-257 000	100 000	100 000	0,0 %	100 000	100 000
Vapaaeht. varausten muutos	310 000	0	0	0,0 %	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	137 814	30 990	98 660	218,4 %	99 140	99 140

Rahoituslaskelma € Iisalmen vesiliikelaitos	TP2013	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Toiminnan rahavirta					
Liikeylijäämä	630,1	616,9	687,0	704,1	724,6
Poistot	834,7	1 158,2	1 223,2	1 237,0	1 248,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-545,3	-685,9	-688,3	-705,0	-725,5
Tulorahoituksen korjaukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 447,1	-2 235,0	-1 645,0	-1 465,0	-1 920,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	108,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden					
luovutustulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 419,2	-1 145,8	-423,1	-228,9	-672,3
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	900,0	1 800,0	1 200,0	1 100,0	1 500,0
Pitkäaik. lainojen vähennys muilta	-388,9	-614,0	-674,0	-764,0	-884,0
Yhteensä	511,1	1 186,0	526,0	336,0	616,0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kaupungilta	587,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Saamisten muutos muilta	-8,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Korottomien velkojen muutos					
kaupungilta	103,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Korottomien velkojen muutos muilta	225,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	1 419,2	1 186,0	526,0	336,0	616,0
Rahavarojen muutos	0,0	40,2	102,9	107,1	-56,3

Investointiosa

Investointisuunnitelma

	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017	TS2018
Puhdas vesi					
Vedenjakelu					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus	800	50	0	0	0
Vesitornin peruskorjaus					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus	300	700	300	350	300
Veden jakelu yhteensä	1 100	750	300	350	300
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	30	10	30	30	30
Vesimittarit	15	15	15	15	15
Koneet ja kalusto yhteensä	45	25	45	45	45
Puhdasvesi yhteensä	1 145	775	345	395	345
Jätevesi					
Viemäriverkosto					
Jv-pumppaamojen hankinta ja peruskorjaus	100	100	100	100	100
Jäte- ja hulevesiviemäriverk. rakent. ja peruskorj.	700	500	700	750	700
Viemäriverkosto yhteensä	800	600	800	850	800
Jäteveden puhdistus					
Ylä-Savon jätevesien käsittelysuunnitelma	20	0	0	0	0
Vuohiniemen puhdistamo					
Vuohiniemen puhdistamotoiminnan tehostaminen	200	200	150	50	50
Jv.-puhdistamon saneerauksen/ uudisrak. suunnitt.	50	50	150	0	0
Jv.-puhdistamon saneeraus/uudisrakentaminen	0	0	0	600	1 200
Vuohiniemen puhdistamo yhteensä	250	250	300	650	1 250
Koneet ja kalusto					
Työkalusto/muu kalusto	20	20	20	25	20
Jäteveden puhdistus yhteensä	290	270	320	675	1 290
Jätevesi yhteensä	1 090	870	1 120	1 525	2 090
Kaikki yhteensä	2 235	1 645	1 465	1 920	2 435
Tavoitteet/Sitovuus					
Kaupungin TA:ssa sitova investoinnit netto	2 235	1 645	1 465	1 920	2 435
Johtokunnan asettamat sitovat erät:					
Investoinnit/puhdas vesi	1 145	775	345	395	345

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristön muutokset

Verkosto- ja jakelutoimintojen työnjohto/esimies toimintaa selkeytetään henkilöstöjärjestelyin. Palveluhankinnoissa keskitytään palvelu/toimintakohtaisiin kokonaisuuksiin. Hankintalain muutokset ja kehitys edellyttävät panostamista tilaajaosaamiseen ja koulutusta. Teknisen sektorin nopea kehittyminen kaikilla osa-alueilla edellyttää jatkossa asiantuntija osaamiseen panostamista ja koulutustasovaatimuksen kasvattamista monilla osaamisaloilla.

Talousarviovuosi 2015

Puhdas vesi

- Veden kulutusmaksua tarkistetaan henkilöstö- ja palveluhankintojen kustannusten kohoamisen vuoksi ja jos valtiovallan toimista tai yleisen kustannustason muutoksesta aiheutuu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia.
- Valmistettavaan tuotemäärään nähden veden myynti elintarviketeollisuudelle on edelleen aleneva tuotannon valmistusprosesseissa tapahtuvien muutosten takia.
- Henkilöstöä koulutetaan varautumaan tulevaisuuden haasteisiin ja mm. v. 2012 valmistuneen riskikartoituksen ja vesilaitoksen valmiussuunnitelman edellyttämiin vesihuollon riskien ja poikkeustilanteiden vesihuollon varmentamisiin.
- Vesijohtoverkoston ja sen varusteiden inventointi-, peruskorjaus- ja uusimistyötä jatketaan, päätavoitteena verkoston hukkaveden osuuden saamiseksi alle 10 %.
- Toimintaohjeistusta (laatu järjestelmää) ja verkostonseurantajärjestelmää (Key Aqua) kehitetään entistä enemmän ennakoivan huollon, verkostotiedon tallennuksen, sekä ympäristönäkökohdat ja poikkeusolosuhteet huomioivaksi.
- Yhteistyömahdollisuuksia ympäristökuntien (Ylä-Savon Vesi Oy:n alueella olevat laitokset) vesilaitosten kanssa kartoitetaan eri toimintojen osalta.

Jätevesi

- Jätevesitaksoja tarkistetaan palveluiden-, tuotantotarvikkeiden- ja henkilöstökustannusten kohoamisen, sekä ympäristöluvan lupaehtojen vaatiman jätevedenpuhdistamon toiminnan tehostamisen ja uuden jälkikäsittelylaitoksen käyttökustannusten takia, sekä jos valtiovallan toimesta tai yleisen kustannustason muutoksesta aiheutuu taloudelle suunnitteesta merkittäviä poikkeamia.
- Ylä-Savon kuntien jätevesien yhteiskäsittelyselvityksen ja ”Ylä-Savon vesistöt kuntoon” hankkeen pohjalta tarkastellaan jätevesien yhteiskäsittelyn eri toimintojen ja haja-asutusalueiden keskitetyn viemäroinnin toteuttamismahdollisuuksia.
- Jätevesiverkoston ja pumppaamoiden inventointia sekä peruskorjaus- ja uusintatyötä jatketaan. Keskeisenä tavoitteena on viemäristön vuotovesimäärien vähentäminen sekä ympäristöhaittojen minimointi. Päätoteutuskohteena keskusta-alueen ja Kivirannan suurten runkoviemärien saneeraus.
- Kiinteistöjen perus- ja sadevesien erottamiseen jätevesiverkostosta kiinnitetään erityistä huomiota jätevesipuhdistamon kuormituksen vähentämiseksi.
- Jätevedenpuhdistamon kehittämistoimia suunnitellaan v.2009 saadun ympäristöluvan v. 2011 kiristyneiden lupaehtojen mukaisesti.

- Toimintaohjeistuksen kehittämisessä huomioidaan vesilaitoksen v.2012 valmistuneen riskikartoituksen ja valmiussuunnitelman 2007 mukaiset toimintaohjeet mm. häiriötilanteissa ja poikkeusolosuhteissa.
- Verkoston rakennetietoa ylläpitoa ja huoltoa palveleva paikkatietojärjestelmän käyttöä tehostetaan v. 2011 hankitun verkostoseurantajärjestelmän (Key Aqua) avulla, sekä v. 2014 valmistuvan Iisalmen vesihuoltoverkoston arvonmäärittämis- ja saneerausohjelman puitteissa.

Suunnitelmavuodet 2016–2017

Puhdas vesi:

- Toimitettavan veden määrää alentaa valmistusprosessien muutokset panimoteollisuudessa ja nykyaikaisten vettä säästävien vesikalusteiden käyttö muilla kuluttajilla.
- Vedenlaaturiskien ja korjausvelan huomioiminen jakeluverkoston saneerausmäärissä ja toteuttamisjärjestyksessä.
- Yhteistyötoimintojen selvittely ja toteuttaminen Ylä-Savon alueen vesilaitosten kanssa.

Jätevesi:

- Jätevedenpuhdistamon saneeraus, tai uuden puhdistamon suunnittelu ja toteutus
- Seudullisen organisaation selvittäminen ja toteuttaminen.
- Vuohiniemen jätevedenpuhdistamolla tehdään välttämättömät kehittämisohjelman ja ympäristöluvan mukaisia toimia tuloksen pitämiseksi jatkossakin lupaehtojen mukaisina.
- Jätevesitaksa tarkistetaan vain niiltä osin kuin talouden tasapainotus edellyttää.
- Tehdään Ylä-Savon kuntien vesihuollon yleissuunnitelman 1999-2017 sekä yhteisen jätevesien käsittelyn esiselvityksen mukaisia ratkaisuja, jotka ovat osa myös Iisalmen jätevesihuollon ratkaisuja.

Riskianalyysi

Iisalmen Vedellä on kiinnitetty erityistä huomiota vesilaitostoiminnan kaikilla osa-alueilla toiminnan turvallisuuteen ja ennakoitavuuteen. Näitä asioita selvitettiin kertomusvuonna valmistuneessa laitoksen riskikartoituksessa. Hanke oli alueellinen ja siinä olivat mukana Ylä-Savon Veden lisäksi, kaikki sen osakaslaitokset.

Valmistunutta kartoitusta tullaan hyödyntämään tulevaisuudessa toiminnan suunnittelussa ja varmentamisessa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Henkilöstöriskit

Henkilöstön sairastamiseen liittyvät riskit

- Ikärakenne ja suoritelmäärien kasvu verrattuna henkilöstömäärään.
- Fyysisesti raskas työ yhdessä korkean iän kanssa.
- Henkisesti rasittavat työt, kiire ja mm. laskutuksen atk-ongelmat.

Suojautuminen

- Panostus työkykyä ylläpitävään toimintaan.

Henkilöstön eläköitymiseen ja korvaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit

- Suuri osa henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän lähimmän kymmenen vuoden kuluessa.
- Henkilöstömäärä on pyritty sopeuttamaan toiminnan edellyttämälle tasolle, sen seurauksena uutta työvoimaa ei ole voitu palkata ja henkilöstön keski-ikä on kohonnut huomattavasti.
- Uutta koulutettua työvoimaa on ollut saatavissa, mutta lähes poikkeuksetta kunnallistekninen työkokemus puuttuu.

Suojautuminen

- Siinä vaiheessa kun uutta työvoimaa tarvitaan, on erityistä huomiota kiinnitettävä uuden henkilöstön perehdytykseen ja työssä oppimiseen.

Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit

- Muuttuvat työtavat ja esim. uudet atk-ohjelmat ja sovellutukset.

Suojautuminen

- Panostus henkilöstön koulutukseen.

Talousriskit

- Muutokset suurkuluttajien (elintarvike- ym.teollisuus) toiminnassa.

Omaisuus ja vastuuriskit

- Mm. verkostojen ikääntyminen ja saneerausvelka (ei erityisen suuri Iisalmen edellä).
- Verkostovaurioiden riskit kolmansille osapuolille (vuodot, viemäritulvat).
- Veden laatuongelmien aiheuttamat taloudelliset riskit (esim. elintarviketeollisuus).

Suojautuminen

- riittävä saneerausinvestointien taso
- ajantasaiset vastuuvakuutukset.

Vesilaitostoiminnan riskit

Veden laadun heikkeneminen

- terveysriskit (teollisuus, yksityishenkilöt)
- tuotevastuu (teollisuus)
- korvaukset
- kielteinen julkisuus.

Suojautuminen

- valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen
- valmiussuunnitelman mukainen valvonta ja näytteenotto verkosta
- vastuuvakuutusten ajantasaisuus ja sisältö.

Jätevesihuollon toimimattomuus

- terveysriskit
- vaikutukset luontoon
- kielteinen julkisuus.

Suojautuminen

- Valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen ennakoiva laitosten ja verkostojen huolto ja riskien kartoittaminen valmiussuunnitelman pohjalta
- Ennakoiva ympäristövaikutusten huomioon otto uudisrakentamisessa ja ylläpidossa.

Veden toimitusvarmuuden heikkeneminen

- keskeytykset vedenjakelussa
- korvaukset.

Suojautuminen

- ennakoiva huolto ja verkostosaneeraus
- välitön puuttuminen häiriötilanteisiin.

11. Iisalmen kaupungin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

11.1 Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2015

Kaupungin konserniohjeen mukaan kaupungin tytäryhteisöille vahvistetaan tavoitteet toiminnalle. Merkittävimpiä tytäryhteisöjä ovat:

Iisalmen Teollisuuskylä Oy
Kiinteistö Oy Petterinkulma
Ylä-Savon SOTE ky

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n tavoitteet vuodelle 2014

Iisalmen Teollisuuskylän tehtävänä on hallita omistus- ja vuokraoikeuden nojalla Iisalmen kaupungin alueella olevia kiinteistöjä ja rakentaa niille teollisuus- ja palvelutiloja yrittäjien käyttöön pääasiassa omakustannushintaan luovutettavaksi.

Vuonna 2014 yhtiön toiminta kytkettiin tiiviisti uuden elinvoimayksikön toimintaan ja yhtiön toimitusjohtajana toimii oman työnsä ohella elinkeinojohtaja Terho Savolainen. Yhteistyön muotoja kehitetään edelleen eteenpäin ja pyritään tukemaan alueen yrityksiä kokonaisvaltaisesti heidän kehittämistavoitteissaan.

Vuoden 2015 aikana tavoitteena on pitää tilojen käyttöaste korkeana n. 90%:ssa ja taloudellinen tulos positiivisena poistojen jälkeen.

Vapaita teollisuustiloja tarjotaan aktiivisesti vuokrattavaksi ja yhtiön omistuksessa olevia halleja tarjotaan myös myyntiin yrityksille.

Soinlahden bioteollisuuslaakson kehittämisessä jatketaan yhteistyötä kaupungin elinvoimayksikön kanssa ja tehdään yrityshankintaa alueen uusille tonteille.

Kunnostusta vaativien kohteiden välttämättömät saneeraustoimet tilojen vuokraamisen mahdollistamiseksi toteutetaan resurssien puitteissa, korjauksiin ja investointeihin käytetään varoja hallituksen vahvistaman budjetin puitteissa.

Tilaisuuden tullen tehdään yritysten kanssa yhteistyötä uusien toimitilojen rakentamisessa Iisalmeen.

Kiinteistö Oy Petterinkulman tavoitteet vuodelle 2015

Kiinteistö Oy Petterinkulman toimintapolitiikka

Kiinteistö Oy Petterinkulman toiminta-ajatuksena on tuottaa ja ylläpitää edullisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja Iisalmen kaupungissa. Tätä toiminta-ajatusta se toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti säilyttämällä kannattavuutensa liikeyrityksenä sekä toimimalla kaikessa yhteiskunnan hyväksymällä tavalla.

Pääperiaatteet

- Liiketoiminta on vastuullista, eikä se saa aiheuttaa kaupungille, jonka konserniin kuulumme, taloudellista rasitetta.
- Henkilökunnan ammattitaidosta pidetään huolta koulutuksella ja työssä viihtyvyyteen kiinnitetään huomiota.
- Yhtiössä on käytössä laatu- ja määrätavoitteisiin pohjautuva koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä.
- Asumisen laatutaso on hyvä vuokratasoon nähden.
- Vuokrattavana on eri hintaisia, eri taseisia ja eri kokoisia asuntoja asiakkaan tarpeen mukaan.
- Kaikkia asukkaita kohdellaan tasapuolisesti ja asukasvalinnoissa huomioidaan sosiaaliset tarpeet.
- Vuokrat määritellään omakustannusperiaatteen mukaisesti huomioiden tulevat korjaustoimenpiteet.
- Päämääränä on asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamuksen saavuttaminen ja sen jatkuva vaaliminen.
- Asiakkaan (asukas) tyytyväisyys on koko toiminnan perusta.
- Asiakkaiden tyytyväisyyttä seurataan vuosittain ja korjattaviin toimenpiteisiin ryhdytään viimeistään seuraavassa vuokranmäärityksessä. Asukastyytyväisyyskysely (AsNet) tehdään neljän vuoden välein. Seuraava kysely on vuonna 2017.
- Kaikessa toiminnassa huomioidaan ympäristö ja pyritään toimimaan luontoa säästävästi. Talousjätteet lajitellaan ja käsitellään yhteiskunnan säätämällä tavalla. Käytöstä poistettu tavara pyritään kierrättämään mahdollisuuksien mukaan. Rakennuttamisessa ja kiinteistönpidossa noudatetaan rakennuksen elinkaari ajattelua.

Kiinteistö Oy Petterinkulman talous- ja määrätavoitteet

Kiinteistö Oy Petterinkulma antaa Iisalmen kaupungille neljännesvuosittain erillisen talousraportin, jossa seurataan talouden tunnuslukuja ja määriä.

Vuoden 2015 tavoitteet:

	euroa
• Liikevaihto	7 925 000
• Muut kiinteistön tuotot	118 000
• Henkilöstökulut	1 237 000
• Poistot	1 320 000
• Kiinteistöjen muut kulut	4 460 000
• Luottotappiot	20 000
• Rahoitustuotot ja kulut	-592 000
• Vuokrasaamiset	alle 100 000
• Painotettu keskivuokra kauden lopussa (arava-asunnot)	8,72 €/m ² /kk
• Asuntojen käyttöaste	yli 98 %
• Henkilöstömäärä kokopäivätoimiseksi muutettuna	32 hlöä
• Petter Kumpulaisentie 11 ABC-talon peruskorjaus	27 asuntoa
• Asuntojen määrä tilikauden lopussa	1 512 kpl

11.2 Kuntayhtymät

Ylä-Savon SOTE Ky:n tavoitteet vuodelle 2015

SOTE kuntayhtymän talousarvioon vuodelle 2015 ja taloussuunnitelmaan vuosille 2016- 2017 sisältyy seuraavia palvelurakenteen ja toiminnallisia muutoksia.

Aikuispsykososiaaliset palvelut ja Koljonvirran sairaala

- Psykiatrinen osastotoiminta jatkuu Koljonvirran sairaalassa nykyisellä toimintamallilla, kunnes uudet tilat osoitetaan. Sairaansijamäärä on 26. Osastolle tulee neljä hoitosolua: akuuttipsykiatrinen, psykoosien, vierihoito ja riippuvuuksien hoitosolut. Avohoidon työryhmät muodostetaan uudelleen.
- Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut sekä asumisen tukipalvelut tuotetaan ostopalveluna mm. järjestöiltä. Palveluasumista järjestetään vain ympäri vuorokautisena palveluasumisena.
- Päivystysasetuksen mukainen erikoislääkärin takapäivystyksen järjestäminen lisää päivystyksen kustannuksia 70 000 €
- Vuoden 2015 palvelusopimus 4,6 milj. €, kasvu 2,5 %.

Aikuissosiaalityö

- Laki työvoiman palvelukeskuksista tulee voimaan 2015 vuoden alusta yhden vuoden siirtymäajalla. Palvelukeskuksen johto siirtyy TE- toimistoilta kunnille. Iisalmen kaupunki valmistele asiaa kevään 2015 aikana.
- Kaupungin osuus kunnan työmarkkinatuen rahoituksesta kasvaa, kun rahoituksen piiriin tulee 300 päivää työmarkkinatukea saaneet nykyisen 500 päivää tukea saaneiden asemasta. Työmarkkinatukeen on varattu 846 000 €

- Työllistämispalveluihin ohjausta ja aktivointia painotetaan edelleen. Työllisyydenhoidossa on varaus 36 henkilön ja erityistyöllistämiseen 16 henkilön varaus 6 kuukauden ajalle.
- Kuntouttavassa työtoiminnassa pyritään säilyttämään vuoden 2014 taso.
- Perustoimentulotukeen on budjetoitu 170 000 € vähemmän kuin v. 2014. Pakolaisille maksettavan toimeentulotuen korvaa ELY keskus 100 %.
- Vuoden 2015 palvelusopimus on n. 3,9 milj. €, kasvu 2,8 %

Oma erikoissairaanhoido

- Poliklinikkapalvelujen osalta palvelutaso ja –valikoima pysyy oleellisesti entisenä, mutta palvelujen kysynnän arvioidaan kasvavan
- Seudullinen Naisten terveysklinikka, jossa yhdistyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhoidon palvelut, aloittaa toimintansa Iisalmen terveyskeskuksen tiloissa
- Leikkaustoiminnan, sisätautien ja dialyysin palvelujen kysynnän ja suoritteiden arvioidaan vähenevän
- Sairaansijat säilyvät toistaiseksi ennallaan
- Vuoden 2015 palvelusopimus 6,9 milj. €, kasvu 2,6 %.

Ostettu erikoissairaanhoido

- Kuopion Yliopistollisella sairaalalla ja Iisalmen sairaalan hoidon porrastus pidetään entisellä tasolla siten, ettei potilas-/sairausryhmiä siirry oman palvelutuotannon piiristä kalliimman ostetun erikoissairaanhoidon piiriin
- Sairaanhoidopiirin ennakkomaksuus SOTelle on 16,5 milj.€. Vuoden 2014 toteuma-arvio on 17,4 milj. €, jonka vuoksi KYS palvelujen ostoihin on varattu 17,3 milj. €
- Vuoden 2015 palvelusopimus on 17,3 milj. €, kasvu 6,3 %.

Hoito- ja hoivapalvelut

- Tehostetun palveluasumisen hoitopaikat vähenevät 220 paikasta 13 ja lyhytaikaishoito kuusi (6) paikkaa. Pienkoti Paloispirtin toiminta päättyy 31.3.2015 ja ostopalveluista vähenee 5 paikkaa.
- Omaishoidon palvelujen kohdentamista tehostetaan ja asiakasvolyymi säilyy ennallaan. Tukimuotoja monipuolistetaan päivätoiminnalla ja perhehoidolla.
- Kotihoidossa palveluohjausta tehostamalla asiakkaat vähenee 13 % ja palvelu kohdistuu runsaasti apua tarvitseville
- Lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut on siirretty suurtuotteen alle. Kuljetusten määrärahaa vähennetään 8 %.
- Palveluasumisen ostoihin on varattu 240 000 € enemmän kuin v. 2014
- Pitkäaikaislaitoshoidon keskittyy Kirkonsalmelle ja kotihoitoa tukeva lyhytaikaishoito Kangaslamille, jossa on yhteensä 13 paikkaa. Lyhytaikaishoitopaikkoja käytetään seudullisesti.
- Aikuistuosastojen sairaansijat säilyvät ennallaan.
- Vuoden 2015 palvelusopimus on 19,1 milj.€, kasvu 1,7 %

Kuntoutus

- Fysio-, toiminta- ja puheterapia kootaan kuntoutuksen tuloksikseen
- Puheterapian palvelujen saatavuutta tehostetaan lisäämällä oman työn osuutta

- Vuoden 2015 palvelusopimus on 0,874 milj. €, vähennys – 1,7 %

Perhepalvelut

- Lastenpsykiatrinen poliklinikkatoiminta integroidaan perheneuvolan kanssa
- Lastensuojelun laitos- ja perhehoidossa on 51 asiakasta ja määrärahat on budjetoitu olemassa oleville sijoituksille
- Ensisijainen hoitoyksikkö on kuntayhtymän oma yksikkö Taskukello
- Lasten ja nuorisopsykiatristen avohoitokäyntien ja asiakasmäärien ennustetta on lisätty v. 2014 toteuman perusteella
- Uuden oppilashuoltolain mukaan on lisätty 1,5 koulukuraattoria ja yksi psykologi.
- Vuoden 2015 palvelusopimus on 4,7 milj.€, kasvu 11 %

Suun terveydenhoito

- Hammaslääkäreiden henkilöstövuokrausta käytetään vain tilapäisesti ja oikojahammaslääkärin ostopalveluja vähennetään
- Potilaan valinnan vapautta tuetaan palvelusetelitoiminnalla ja seudullista käyttöä kehittämällä. Palvelusetelimäärärahoja (95 000 €) on vähennetty vastaamaan v 2014 käyttöä
- Lisäystä kahden hammaslääkärin palkkausmääräraha
- Päivystysasetuksen muutos tuonee lisäkustannuksia päivystystoimintaan
- Vuoden 2015 palvelusopimus 1,6 milj. €, kasvu 10,3 %

Työterveyshuolto

- Yhtiöittämisen valmistelua jatketaan ja pyritään toteuttamaan v. 2015 aikana
- Toiminta on siirtynyt marraskuussa 2014 Riistakatu 19 tiloihin
- Potilasrekisteri siirtyy kanta-arkistoon v 2015 aikana
- Vuoden 2015 kustannukset ja tuotot 3,1milj. € kasvu, vähennys – 4 %

Vammaispalvelut

- Kehitysvammaisten päiväkeskus Purje toimii entisissä kunnostetuissa tiloissa. Päivätoimintaa myydään viidelle ulkokuntalaiselle.
- Säästötavoitteena on yhden laitospaikan hoitopäivien ja kahden palveluasumisen paikan vähennys
- Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen kuluihin pyritään vaikuttamaan palveluliikenteen käyttöä lisäämällä yhteistyössä kaupungin kanssa
- Vuoden 2015 palvelusopimus 6,2 milj. €, vähennystä 3,7 %

Vastaanottopalvelut

- Yhteispäivystys muuttuu päivystysasetuksen mukaiseksi ympärivuorokautiseksi perusterveydenhuollon erillispäivystykseksi, jolla ei kuitenkaan ole palvelutasoon tai hoidon porrastukseen oleellista vaikutusta
- Jonokäytännöistä luovutaan ja siirrytään ajanvarauskäytäntöön, jolloin vastaanottoaika ilmoitetaan heti
- Suurkäyttäjien listautumismalli otetaan käyttöön niille, jotka hyötyvät eniten pitkäaikaisesta lääkärisuhteesta

- Kaikissa terveyskeskuksissa pyritään järjestämään työssä käyville iltavastaanottoaikoja
- Terveysneuvonnan käynnit ovat laskeneet ja henkilöstön tehtäviä järjestellään uudelleen
- Vuoden 2015 palvelusopimus on 6,3milj. €, vähennys 5,7 %.

Palvelusopimus on yhteensä 72,5 milj. €. Kasvu v. 2013 talousarvioon on 2,6 %.

LIITTEET

Talousarvion käyttötalousosan tulosalueet

Liite1.

Keskusvaalilautakunta
Vaalit

Tarkastuslautakunta
Tilintarkastus

Kaupunginhallitus
Rahoitus
Yleishallinto
Elinvoimapalvelut
Sosiaali- ja terveydenhuolto
Henkilöstötoimi
Työllisyydenhoito
Lomatoimi

Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta
Ylä-Savon maaseutupalvelut

Koulutuslautakunta
Sivistyspalvelukeskuksen hallinto
Lasten päivähoito ja esiopetus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ruokahuolto ja siivous

Kulttuurilautakunta
Kansalaisopisto
Kirjastopalvelut
Kulttuuripalvelut
Musiikkiopetus

Vapaa-aikalautakunta
Vapaa-aikatoimi
Uimahalli

Tekninen lautakunta
Hallintopalvelu
Kaupunkirakenne
Tilapalvelu

Rakennuslautakunta
Rakennusvalvonta

Ylä-Savon Jätehuoltolautakunta
Jätehuolto

POISTOSUUNNITELMA

Liite 2.

IISALMEN KAUPUNGIN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika/ tai poisto-%
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliiketarvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liiketarvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
(Raatihuone ja Kulttuurikeskus poistoaika 40 v)		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Taloussrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
(Paloiluhallin poistoaika 12 v., kv. 10.12.01)		
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % *
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 % *
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muunto- asemat, ulkovalaistusl.	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		
Sähkö, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtol.	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakent.	Menojäännöspoisto	23 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %

Puiset alukset ja muut		
uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveyden-		
huolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
(osakkeet ja osuudet)	Ei poistoa	
*) Muutos 1.1.2008 alkaen (KV 17.12.2007 § 143)		